

Blanquerna

UNIVERSITAT RAMON LLULL

MODEL COMPRENSIU I APRENTATGE COOPERATIU: INNOVANT EN LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport

Blanquerna – Universitat Ramon Llull

Màster Universitari en Formació del Professorat

Especialitat: Educació Física

Treball Final de Màster (TFM)

Tutora: Sara Suárez Pubill

Autoria: Guillem Marí Esteve

Data lliurament: 14 juny 2024

Índex

1	Resum	3
2	Introducció	4
3	L'Institut Guinovarda de Piera	5
3.1	Origen, ubicació i entorn del centre	5
3.2	Nivells i oferta educativa	8
3.3	Característiques de l'alumnat	9
4	Marc teòric	10
4.1	Legislació i normativa vigent	10
4.1.1	Evolució històrica	10
4.1.2	Ley Orgánica Modificación de la Ley Orgánica de Educación	12
4.1.3	Marc normatiu específic de Catalunya	13
I.	<i>La llei d'Educació</i>	13
II.	<i>El decret d'Educació bàsica</i>	13
a)	Els principis pedagògics del Decret	14
b)	Nou Currículum: estructura i elements	15
c)	Nou Currículum: l'Educació Física	18
4.1.4	El sistema educatiu inclusiu	19
I.	<i>El decret d'inclusió educativa</i>	19
II.	<i>Disseny Universal per a l'Aprenentatge</i>	21
4.1.5	Llei d'igualtat efectiva de dones i homes	22
4.1.6	L'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible	23
4.2	Finalitats educatives	24
4.2.1	Introducció teòrica	24
4.2.2	Finalitats educatives de l'Institut Guinovarda	24
4.3	Referents teòrics	29
4.3.1	Metodologies d'ensenyament en el context de la iniciació esportiva	29
4.3.2	El Model Compresiu i altres models de l'ensenyament esportiu	31
I.	<i>Confrontació: l'Enfocament Tradicional versus l'Enfocament Alternatiu</i>	31
II.	<i>Els models d'iniciació esportiva en l'enfocament alternatiu</i>	37
4.3.3	L'Aprenentatge Cooperatiu	39
I.	<i>Origen, concepte i base de l'enfocament</i>	39
II.	<i>Elements essencials</i>	40
III.	<i>Rols del professorat i alumnat</i>	41
IV.	<i>L'avaluació</i>	42
V.	<i>L'aprenentatge cooperatiu aplicat en l'Educació Física</i>	43
a)	Introducció i trets característics	43
b)	Estructuració i tècniques específiques en la iniciació esportiva	44
c)	Avantatges de la seva implementació	45
d)	L'avaluació	45
4.3.4	Possibilitats d'hibridació del Model Compresiu i AC: Recerca prèvia	46
5	Proposta d'intervenció	47
5.1	Full de ruta	47
5.2	Programació anual	48
5.3	SA 1: Situació d'Aprenentatge desenvolupada	53

6	Valoració del treball	58
7	Referències bibliogràfiques	60
7.1	Normativa i documents institucionals	62
8	Annexos	63
8.1	Disseny Situacions d'Aprenentatge del curs 2n ESO A	63
8.1.1	SA 1: Fitxes de sessió i Instruments d'avaluació	63
8.1.2	SA 2 — Piera! L'esport uneix, l'esport ens fa poble	85
8.1.3	SA 3 — Ballem i ens expressestem en el viatge cultural	90
8.1.4	SA 4 — Heptatletes i rellevistes olímpics. #RoadToLaMasella'24	95
8.1.5	SA 5 — Preparem el nostre cos i anem a LaMasella'24 amb seguretat!	100
8.1.6	SA 6 — Continuem la volta al món amb: melé, toc de dits i touchdowns	105

1 Resum

La present programació didàctica respon a un treball final de màster (TFM) en què, l'autor planifica i elabora el disseny d'un curs en el marc de l'assignatura d'Educació Física. Sens dubte, ha centrat la seva programació en el centre educatiu on va realitzar les pràctiques del màster, l'Institut Guinovarda de Piera.

Partint com a referència amb un dels grups que va conèixer, ha elaborat la programació anual per al Segon curs d'Educació Secundària Obligatoria (ESO). Prèviament, ha fet un treball sobre la legislació vigent al sistema educatiu català, en particular, una revisió detallada del nou currículum que regeix aquesta etapa, el Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica.

Seguidament, s'han cercat metodologies de treball i models pedagògics que, tinguessin l'alumne com a protagonista del procés d'ensenyament-aprenentatge. D'aquesta manera s'han seleccionat la metodologia de treball a l'aula, Aprenentatge Cooperatiu (AC), i el model pedagògic de l'ensenyament esportiu, Model Compresiu (MC). Ambdós s'han hibridat en una programació anual, tractant d'oferir una proposta innovadora en l'Educació Física i donant el present treball com a resultat.

Finalment, ha tingut lloc el desplegament de la part principal del TFM, amb el disseny de les sis situacions d'aprenentatge i la seva planificació al llarg del curs acadèmic 2023-2024.

Paraules clau: programació didàctica, Educació Física, aprenentatge cooperatiu, model compresiu de l'ensenyament, situació d'aprenentatge.

2 Introducció

En el present treball final de màster (TFM) se'ns ha donat l'oportunitat de dissenyar una programació didàctica en el marc de l'assignatura d'Educació Física. Aquesta no ha estat més que una proposta i que, per tant, no tindrà una posada en escena.

Malgrat això, esdevé una gran possibilitat per iniciar-nos en l'exercici de la tasca docent. Ja que, per a la seva elaboració, ha estat necessari una revisió i estudi del currículum vigent en el sistema educatiu català, alhora que l'autor li ha donat una aportació personal i ha aprofitat per relacionar el treball amb el centre on va realitzar l'estada de pràctiques.

La programació didàctica comprèn un seguit de disseny de tasques, recursos o materials, així com decisions que s'han de desplegar anualment; atès el context del centre on s'imparteix docència i a les necessitats dels alumnes. És per això que, el TFM és idoni per a fer una primera aproximació a aquest instrument educatiu.

Tanmateix, es busca donar una aportació personal al treball que, en aquest cas fos innovadora. En aquesta direcció, el professor atén metodologies de treball a l'aula i mètodes pedagògics que, tinguessin sempre en un primer pla, a l'alumne. Al cap i a la fi, la tasca docent té com a destinatària els seus discent, contribuint en la seva formació integral com a estudiants i persones.

I des del marc de l'Educació Física, el que es persegueix és que els joves consolidin un estil de vida actiu i saludable mitjançant la pràctica físic-esportiva, tot valorant-la positivament i que els acompanyi en el camí a la vida adulta, gaudint de tots els seus beneficis.

3 L'Institut Guinovarda de Piera

Per tal d'entendre com funciona i què caracteritza al centre a què va dirigida la present programació didàctica, és necessària una breu contextualització del seu entorn, així com saber quina tipologia de centre és, l'oferta educativa actual i conèixer les característiques generals de l'alumnat que s'hi acull.

3.1 Origen, ubicació i entorn del centre

El centre INS Guinovarda (<https://agora.xtec.cat/iesguinovarda/>), és un institut corresponent a l'àmbit educatiu i de caràcter públic, dependent del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. Està ubicat a la vila de Piera (08784), al carrer Pompeu Fabra nº17.

Piera és un poble de la comarca de l'Anoia que, demogràficament, compta amb poc més de 17.000 habitants (dades actualitzades l'any 2023 per l'Institut d'Estadística de Catalunya) i, a escala geogràfica, té 20 urbanitzacions al voltant del nucli urbà.

Referent al context històric del centre, cal situar-se en el transcurs dels anys 1995-1996, quan nasqué sota el nom d'INS Piera. Aleshores va sorgir amb motiu de la demanda educativa que hi havia en la població, començant només per grups de Tercer curs de l'Educació Secundària Obligatòria (d'ara endavant, ESO).

Poc després, s'hi incorporarien la resta de cursos de l'ESO així com el Batxillerat (en modalitats de ciències, tecnologia, humanitats i ciències socials).

Anys més tard, s'ampliava l'oferta educativa amb un vessant més professionalitzat. Primerament, en el curs 2012-2013 amb el Cicle Formatiu de Grau Mitjà (d'ara endavant, CFGM) de Tècnic en Atenció a Persones en Situació de Dependència (TAPSD), i dos cursos més tard, s'iniciava el CFGM en Sistemes Microinformàtics i Xarxes (SMX).

Finalment, en els darrers anys s'ha ampliat l'oferta gràcies a dues propostes. La primera s'inclou en el marc de Programes de Formació i Inserció del Departament d'Educació, en el Pla de Transició al Treball (PFI-PTT). S'orienta a esdevenir Auxiliar en Comercialització de productes i logística, o bé, Auxiliar en Vivers i jardins. Mentre que el Cicle Formatiu de Grau Bàsic (d'ara endavant, CFGB) de Serveis Comercials (SCOM) en la Família de comerç i màrqueting, és l'oferta més recent.

S'ofereix una fitxa (vegeu Taula 1) que resumeix els aspectes referents a la tipologia i l'oferta educativa del centre.

D'altra banda, fer esment que des del curs 2016-2017, l'INS Guinovarda va incorporar un equip de Suport Intensiu per a l'Escolarització Intensiva (SIEI), destinat principalment en l'atenció a l'alumnat amb Necessitats Educatives Especials (NEE). Els objectius són afavorir l'autonomia i equilibri personal i el desenvolupament d'habilitats socials dels alumnes atesos. En aquesta unitat es dona prioritat al suport al professorat de les aules ordinàries, facilitant-los estratègies per tal d'incloure tothom en les activitats generals. A més, amb aquests alumnes en qüestió els fan activitats a grup reduït o, fins i tot, individualment quan els hi és possible.

Finalment, amb el pas dels anys i l'ampliació de l'oferta educativa, les instal·lacions han quedat insuficients. És per això que, s'hi han fet ampliacions de l'espai, mitjançant la construcció de dos mòduls prefabricats.

L'institut (vegeu Figura 1), a més d'aules-classe també disposa de les pistes exteriors amb cistelles i porteries de futbol/handbol, d'un gimnàs equipat principalment per les sessions d'Educació Física, dos laboratoris, aules d'informàtica, dos tallers de tecnologia, una biblioteca, una aula per Visual i Plàstica, una aula de música, tallers sanitaris i un pis simulat per al CFGM de TAPSD i una aula-taller-botiga per l'alumnat de CFGB de SCOM.

Al seu torn, es disposa d'un edifici extern al Carrer Copèrnic nº12 (a 5 minuts caminant des del centre) on es duen a terme les formacions del PFI-PTT.

Taula 1

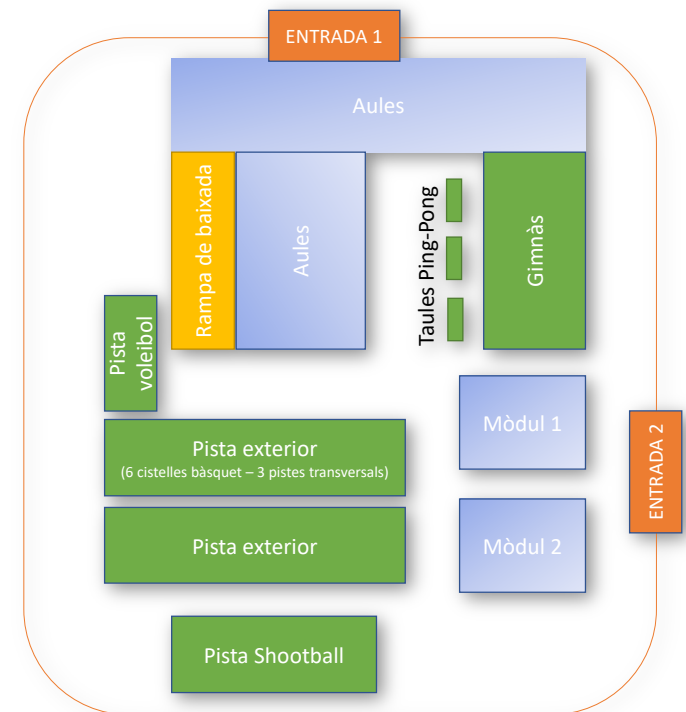
Fitxa-resum bàsic del centre INS Guinovarda

INSTITUT GUINOVARDA					
OFERTA EDUCATIVA	Tipus i Àmbit: Centre docent públic	Règim jurídic: Institut públic		Ubicació: c/ Pompeu Fabra, 17. Piera (08784)	
	Educació Secundària Obligatoria (ESO)	Primer curs	Segon curs	Tercer curs	Quart curs
	Batxillerat	Científic	Tecnològic	Humanístic	Social
	Cicles formatius de grau mitjà (CFGM)	Tècnic en Atenció a Persones en Situació de Dependència (TAPSD)		Sistemes Microinformàtics i Xarxes (SMX)	
	Cicle formatiu de grau bàsic (CFGB)	Serveis Comercials (SCOM)			
Programes de Formació i Inserció – Pla de Transició al Treball (PFI-PTT)	Vivers i jardins		Auxiliar de comercialització de productes i logística		

Nota. Elaboració pròpia.

Figura 1

Instal·lació del centre INS Guinovarda

Nota. Elaboració pròpia.

3.2 Nivells i oferta educativa

Un dels documents d'organització i gestió dels centres educatius, dels quals més endavant farem èmfasi, és la Programació General Anual (PGA).

Entre altres aspectes, en aquest document propi de l'INS Guinovarda pel Curs acadèmic 2023-2024, s'hi reflecteixen l'oferta educativa del centre i la distribució de l'alumnat, amb data del 30 de setembre d'enguany. L'estadística recopilada no és precisa i està subjecte a canvis, a causa del fet que la matrícula és viva i en el dia esmentat, encara estava oberta i podien inscriure-s'hi nous alumnes; sempre que hi hagués disponibilitat de places en l'etapa formativa corresponent.

D'aquesta manera, atenint-nos a l'àmplia oferta del centre, en la Taula 2 es reflecteix la distribució de l'alumnat total, amb una mostra de 755 estudiants.

Taula 2

Nombre d'alumnes segons l'oferta educativa en l'Institut Guinovarda del Curs 2023-2024 (data actualització: 30 setembre 2023)

OFERTA EDUCATIVA			NOMBRE ALUMNES
ETAPA	CURS	NOMBRE LÍNIES (n)	
ESO	Primer	4	86
	Segon	4	99
	Tercer	4	86
	Quart	5	107
Batxillerat	Primer	3	104
	Segon	2	69
CFGM - TAPSD	Primer	1	54
	Segon	1	
CFGM - SMX	Primer	2	84
	Segon	2	
CFGB - SCOM	Primer	1	34
	Segon	1	
PFI-PTT	Primer	2	32
			755

Nota. Elaboració pròpia, dades extretes de la PGA del centre pel curs 2023-2024.

3.3 Característiques de l'alumnat

Com s'ha comentat anteriorment, l'institut acull alumnes que viuen en el nucli urbà de Piera i d'altres que són d'urbanitzacions del voltant. Per tots aquests estudiants, si no fos per la disponibilitat de transport escolar, els seria difícil assistir al centre, suposant un potencial risc social. Alhora, aquest context exposat complica la possibilitat d'oferir activitats extraescolars, de formació acadèmica així com de caràcter més lúdic. Tanmateix, hi ha estudiants de poblacions veïnes com Masquefa, Vallbona d'Anoia, Capellades o Martorell; sobretot cursant els diferents Cicles formatius.

És també rellevant fer èmfasi als centres dels quals procedeixen els alumnes. Majoritàriament, a l'ESO provenen de les escoles els Herois del Bruc i l'Escola Creixà, dos centres que només ofereixen l'etapa d'Educació Primària. En aquest sentit, la majoria dels estudiants són els residents d'urbanitzacions. I és que, els qui viuen en el nucli urbà, en cas d'estudiar en centres del poble, assisteixen a l'Institut Escola Piera (públic) o bé a l'Escola Acadèmia Apiària (privat-concertat).

Aquesta procedència de centres es diversifica més en l'etapa de Batxillerat, en la qual venen alumnes dels diferents centres, ja que l'INS Guinovarda és l'únic que ofereix aquesta formació en el terme municipal.

Finalment, un tret característic de l'alumnat i recollit en el Projecte Lingüístic de centre, és referent a la llengua. Malgrat que la llengua vehicular és la catalana, el seu ús a casa és minoritari. I és que la major part de l'alumnat parla en castellà, tant dins com fora de l'institut, i comunament té la mateixa tendència en adreçar-s'hi al professorat. Tot i que són capaços de comprendre i expressar-se en ambdues llengües, no obstant això, encara hi ha present un percentatge d'alumnes que no superen les competències bàsiques en l'àmbit lingüístic.

Vinculat amb l'ús de les llengües, l'INS Guinovarda disposa d'un Protocol d'Acollida on ve pautat el procediment a seguir per l'alumnat que és nouvingut en el sistema educatiu català o espanyol, i arriba al centre; tot oferint els recursos per facilitar la seva incorporació i les mesures de suport com a ciutadà nouvingut.

4 Marc teòric

És fonamental conèixer els principals aspectes conceptuals del treball, tractats en el present punt, alhora que constitueixen la base per entendre la intervenció que més endavant es proposa.

En primer lloc, quan es prepara una programació didàctica per un institut o qualsevol altre centre educatiu, és imprescindible conèixer el marc legislatiu que regeix l'actual sistema educatiu del territori, en aquest cas, a Catalunya. Seguidament, identificar les finalitats educatives i enfocar-ho en el centre en el qual es fa la proposta d'intervenció. Finalment, el professor d'Educació Física ha de conèixer la metodologia (o metodologies) de treball de les quals farà ús en la programació del curs acadèmic.

4.1 Legislació i normativa vigent

4.1.1 Evolució històrica

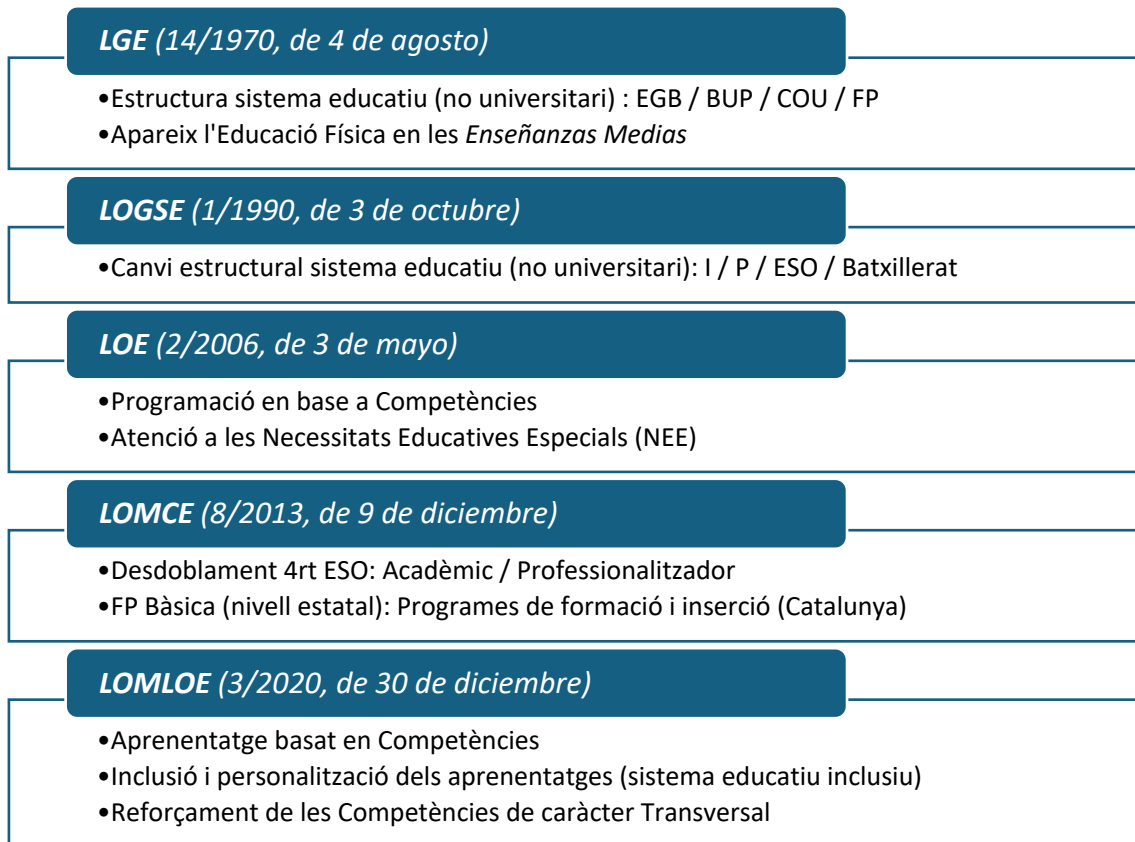
En el nostre país han existit diverses lleis, sobretot en aquest principi del segle XXI en què, a causa de la inestabilitat política, s'han fet força modificacions en les polítiques educatives, atès el partit polític que governava.

Amb tot, les lleis bàsiques d'Educació a Espanya (vegeu Figura 2), en el marc dels estudis no universitaris, han estat:

- *Ley General de Educación* (LGE, 1970)
- *Ley Orgánica General del Sistema Educativo* (LOGSE, 1990)
- *Ley Orgánica de Educación* (LOE, 2006)
- *Ley Orgánica Mejora de la Calidad Educativa* (LOMCE, 2013)
- *Ley Orgánica Modificación de la Ley Orgánica de Educación* (LOMLOE, 2020)

Figura 2

Evolució històrica de les lleis educatives a Espanya i els trets característics

Nota 1. Llegenda de la terminologia: EGB (*Educación General Básica*); BUP (*Bachillerato Unificado y Polivalente*); COU (*Curso de Orientación Universitaria*); FP (*Formación Profesional*); I (Infantil); P (Primària); ESO (*Educación Secundària Obligatoria*). *Nota 2.* Adaptat dels apunts del professor Josep Solà (2023).

4.1.2 Ley Orgánica Modificación de la Ley Orgánica de Educación

El 30 de desembre de 2020, es va publicar en el *Boletín Oficial del Estado* la present *Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación* (d'ara endavant, LOMLOE).

Aquesta llei, a partir del seu desplegament en el Reial decret en Educació Primària, Secundària i Batxillerat; constitueixen el nou marc del sistema educatiu espanyol. Al seu torn, aquests esdevenen de referència pel sistema català i per a l'elaboració del Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica.

A través de la infografia facilitada pel *Ministerio de Educación y Formación Profesional del Gobierno de España*, s'ha fet un recull de la informació principal (vegeu Figura 3) sobre aquesta darrera llei i reforma educativa, que esdevé el fonament de l'educació a Espanya.

Figura 3

Síntesi dels objectius, eixos de treball i canvis en la nova Llei LOMLOE

Objectius	• Modernitzar el sistema educatiu • Recuperar l'equitat i la capacitat inclusiva del sistema • Millorar els resultats i augmentar l'èxit escolar • Estabilitzar el sistema educatiu com a pilar bàsic de les polítiques de coneixement
Eixos transversals	• Drets de la infància • Perspectiva de gènere i coeducació • Educació digital • Aprenentatge competencial i personalitzat • Educació pel desenvolupament sostenible
Canvis educatius (ESO)	• Eliminació dels itineraris, jerarquia entre matèries i revàlides • Reforç de l'acompanyament entre Ed Primària i Secundària • Autonomia dels centres en l'agrupació de les matèries per àmbits • Programes de diversificació curricular i una FPBàsica que concedeix el títol d'ESO • Educació en valors cívics i ètics • Foment d'alternatives a la repetició de curs • Assignatura de religió, amb caràcter obligatori en l'oferta però voluntària de cursar • Reforç de la orientació amb perspectiva de gènere

Nota. Adaptació de la infografia publicada el març de 2019 pel *Ministerio de Educación y Formación Profesional del Gobierno de España*.

4.1.3 Marc normatiu específic de Catalunya

I. La Llei d'Educació

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, esdevé el marc legal general pel sistema educatiu català, excloent-hi el sistema universitari que es regeix per una normativa pròpia.

Té l'aspiració i objectiu últim de garantir una educació de qualitat i adaptada a les necessitats de tots els que formen part del sistema educatiu, alhora que presta atenció a les necessitats de l'actual societat catalana. Com és sabut, l'educació és un dret de totes les persones, reconegut jurídicament i a escala internacional. És per això que, l'exercici del dret a l'educació s'ha de garantir al llarg de tota la vida i atenent a totes les facetes del desenvolupament personal i professional (Llei 12/2009, del 10 de juliol, Preàmbul).

D'aquesta manera, es pretén aportar un projecte educatiu de referència que garanteixi el dret de l'educació per a tothom, basat en els principis teòrics d'igualtat, equitat i justícia social.

Altres aspectes a destacar sobre la Llei és que, promou el sistema educatiu inclusiu i les bases de treball, havent de ser els centres educatius adaptats a la diversitat i a prestar servei a l'alumnat amb necessitats educatives específiques. Alhora es fa un exercici de concessió d'autonomia pels centres educatius del sistema català, tractant de fomentar la presa de decisions pròpies i adequades a les seves necessitats i a la realitat del centre.

II. El decret d'Educació bàsica

Com s'ha dit prèviament, el Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica, és el desplegament autonòmic que ha fet Catalunya seguint les indicacions de la nova reforma educativa a l'Estat Espanyol, fonamentada per la LOMLOE i els Reial decret (RD) derivats.

Ara bé, només es tenen en compte els dos primers RD, doncs, s'estableix que l'educació bàsica comprèn les etapes formatives de Primària i Secundària. De fet, és en el Primer Capítol del Decret en el qual s'esmenten tres característiques essencials d'aquesta etapa, com són: es compon de deu anys -a mínims- (sis de Primària i quatre de Secundària), es comparteix el perfil competencial de sortida, i és obligatòria i gratuïta.

a) Els principis pedagògics del Decret

En l'Article 3 del Primer Capítol, es fa referència als principis pedagògics que regeixen l'acció educativa, derivats dels sis vectors clau. En primera instància, atendre el fet que els vectors clau són elements de caràcter transversal, que han d'estar presents en totes les decisions preses sobre el desplegament del currículum atès Solà (2023). Els sis vectors i una breu descripció:

- 1) **Enfocament competencial.** Per a un aprenentatge profund i funcional, útil en diferents contextos, perdurable en el temps i que permet resoldre problemes en situacions reals, amb una mirada global del problema.
- 2) **Perspectiva de gènere.** Cabdal per afavorir el desenvolupament de les persones al marge dels estereotips i rols en funció del sexe, l'orientació sexual, la identitat o l'expressió de gènere, vetllant per la no-discriminació.
- 3) **Universalitat del currículum.** Garantint l'accessibilitat de tothom a l'educació, la inclusió efectiva, la igualtat d'oportunitats, la plena participació i l'èxit educatiu, junt amb la personalització de les propostes educatives.
- 4) **Qualitat de l'educació lingüística.** Domini de la competència comunicativa i lingüística per desenvolupar tasques amb un component cognitiu fort, de caràcter analític, activar l'esperit crític, argumentar, negociar i explicar el coneixement als altres, i fer-ho en diferents llengües.

5) **Consciència global.** Promoció d'una ciutadania democràtica, crítica i compromesa per compartir mirades, desmuntar prejudicis i afrontar amb garanties els reptes i oportunitats que ofereix el món actual, mitjançant els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

6) **Benestar emocional.** Atén l'experiència subjectiva de sentir-se bé, en harmonia i amb tranquil·litat, alhora que l'experiència personal de satisfacció per poder fer front a les dificultats i superar-les en positiu.

En aquest sentit, els principis pedagògics més rellevants a promoure i per donar resposta a aquests sis vectors, s'orienten a: la personalització, la funcionalitat, la integració i la transversalitat dels aprenentatges; la coeducació; l'educació afectivosexual; el domini de la llengua i la inclusió educativa.

b) Nou Currículum: estructura i elements

En els primers articles (Art. 6 i 7) del Segon Capítol, es tracten l'estructura i els elements que componen el nou currículum educatiu.

En l'Article 6, es determina com a finalitat última del currículum, l'assoliment de les competències clau, alhora que també parla de l'estructura en l'etapa de l'ESO. La distribució és segons dos cicles distingits (un que comprèn els cursos de Primer a Tercer, i un altre que únicament inclou el Quart curs). Mentre que en l'Article 7 hi té lloc el gruix del desplegament conceptual del currículum. Per dur a terme una correcta programació didàctica és imprescindible entendre tots els termes de què es fa referència i les seves connexions (vegeu Figura 4).

Figura 4

Vinculació entre els elements del currículum

Nota. Extret del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya (2022).

A continuació, reunint les aportacions de Solà (2023), el Departament d'Educació (2022) i el Decret 175/2022, de 27 de desembre, d'Educació bàsica; es destaquen els ítems principals del currículum.

⇒ **Competències Clau (CC) i Competències Transversals (CT)**

Són els assoliments que es consideren imprescindibles perquè l'alumnat progressi amb garanties d'èxit en el seu itinerari educatiu i afronti els principals reptes, desafiaments globals i locals. Per fer-ho, es necessiten els coneixements, destreses i actituds vinculats a les competències clau, i s'aborda en les diferents àrees i matèries del currículum.

Atén la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent. Comprèn un llistat de 8 competències clau, essent les 4 primeres (*vegeu amb **) de caràcter transversal i, per tant, han de ser treballades en les programacions des de totes les àrees-matèries-àmbits i projectes, de manera prioritària.

* **C. digital (CD)**: ús amb seguretat i responsabilitat, de les tecnologies digitals per al desenvolupament i benestar personal, l'aprenentatge, la feina, l'oci i la participació en la societat.

* **C. ciutadana (CC)**: actuar com a ciutadans/es responsables i amb el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'assoliment d'una ciutadania mundial, d'acord l'Agenda 2030.

* **C. personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)**: habilitat de reflexionar i conèixer-se a un mateix i promoure un creixement personal constant, gestionar el temps i la informació eficaçment, col·laborar amb altres de manera constructiva, mantenir la resiliència, i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida.

* **C. emprenedora (CE)**: desenvolupar un enfocament dirigit a actuar sobre oportunitats i idees utilitzant els coneixements específics necessaris, mitjançant la imaginació, creativitat o pensament estratègic; per obtenir resultats de valor per a altres i per a fomentar la mateixa presa de decisions.

- **C. en comunicació lingüística (CCL)**: suposa interactuar de forma oral/escrita/signada en diferents àmbits i contextos, tractant de comprendre, interpretar i valorar críticament els missatges.

- **C. plurilingüe (CP)**: implica fer ús de diferents llengües, orals o signades, de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació.

- **C. en matemàtica i en ciència, tecnologia i enginyeria (CMCCTE)**: comporta la comprensió usant els mètodes científics, matemàtics i d'enginyeria, per així transformar el món de forma compromesa, responsable i sostenible.

- **C. en consciència i expressió culturals (CCEC)**: comprendre i respectar la forma en què les idees i el significat s'expressen de forma creativa i es comuniquen en les diferents cultures.

⇒ **Perfil competencial de sortida**

Es concreta en la capacitat de l'alumne que assoleix, un cop supera amb èxit l'educació bàsica, per tal de mobilitzar els aprenentatges adquirits i respondre als principals desafiaments al llarg de la seva vida. Atén la transversalitat entre les matèries o àrees per aconseguir ser 'competencial'.

⇒ **Sabers**

Són els coneixements, destreses, valors i actituds d'una àrea/matèria/àmbit, necessaris per a l'assoliment de les competències específiques.

⇒ **Competències Específiques (CE) de les àrees o matèries**

Són els aprenentatges, tant de les capacitats com dels sabers, que l'alumnat ha d'adquirir per tal de poder-los fer servir en diferents situacions de la vida. Per tant, són la síntesi entre les Competències clau i els Sabers, essent desenvolupades en les situacions d'aprenentatge contextualitzades.

⇒ **Situacions d'Aprenentatge (SA)**

Són escenaris que l'alumnat es troba a la vida real i que els centres educatius poden utilitzar per desenvolupar aprenentatges. Plantegen un context concret que, cal comprendre per així donar una resposta. L'aprenentatge a partir de situacions permet treballar els sabers i les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges.

⇒ **Criteris d'Avaluació (CrA)**

Referents en l'avaluació. Es vinculen a les competències específiques i indiquen l'adquisició dels aprenentatges de l'alumnat en les diferents SA.

⇒ **Programació Didàctica**

És l'eina de planificació docent. S'hi concreten les intencions i finalitats educatives, alhora que els diferents elements que componen l'acció educativa i que tenen com a objectiu l'assoliment de les competències específiques.

c) **Nou Currículum: l'Educació Física**

En l'Annex 3 del Decret, es descriuen les matèries de l'ESO i les seves aportacions al currículum, havent-hi present l'especialitat d'Educació Física. Aquesta matèria ja apareixia esmentada en l'Article 4, en la concreció dels objectius generals de l'Educació bàsica.

m) Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de cura i salut corporals, adquirir estratègies per poder prendre decisions conscients sobre el consum alimentari, i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seva diversitat. (Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'Educació bàsica, p.8)

Com s'ha comentat, l'ESO està dividida en dos cicles (de primer a tercer curs, i quart curs). En el currículum d'Educació Física, però, es fa una distribució equitativa de dos cursos per cada cicle. Així s'aconsegueix una repartició de tots els criteris d'avaluació i els sabers a treballar al llarg de l'etapa d'ESO, atenent-nos en el fet que els dos cicles comparteixen les competències específiques:

- **CE 1.** Adquirir un estil de vida actiu i saludable incorporant la pràctica d'activitats físiques i hàbits beneficiosos per a la contribució del benestar físic, mental i social.
- **CE 2.** Aplicar la tècnica, tàctica i estratègia per a la resolució de situacions motrius vinculades amb els jocs i els esports.
- **CE 3.** Utilitzar els recursos expressius per a l'autoconeixement i com a mitjà de relació, comunicació i integració social.
- **CE 4.** Planificar activitats físiques a l'entorn per a l'ocupació i gaudi del temps de lleure, de manera sostenible i segura.
- **CE 5.** Adquirir actituds, valors i habilitats socials en la pràctica d'activitat física i esportiva per a la millora de la convivència i la cohesió social.

És a partir d'aquestes competències, doncs, que hi té lloc el desglossament de tots els criteris d'avaluació per a ser treballades en cadascun dels cicles.

D'altra banda, com que el desplegament dels sabers és molt extens, sí que és interessant, però conèixer que són distribuïts en (5) blocs de saber:

- Vida activa i saludable.
- Resolució de problemes en situacions motrius.
- Activitats motrius lúdiques, culturals i expressives.
- Interacció amb l'entorn en el temps de lleure.
- Valors, autoregulació emocional i interacció social en situacions motrius.

4.1.4 El sistema educatiu inclusiu

En la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, s'exposava la necessitat d'atendre la diversitat de l'alumnat i l'assoliment d'una igualtat d'oportunitats i accessibilitat. Aquesta Llei estableix que un dels principis rectors del sistema educatiu català, és "la cohesió social i l'educació inclusiva com a base d'una escola per a tothom".

A més, l'Article 19 del Tercer Capítol del vigent Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'Educació bàsica; és destinat a l'Atenció educativa en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

1. El decret d'inclusió educativa

El document de referència en l'àmbit és el Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

Esdevé un document essencial perquè tots els centres del Servei d'Educació de Catalunya i la comunitat educativa en general, puguin continuar avançant en la formació de ciutadans compromesos, crítics i actius en el desenvolupament just i solidari de la societat.

Un centre educatiu inclusiu determina els fonaments psicoeducatius, formatius, ètics, de defensa de l'equitat i de justícia social que han de permetre crear la societat que desitgem, minvant el fracàs i l'exclusió i augmentant la qualitat educativa per a tots els alumnes sense excepcions. En la consecució d'aquesta escola, les famílies hi tenen un paper fonamental, a través de la col·laboració amb el centre educatiu i la participació activa. (Decret 150/2017, de 17 d'octubre, d'inclusió educativa, p.2)

L'atenció educativa té com a destinataris tots els alumnes i comprèn el conjunt de mesures i suports, amb la finalitat de garantir l'accés a l'educació i l'èxit educatiu en condicions d'equitat i igualtat d'oportunitats. Es tracta, doncs, d'afavorir el seu desenvolupament personal i social, per tal que avancin en l'assoliment de les competències de l'etapa educativa corresponent.

En l'Art.7 del Decret es plantegen les **mesures** i els suports per a l'atenció educativa de l'alumnat. S'entén per mesures, totes les accions i actuacions destinades a facilitar l'accés a l'aprenentatge i a la participació dels estudiants, per tal de permetre el seu progrés, prevenir les dificultats en l'aprenentatge i assegurar-ne un millor ajustament. D'altra banda, s'entén per **suports** el conjunt de recursos i ajuts que els centres utilitzen per aconseguir que les mesures planificades siguin efectives i funcionals, contribuint a assolir l'èxit educatiu.

Segons el grau d'intensitat previst, es fa referència a mesures i suports universals (Article 8), addicionals (Art.9) i intensius (Art.10-11).

A fi d'agrupar tota la informació particular sobre un alumne, existeix un document conegut com a Pla de suport individualitzat (PI). En aquest s'hi recull la presa de decisions entre els equips docents (amb participació de la família i l'alumne) sobre la planificació i desplegament de les mesures, actuacions i suports per donar resposta a la situació de l'alumne. L'elaboració i el seguiment del PI, serà responsabilitat del tutor/a d'aquest.

II. Disseny Universal per a l'Aprenentatge

En els principis pedagògics (Art.3 del Primer Capítol) del Decret apareix el concepte d'inclusió educativa i es fa un breu esment al Disseny Universal per a l'Aprenentatge (d'ara endavant, DUA), amb les referents Dalmau et al. (2015). S'estableix que tots els mecanismes de suport i alternatives metodològiques que, s'adoptin per garantir la personalització de l'aprenentatge i l'èxit de tot l'alumnat, s'han de regir pels principis del DUA.

El seu origen es fonamenta, sobretot, en el canvi d'enfocament en el currículum i les seves limitacions. Un grup d'investigadors van adonar-se que, calia fer esforços per arreglar-lo, i no pas canviar a l'estudiant en si. Per això, a principis dels anys 90 del s.XX es van desenvolupant els principis i pràctiques del DUA.

És una proposta que vol tenir en compte la variabilitat d'alumnat present en les aules, i que a causa dels entorns d'ensenyament que segueixen un currículum inflexible i idèntic per a tothom ("talla-única-per-tots"), acaba derivant en barreres per a l'aprenentatge. Per tant, adapta aspectes relacionats amb els objectius d'aprenentatge, els mètodes, els materials o l'avaluació. En l'esforç de centrar l'acció educativa, es fonamenta sota 3 principis amb les corresponents pautes:

* **Principi 1. Proporcionar múltiples maneres de representació (EI "QUÈ" de l'aprenentatge).** Els alumnes difereixen en la manera com perceben i comprenen la informació que se'ls presenta, sobretot, amb mitjans visuals o auditius. Pautes:

- 1.- Proporcionar diverses opcions per a la percepció
- 2.- Oferir diverses opcions de llenguatge, expressions matemàtiques i símbols
- 3.- Proporcionar opcions per a la comprensió

* **Principi 2. Proporcionar múltiples maneres per a l'acció i l'expressió (EI "COM").** Els aprenents difereixen en les maneres en què poden navegar per un entorn d'aprenentatge i expressar el que saben. Pautes:

- 4.- Proporcionar diverses opcions per a la interacció física
- 5.- Oferir diverses opcions per a l'expressió i la comunicació
- 6.- Proporcionar diverses opcions per a les funcions executives

* **Principi 3. Proporcionar múltiples maneres de comprometre's (El "PER QUÈ").** El component emocional és un element crucial per a l'aprenentatge, i els alumnes difereixen notablement en les maneres en què poden implicar-se o motivar-se per aprendre. *Pautes:*

- 7.- Proporcionar opcions per captar l'interès
- 8.- Donar opcions per mantenir l'esforç i la persistència
- 9.- Donar opcions d'autoregulació

4.1.5 Llei d'igualtat efectiva de dones i homes

Tanmateix un dels vectors i principis pedagògics, que regeixen el sistema educatiu català, són la coeducació i la perspectiva de gènere. En aquest sentit cal destacar la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes.

S'impregna dels principis de la 'Carta europea per a la Igualtat de dones i homes', entesa com a dret fonamental i valor cabdal d'una societat democràtica -*actual*- que vol erradicar el sistema patriarcal androcèntric i sexista. Encara avui dia, hi ha desigualtats causades pels nombrosos estereotips presents en la família, l'educació, la cultura i l'organització social, entre altres àmbits.

La Secció Segona de la present Llei es destina a '*Educació, cultura i coneixement*'. Aquí s'estableix com l'Administració educativa ha d'incorporar la coeducació en tots els nivells i modalitats del sistema educatiu, així com en la programació educativa i els currículums, per fer efectius els principis de coeducació i foment de la igualtat efectiva de dones i homes, prèviament ja introduït en la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.

La finalitat és afavorir el desenvolupament de les persones al marge dels estereotips i rols en funció del sexe, poder-los garantir una orientació acadèmica i professional lliure de prejudicis o discriminació associada al sexe. L'Administració educativa és l'encarregada d'oferir aquesta formació en coeducació al seu personal docent, alhora que ha de promoure la sensibilització i la formació en coeducació de les famílies, per mitjà de les federacions i associacions de pares i mares d'alumnes.

4.1.6 L'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'any 2015, l'Organització de les Nacions Unides (ONU) va aprovar 'Agenda 2030: transformar el nostre món' en el marc d'una resolució signada pels 193 estats membres de la institució. L'Agenda 2030 esdevé una oportunitat perquè tots els països iniciïn un nou camí, vetllant per millorar la vida de totes les persones, sense deixar a ningú enrere. S'hi identifiquen cinc grans àrees d'actuació (persones, planeta, prosperitat, pau i partenariat) treballades al voltant dels 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i 169 fites per assolir, de cara l'any 2030.

En el nostre territori es va elaborar el Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030, promogut pel Govern de Catalunya.

Alhora, en el marc educatiu català seguint les competències que li corresponen i les indicacions del Pla esmentat, el Departament d'Educació també té certes responsabilitats en aquest desenvolupament sostenible. Els cinc objectius ODS en els quals té compromisos i fites per aconseguir, són:

- × ODS 1 – FI DE LA POBRESA: *Erradicar la pobresa a tot el món i en totes les seves formes.*
- × ODS 3 – SALUT I BENESTAR: *Garantir una vida sana i promoure el benestar a totes les persones de totes les edats.*
- × ODS 4 – EDUCACIÓ DE QUALITAT: *Garantir una educació inclusiva, equitativa, de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom.*
- × ODS 5 – IGUALTAT DE GÈNERE: *Aconseguir la igualtat de gènere i empoderar totes les dones i les nenes.*
- × ODS 13 – ACCIÓ CLIMÀTICA: *Adoptar mesures urgents per combatre el canvi climàtic i els seus efectes.*

4.2 Finalitats educatives

4.2.1 Introducció teòrica

En el marc legislatiu d'Educació amb la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, i tot el seu desplegament normatiu, **se cedeix l'autonomia per a la presa de decisions oportunes als mateixos centres educatius**. Així doncs, requereix l'ús d'instruments per una bona organització i gestió, per assolir els objectius definits en el Projecte Educatiu del centre i tenir la capacitat de retre comptes davant la comunitat i l'Administració educativa.

Alguns dels documents imprescindibles són: el Projecte Educatiu del centre (PEC), les Normes d'Organització i Funcionament del centre (NOFC), el Projecte de Direcció (PdD), la Programació General Anual (PGA) i la Memòria Anual (MA).

Al seu torn, n'hi ha d'altres que també influeixen en les finalitats educatives, com són el Projecte Lingüístic del centre (PLC) i el Pla d'Acció Tutorial (PAT) inclosos en el PEC, i el Pla o Estratègia Digital del centre (EDC).

Per tant, per entendre les finalitats educatives i el projecte de centre de què disposa l'Institut Guinovarda, és necessari conèixer la documentació. Doncs, s'ha fet una revisió de les versions originals i actualitzades que, en tot cas, són accessibles via el portal web del centre.

4.2.2 Finalitats educatives de l'Institut Guinovarda

En primer lloc, per entendre el projecte d'un centre i la seva orientació institucional, és imprescindible conèixer la metodologia i polítiques de treball del màxim responsable, el director o directora. En aquest cas, en l'INS Guinovarda es repeteix mandat i, un cop finalitzi el present curs, la directora haurà completat el seu segon cicle en el càrrec (Cursos 2016-20 i Cursos 2020-24).

El document en què es mostren les principals decisions de l'equip directiu, és el **Projecte de Direcció**. Aquí s'ordena el desplegament i aplicació del PEC durant

el seu mandat i al seu torn, aquest últim esdevé el document fonamental per conèixer les finalitats educatives del centre. Respecte a la cultura de treball i la filosofia seguits en l'institut, destacar el que diu la Sra. Isabel en el seu projecte:

Voldria remarcar el tarannà participatiu i democràtic que impera en la **cultura de centre** de l'Institut Guinovarda (...) de manera que les decisions importants respecte a organització, avaluació, currículum i altres, comptin amb el consens del Claustre i del Consell Escolar.

Veient la importància del treball conjunt entre la comunitat educativa de l'INS Guinovarda, és moment de prestar atenció al **Projecte Educatiu del centre** (PEC), l'eix vertebrador de les accions i relacions amb la comunitat. És clau per conèixer el centre, com a institució educativa i de formació integral del seu alumnat establint-hi, doncs, una definició de la identitat del centre. També fent èmfasi a la visió de treball i els objectius estratègics de centre.

La **visió** del centre es fonamenta d'acord amb **4 pilars bàsics**:

- L'assoliment d'un bon nivell acadèmic, humà i professional dels alumnes.
- Disposar d'una dotació de recursos materials i humans per millorar el rendiment acadèmic i la maduresa personal dels alumnes.
- El foment del creixement personal i social tot reforçant-los les habilitats socials.
- La creació d'un entorn de treball participatiu i motivador.

En base aquests enfocaments, s'orienten els **dos objectius estratègics** i línies de treball del centre, com són: 'Millorar els resultats acadèmics' i 'Millorar la cohesió social'. Amb tot, podem fer ús de la cita per entendre la **missió** de centre:

L'Institut Guinovarda és català i laic, i té com a l'objectiu proporcionar a l'alumnat una formació integral, sòlida i de qualitat, incorporant les noves tecnologies com a metodologia de treball, que li permeti en el futur ser ciutadans autònoms, responsables, solidaris, respectuosos, tolerants, amb esperit crític vers la realitat de l'entorn, capaços d'adaptar-se als canvis constants d'aquest tant socials com econòmics i culturals, i, competents en les habilitats socials, digitals, personals i professionals per tal que es puguin desenvolupar adequadament en el món laboral i/o en el món acadèmic.

En darrer lloc, la **metodologia de treball** del centre, segueix els **7 principis**:

- ⇒ Promovem i potenciem la formació de centre per tal d'incorporar i millorar aspectes metodològics i pedagògics.
- ⇒ Potenciem la curiositat, el rigor intel·lectual i l'esperit de recerca al mateix temps que desenvolupem una cultura del treball, l'esforç personal i la responsabilitat.
- ⇒ Afavorim l'orientació, el seguiment i l'acompanyament de l'alumnat al llarg de totes les etapes. El Pla d'Acció Tutorial especifica els recursos, l'organització i les tasques a desenvolupar.
- ⇒ Potenciem el respecte i compliment de les normes NOFC per a una bona convivència.
- ⇒ Desenvolupem el treball competencial i estem treballant per Projectes interdisciplinaris.
- ⇒ Desenvolupem la capacitat interpretativa i comunicativa.
- ⇒ Utilitzem les noves tecnologies amb eines digitals (TIC) com un dels eixos bàsics de l'activitat docent.

Un altre aspecte en el qual hem de prestar atenció és en el del tractament i ús de les llengües. Es persegueix com a objectiu que l'alumnat pugui assolir una **competència lingüística sòlida**, en català i castellà. Alhora, s'ensenya una primera llengua estrangera de caràcter obligatori, l'anglès, mentre també es dona l'optativa per aprendre una segona llengua, el francès.

En aquesta mateixa direcció del tractament lingüístic, arran de la competència transversal del nou currículum (Competència Ciutadana) amb la necessitat de prendre una consciència global com a ciutadans, en el centre sorgeix la proposta de l'ús no sexista del llenguatge; per capacitar la comunitat a superar els estereotips, ser respectuosos i tenir una actitud crítica davant situacions de discriminació.

Un breu incís sobre el **Pla d'Acció Tutorial** seguit en el centre, i que s'estableix en el PEC. En aquest se centren els esforços en "el conjunt d'accions educatives que contribueixen al desenvolupament personal dels alumnes, el seguiment del seu procés d'aprenentatge i l'orientació escolar, acadèmica i professional" per aconseguir el progrés de l'alumne, com a estudiant i ciutadà.

D'altra banda, en la **Programació General Anual** es fa el desplegament de les mesures i suports necessaris per a l'**atenció a la diversitat**. S'hi inclouen totes les mesures universals, addicionals i intensives, explicitant el procés d'aplicació i seguiment. És un punt rellevant, no només pel treball i anàlisi del grup classe destinatari de la programació, sinó també per conèixer les mesures o els Pla de Suport Individualitzat (PI) que hi ha presents en el grup.

Continuant amb un dels aspectes educatius principals, trobem l'**Estratègia Digital del centre**. El document, a grans trets, determina la planificació a curt-mitjà-llarg termini que seguirà el centre per a l'assoliment de la **competència digital** de tot l'alumnat. Aquesta línia de treball és transversal i, per tant, caldrà ser treballada en totes les matèries i àmbits pedagògics. En aquesta direcció, en la present programació es formularà alguna activitat o metodologia que, impliqui directament l'ús de les eines TIC, promovent el seu ús en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

De fet, explícitament en l'objectiu estratègic nº1 de 'Millora dels resultats acadèmics', s'introdueix com l'ús de les TIC esdevé clau en la seva consecució. Aquesta implementació i progrés en l'àmbit digital, ha estat possible gràcies a l'adopció dels Plans de Transformació Digital (cursos 2019-2020) i el Pla d'Educació Digital de Catalunya (cursos 2020-2023).

Tanmateix, tota aquesta informació que s'ha aportat, és clau per desenvolupar la programació didàctica. És cert que, en alguns casos hi ha informació "extra" sobre el centre, o així ho podríem considerar, pensant que ni tan sols influeix en la matèria d'Educació Física. Però no és així.

I és que per programar, en la nostra especialitat o en qualsevol altra, no únicament has de seguir els criteris o aspectes metodològics de la teva àrea o àmbit. Principalment, has de conèixer el centre en què et trobes. És a dir, saber quin tipus de centre és, el seu caràcter i titularitat (públic, privat i/o concertat), l'entorn on està ubicat, el projecte que s'hi persegueix. Al mateix temps que coneixes la metodologia de treball a seguir, per anar en la mateixa direcció que la resta de companys docents, i així acomplir amb les finalitats educatives.

Finalment, un punt en el qual m'agradaria fer incís i en el que hi caldria posar més atenció, per la seva rellevància en la societat i el desenvolupament integral dels nostres alumnes, és la **convivència**.

De la manera que considero, hem de tenir present que ***en els centres educatius, no només ensenyem a alumnes per construir coneixements i adquirir aprenentatges, sinó que formem a persones i ciutadans, que han d'aprendre a conviure en societat.*** Així doncs, de la mateixa manera que els volem fer competents en l'àmbit acadèmic i professional o laboral, també els hem de fer competents com a ciutadans, és a dir, en l'àmbit personal, podríem dir.

Avui dia es persegueix, i en un dels vectors del nou currículum ja queda reflectit, el fet de tenir una ciutadania democràtica, crítica i compromesa, amb un sentit de consciència global. En aquesta direcció, en el **Projecte de Convivència del centre** i en les **Normes d'Organització i Funcionament del centre**, es determina la regulació de la convivència entre tota la comunitat educativa de l'Institut Guinovarda.

Com a conclusió, es pretén destacar el llistat de **7 valors i actituds**, en els quals el centre considera que cal posar el focus per tenir una bona convivència entre la comunitat i fomentar un clima escolar positiu. Amb tot, es tracta de la: ***Coeducació, Educació intercultural, Educació per la pau, Educació socioemocional, Educar en el respecte, Educar en l'esforç i la responsabilitat, i Educar en la gestió positiva dels conflictes.***

4.3 Referents teòrics

En el present punt, s'ha centrat la recerca teòrica en les metodologies d'ensenyament per a la iniciació esportiva, als models comprensius i l'aprenentatge cooperatiu (com els dos principis de la programació didàctica que segueix el professor) i, en darrer lloc, s'estableix com la hibridació d'aquestes pot esdevenir una bona oportunitat d'aprenentatge en benefici de l'alumne.

4.3.1 Metodologies d'ensenyament en el context de la iniciació esportiva

Amb la finalitat última de posar a l'alumne en el centre del procés d'ensenyament-aprenentatge, tot millorant la seva experiència mentre aconsegueix propòsits com la diversió, la frustració i la motivació per a la pràctica físic-esportiva; ha fet que, en les darreres dècades s'hagi donat un canvi de paradigma en el model seguit fins ara. En aquest enfocament tradicional es posava un èmfasi excessiu en la tècnica esportiva i el seu aprenentatge.

Aleshores, segons destaca Valero-Valenzuela (2005) es tracta de buscar un enfocament, en aquest cas conegut com a alternatiu "on aprendre es converteixi en l'objectiu a aconseguir i no en un mitjà per guanyar una recompensa".

Segons Valero-Valenzuela (2005) *-fins no es digui el contrari és l'autor de referència i que alhora cita a altres autors-*, tradicionalment s'ha mantingut una visió en la qual l'ensenyament esportiu ha posat un èmfasi excessiu, com mantenen diversos autors, en la tècnica esportiva. L'autor fa referència a l'error que s'ha comès, i és que "els nens no només han d'executar l'habilitat motriu correctament, sinó que també han d'aprendre a processar la informació i a solucionar problemes en un context dinàmic d'activitats lúdiques".

Per aquest motiu, han aparegut noves propostes que donen més protagonisme al nen *-com a participant-* i al joc *-com a eina per a l'aprenentatge-*.

Els autors que cita com Le Boulch (1991) i Contreras, De la Torre i Velázquez (2001), constaten la importància de la iniciació esportiva en edats primerenques

dels nois i noies. Aquesta es dona de manera reglada en els centres, en l'àmbit de l'Educació Física. Però segons aporten Thorpe i Bunker (1983) des de sempre, en l'assignatura, s'ha seguit un enfocament tradicional. S'ha tractat més d'emfatitzar en la tècnica esportiva que no pas en l'educació mitjançant la pràctica. Donada aquesta circumstància, s'arriba al que Rink, French i Werner (1991) consideren com una proposta inadequada per a les classes d'Educació Física, en què hi ha una gran diversitat d'alumnes incapaços de seguir el desenvolupament i amb escasses oportunitats de progrés i adquirir una motivació per a la pràctica.

No és del tot clar, però, es podria dir que aquest conjunt de limitacions i crítiques que es fan, a l'enfocament tradicional de l'ensenyament esportiu, són les causes que provoquen l'inici i recerca de noves línies d'investigació, per atendre a com caldria ensenyar, tant en l'Educació Física com l'esport (Devís i Sánchez, 1996). Alguns dels aspectes significatius que els últims autors destaquen que, podrien ser les causes del canvi, són: l'interès per la tàctica i el coneixement de la pràctica esportiva, la comprensió de tot allò que s'aprèn, proporcionar aprenentatges significatius per als participants i l'ús d'estratègies que aportin als alumnes/practicants un rol actiu en el seu procés d'aprenentatge.

És per això que en el panorama internacional i, sobretot, a escala europea (Alemanya, França, Espanya o Anglaterra), van sorgir noves propostes metodològiques, conegudes com a alternatives i que recorrien a les formes jugades per a la iniciació esportiva.

Les principals aportacions foren de Thorpe, Bunker i Almond (1986) amb els *Teaching Games for Understanding* ("enfocament per a la comprensió dels jocs esportius"), citats per Valero-Valenzuela (2005).

Els autors "indiquen que els jocs esportius tenen una naturalesa problemàtica i contextual que els participants han de comprendre jugant". Thorpe i Bunker (1982) consideren que, molt del plaer que es dona quan jugues, ve de la comprensió i la presa de decisions durant aquest. Per assegurar la comprensió del joc per a tothom, proposen modificar la tàctica, les regles i l'equip, sobretot

en la iniciació. Anys més tard, Werner (1990) corrobora el treball dels autors britànics, considerant que l'enfocament 'compresiu' és el més adequat a la iniciació esportiva dels més petits i també per ser treballat en el sistema educatiu, en el marc de l'Educació Física.

Paral·lelament, hi ha aportacions des dels Estats Units d'Amèrica, per mitjà de Mitchell, Oslin i Griffin (2003), gràcies al corrent alternatiu conegut com a *Tactical Games Approach* ("enfocament tàctic dels jocs esportius").

4.3.2 El Model Compresiu i altres models de l'ensenyament esportiu

1. *Confrontació: l'Enfocament Tradicional versus l'Enfocament Alternatiu*

Una aproximació conceptual sobre els dos enfocaments ve d'Allison i Thorpe (1997, p.10), citats per Valero-Valenzuela (2005). Aquests entenen per enfocament tradicional els "basats en l'habilitat i que es caracteritzen per l'ensenyament d'habilitats i tècniques específiques dintre de lliçons altament estructurades, amb un format que conté un escalfament, la pràctica d'unes destreses i un joc final". Mentre que els enfocaments alternatius són representats per "jocs esportius per a la comprensió, caracteritzats per la consciència tàctica i la presa de decisions dintre de l'estructura d'un joc esportiu apropiat, per l'ús de jocs modificats i l'ensenyament d'habilitats apropiades i sempre adaptades als nivells individuals".

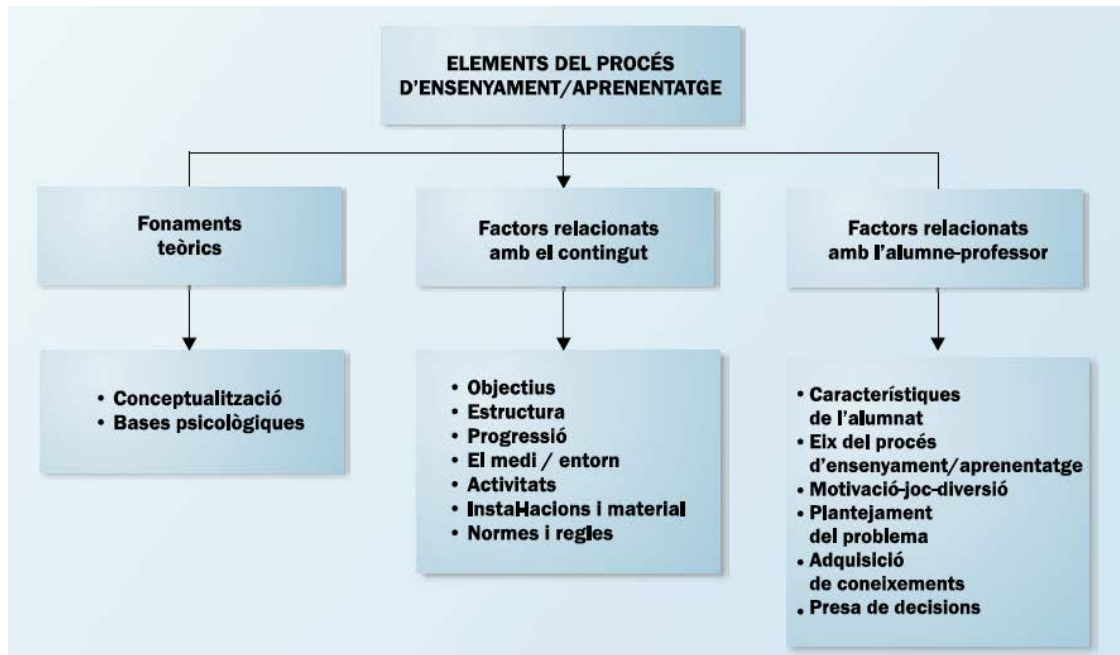
Havent entès el 'com' i el 'per què' sorgeix aquest nou enfocament *-alternatiu-* de l'ensenyament en (sobretot) la iniciació esportiva, es considera oportú fer una comparació d'ambdós i estudiar els seus principis teòrics, tot ajudant-nos de la Figura 5 i la Taula 3.

Continuant amb l'autor de referència, Valero-Valenzuela (2005), es fa una proposta de classificació de tots els elements involucrats en un procés d'ensenyament-aprenentatge, en tres grans blocs (vegeu Figura 5): els Fonaments teòrics, els Factors relacionats amb el contingut i els Factors relacionats amb l'alumne i el professor.

Figura 5

Elements del procés d'ensenyament-aprenentatge en la iniciació esportiva

Nota. Gràfic extret de Valero-Valenzuela (2005).

× **Fonaments teòrics**

Segons Pigott (1982), citat per Valero-Valenzuela (2005), a finals dels anys 70 del segle XX, van començar a aparèixer nous indicis en les investigacions psicològiques sobre la conducta de les habilitats motrius.

Es considera que hi ha un canvi, que parteix des d'una *posició mecanicista (enfocament tradicional)* que funcionava amb el treball d'estímul-resposta, cap a una *orientació cognitivista*, basant l'*enfocament comprensiu* de la iniciació esportiva amb la teoria de l'esquema de Schmidt de l'aprenentatge motor. A grans trets, ve a dir que hom aprèn quan fa una pràctica motriu, així és com obtén i emmagatzema informació que alimenta un programa motor general (Pigott, 1982).

Taula 3. Comparació dels elements (per blocs) del procés d'ensenyament-aprenentatge (procés E-A) en la iniciació esportiva

Elements del procés E-A		Enfocament tradicional	Enfocament alternatiu
Fon. Teòric	Conceptualització	Model passiu, analític, tècnic, mecanicista, directiu, intuïtiu, associacionista, basat en les habilitats, directe.	Model actiu, global, tàctic, sintètic, comprensiu, estructuralista, pedagogia de les situacions, pedagogia exploratòria, indirecte, esport educatiu.
	Bases psicològiques	Associacionistes, conductistes. Aprenentatge sense error.	Cognitivistes, teoria de l'Esquema. Assaig-error.
Factors relacionats amb el contingut	Objectius	Recerca d'un resultat eficaç i domini de les habilitats.	Recerca de l'acció educativa, resolució de problemes, desenvolupament de les habilitats socials, motrius, pensament creatiu i comprensió conceptual.
	Estructura	Escalfament, pràctica de destreses i joc final.	Joc global (situació pedagògica), plantejament d'un problema, solució, posada en pràctica i nova situació pedagògica.
	Progressió	Del gest particular i concret (tècnica) a la pràctica global (activitat real).	De la totalitat (situació real o joc) al gest tècnic adaptat a la situació.
	El medi/entorn	Constant i invariable.	Modificat, afavorint l'adaptació del nen.
	Activitats	Les establertes en les progressions dels manuals, buscant l'especialització precoç.	Tenint en compte la maduresa del nen, significatives i desenvolupant esportistes polivalents.
	Instal·lacions i material	Convencional.	Adaptat.
	Normes i regles	Regulades per les federacions competents.	Modificades per afavorir l'aprenentatge i l'acció educativa.
Factors relacionats amb l'alumne o professor	Característiques de l'alumnat	Només als més capacitats.	A tothom, independentment del nivell d'habilitat de cadascú.
	Eix del procés d'E-A	Nen adaptat al contingut.	Contingut adaptat al nen.
	Motivació	Centrada en la reproducció dels esdeveniments esportius d'adults.	En sintonia amb els interessos del nen mitjançant la pràctica global i el joc.
	Joc	Desconnectat de la situació global d'aprenentatge.	Mitjà fonamental per a l'aprenentatge. Ressaltant el joc modificat com el més adequat.
	Diversió	Esporàdica, provocant avoriment, abandonament i desinterès.	Assegurada mitjançant les propostes lúdiques.
	Plantejament del problema	Primer ensenyar. Com?	Primer ensenyar. Què? Per a què? Per què? I, quan?
	Adquisició de coneixements	Els elements apresos de forma analítica es troben desconnectats de la pràctica real.	Comprensió de la lògica interna de l'esport.
Presa de decisions	Sempre les pren el professor.	L'alumne intervé en la presa de decisions, resolució de problemes i consciència tàctica.	

Nota. Elaboració pròpia, adaptada de Valero-Valenzuela (2005).

× **Factors relacionats amb el contingut**

En l'*enfocament tradicional*, basat en un mètode tècnic i físic, l'**objectiu** perseguit prioritàriament l'adquisició de grans nivells de rendiment (Fernández García, 1998) sense prestar atenció a les necessitats individuals dels nens ni a la diversitat d'alumnes presents en l'aula. Aquest fet provocava que molts d'ells assolissin un èxit escàs en la pràctica, sent incapaços d'entendre a què jugaven (Thorpe i Bunker, 1983) perquè únicament reproduïen el què se'ls hi ensenyava.

En l'àmbit educatiu, però, a banda de "desenvolupar unes capacitats i habilitats motrius, cognitives, afectives i socials s'ha d'enfocar a crear uns hàbits perdurables amb vista a la pràctica esportiva com un bé cultural que repercuteixi en la salut i qualitat de vida dels ciutadans" cita Valero-Valenzuela (2005).

Amb vista a formar en valors personals als alumnes i fomentar la socialització amb activitats de cooperació, tot donant a l'esport una orientació pedagògica de la competició (Fernández García, 1998), neix una nova proposta. Aquest *enfocament alternatiu* es fonamenta d'un model tàctic, per comprendre els jocs i fer participants actius als estudiants en el seu procés d'aprenentatge.

Segons Valero-Valenzuela (2005), amb aquest canvi de paradigma també s'abandona l'**estructura tradicional** de pràctica, basada en una activitat inicial introductòria, una pràctica de l'habilitat i un joc final (Thorpe i Bunker, 1983). En l'*estructura alternativa* es parteix d'una forma modificada del joc esportiu estàndard. L'alumne és introduït a una varietat de formes jugades, en un procés de descoberta progressiva on és el centre de l'aprenentatge i ha de resoldre, per si mateix, les situacions i problemes plantejats que li impedeixen complir l'objectiu previst (Jiménez Sánchez, 1999; Durán i Lasierra, 1987; Bunker i Thorpe, 1983).

Referent a les **progressions**, en el model tècnic (*tradicional*) es descomponen els gestos en exercicis més simples, per tal de ser consolidats motriument per l'aprenent. Això difereix de l'*enfocament comprensiu* que, segons els citats Devís i Peiró (1995), es progressa des de la totalitat (amb jocs esportius modificats) fins

a l'especificitat del joc (esport estàndard). D'aquesta manera, permet als aprenents deduir els gestos tècnic-tàctics durant les situacions de joc que està experimentant (Nuviola, 1997).

De manera molt criticada, l'*enfocament tradicional tècnic*, no atén les diferències individuals en el plantejament de les **activitats**, fet que emfatitza encara més la diversitat i els ritmes d'aprenentatge d'alumnat. En contrast, l'*enfocament alternatiu comprensiu* sí hi atén, oferint possibles modificacions segons les diferències que detecta en la pràctica. Alhora, amb el seu enfocament tàctic de l'esport acaba fomentant que els esportistes siguin polivalents i no s'especialitzin prematurament (Jiménez Sánchez, 1999), i varia en diferents estadis atenent la seva experiència i nivell d'habilitats; permetent un progrés de tots els estudiants i no únicament d'aquells més hàbils (Sibson, 1992).

En darrer terme, les **regles** juguen un paper fonamental en la comprensió del joc i la participació de tot l'alumnat. Es tracta d'aconseguir l'èxit de tots ells (Werner, Thorpe i Bunker, 1996) i introduir totes les modificacions necessàries, adaptades al grup, per reforçar el seu aprenentatge (Moreno-Murcia i Gutiérrez, 1998).

× **Factors relacionats amb l'alumne o el professor**

A diferència de l'*enfocament tradicional*, on es considera que el nen s'ha d'adaptar als **continguts**, en l'*enfocament alternatiu* s'adapten els continguts (modificant els jocs) a les característiques evolutives del nen.

Referent a les formes jugades, en l'*enfocament tècnic* es redueixen les possibilitats de **diversió** d'un gran nombre d'alumnes (Devís i Peiró, 1995) que són incapaços d'assolir el nivell desitjat, fet que els provoca una ràpida pèrdua d'**interès** per allò que fan (Oslin, 1996).

Antón i Delgado (1997), citats per Valero-Valenzuela (2005), plantegen que "durant la iniciació esportiva, el valor més gran l'ha de tenir el **joc** (divertir-se), tot tractant d'ensenyar l'estructura de l'esport i, finalment, amb la intenció de

guanyar”. Per aquest motiu, proposen l’acció de jugar com a objectiu principal de la iniciació. L’*enfocament alternatiu* mentre fomenta el joc, permet incrementar la diversió durant la pràctica (Bunker i Thorpe, 1983), alhora que suposa una **motivació** i satisfacció major a l’alumnat, reforçant-los en el procés d’assolir un aprenentatge òptim i útil (Durán i Lasierra, 1987).

En el moment d’enfocar l’**aprenentatge**, en l’*enfocament compresiu* és més important el “*com*” en detriment del “*per què*”, establint la comprensió del joc com a meta principal. Per fer-ho, han d’entendre la naturalesa del joc esportiu i els principis tàctics que hi estan implicats per resoldre la situació. D’altra banda, l’*enfocament tradicional* només incidia en la repetició d’habilitats específiques, sense preocupar-se del “*per què*” s’usen i la finalitat d’aquestes en el joc.

Finalment, cal destacar el **rol del professor**, com a peça clau per aquesta comprensió del joc. És l’encarregat d’estimular als seus alumnes en la **presa de decisions** i que es basi en la consciència tàctica, que han anat adquirint en el joc. En aquest nou *enfocament compresiu*, el professor ha de ser conscient que no és el protagonista de la classe, passa a un segon pla i deixa llibertat a l’alumne per descobrir com resoldre un problema. Evidentment, és l’encarregat d’ajudar en aquest aprenentatge i guiar-los sempre que sigui necessari.

El seu paper és crucial. Ha de saber quina informació dona als alumnes, per tal que la processin, potenciïn la creativitat i la presa de decisions, treguin les conclusions oportunes i siguin capaços de resoldre problemes; en un context en què el joc, a banda de l’alumne, és el protagonista.

Malgrat tots els esforços per definir el *model tradicional i els alternatius*, segons Valero-Valenzuela (2005), així com Holt, Streat i García-Bengochea (2002), citats pel mateix; **encara no s’ha assolit l’enfocament ideal de la iniciació esportiva**, ni tampoc els models alternatius han de ser les propostes definitives, però sí que són una bona font d’informació per assolir aquest ‘enfocament ideal’.

II. *Els models d'iniciació esportiva en l'enfocament alternatiu*

Aquest canvi de paradigma de la iniciació esportiva, és sobretot incentivat amb els treballs de companys europeus, com els procedents de França (l'autor Claude Bayer) o la Gran Bretanya (gràcies als autors Thorpe, Bunker i Almond).

Devís i Sánchez (1996) fan una classificació dels models d'iniciació alternatius que existeixen en el panorama nacional, atesos els criteris d'orientació esportiva i tàctica. S'entén per *orientació esportiva* com “la direcció que pren l'ensenyament si s'inicia i té continuïtat amb el mateix esport, o bé, si té transferència amb diversos esports”, mentre que el *criteri tàctic* es refereix a “la rellevància que posseeixen els principis tàctics en l'ensenyament alternatiu de l'esport”.

Amb tot, per la importància atribuïda als processos cognitius en aquest procés d'ensenyament-aprenentatge mitjançant la pràctica de jocs, els models alternatius proposats també es coneixen com a ‘models centrats en el joc’.

Segons López (2001), d'entre totes les classificacions que existeixen en la literatura científica, la més adient i ajustada al panorama és la de Devís i Sánchez (1996). Aquests dos autors parteixen del joc com a eina principal del procés d'ensenyament-aprenentatge, i classifiquen els models en:

- **Models verticals d'ensenyament centrat en el joc**

L'orientació de l'ensenyament és, des d'un inici, centrat en l'esport en qüestió, sense atendre a la transferència amb altres esports.

L'ensenyament comença amb una progressió de jocs reals, simplificats o reduïts, permetent a l'alumne desenvolupar-se en un entorn proper al joc esportiu estàndard. Així és com aprèn, alhora, els aspectes tècnics i tàctics d'aquest joc.

En els jocs simplificats es poden fer modificacions seguint un nombre reduït de jugadors en acció, un espai de joc reduït o una simplificació de les regles de joc, per exemple; alhora que es presenten situacions de baixa complexitat que l'alumne ha d'enfrontar i resoldre.

- **Models horitzontals d'ensenyament centrat en el joc**

L'orientació de l'ensenyament en la iniciació, és comuna a diversos jocs esportius amb estructures de joc i tàctiques similars. Així doncs, sí que es pot considerar que assumeixen la transferència entre esports. A més, l'ensenyament també va des dels jocs modificats i formes jugades fins al joc estàndard. Per tant, com aporten Devís i Sánchez (1996) aquest model trenca amb la forma tradicional de 'no transferència' entre esports. Els dos vessants que se'n deriven són:

- **Model horitzontal estructural**

Compta amb les aportacions principals dels autors espanyols Blázquez (1986) i Lasierra i Lavega (1993). Es demostra molt interès a exposar el jugador a situacions que ha de resoldre, partint de l'estructura del joc i les funcions que el mateix jugador ha d'adoptar durant la pràctica. El model, però, no mostra una clara orientació a l'alumne per comprendre la tàctica i saber què fer en cada moment, mentre que tampoc exemplifica com el professor o entrenador pot estimular aquesta reflexió de l'aprenent.

- **Model horitzontal compresiu**

Tipologia de model fomentat gràcies a les aportacions de Devís i Peiró (1992, 1995). Fan una classificació dels jocs esportius segons la tipologia: de diana, de bateig, de xarxa i/o paret, i territorial o d'invasió. Cadascun d'aquests grups compta amb tipus de jocs que tenen similituds tàctiques i en les formes de jugar interactives entre companys, oponents i el mòbil del joc (Devís i Sánchez, 1996).

Els autors proposen l'ensenyament integrat de cada grup, en lloc d'ensenyar específicament cada esport com faria el model vertical. Per això, cal seguir un procés de tres fases amb els ensenyaments, de la globalitat fins a l'especificitat: Jocs esportius modificats, Transició, i Introducció als esports estàndard.

En aquest model hi ha una orientació de l'ensenyament per mitjà de la tàctica que, un cop es domina, permet introduir els aspectes més tècnics dels jocs. No obstant això, també es pot destinar algun moment del procés al treball de la tècnica, si es considera oportú per al correcte desenvolupament del joc (Read, 1988, citat per Devís i Sánchez, 1996). Amb la tàctica es facilita la comprensió

del context de joc, i es pot fer mitjançant la implementació de jocs modificats i gràcies a les intervencions d'un professor, que adopta un rol secundari *-però crucial-*, ajudant en la reflexió de l'alumnat amb les preguntes que els formula i guiant-los cap a un aprenentatge significatiu.

4.3.3 L'Aprenentatge Cooperatiu

I. Origen, concepte i base de l'enfocament

Atès que el món està en un canvi constant, sobretot immers en una gran revolució tecnològica, s'està perdent el sentiment de pertinença a una societat que, cada cop més, deriva cap a un sentit on la competitivitat i l'individualisme, són més freqüents (Juárez-Pulido et al., 2019).

En aquest context, la societat del segle XXI ha de fer front a aquest problema, tractant de promoure el que Johnson i Johnson (2014), citats per Juárez-Pulido et al. (2019), coneixen com a **competències cooperatives**. Aquestes seran clau per a ser capaç d'accedir i formar part d'un mercat laboral i professional, en el que es busca tenir capacitats per treballar en equip i les relacions interpersonals.

Un dels focus i espais clau on es pot prestar atenció i formar als ciutadans a adquirir aquestes habilitats, és en les escoles i instituts. D'alguna manera, sembla imprescindible incorporar metodologies actives que atribueixin el procés d'ensenyament-aprenentatge, com un procés actiu i dinàmic en el qual l'alumne n'és el protagonista. Així, tal com apuntava Huber (2008) citat per Juárez-Pulido et al. (2019), a través de metodologies actives els alumnes poden aprendre des de l'experiència pròpia i la interacció entre iguals, permetent així el desenvolupament de les competències a les quals es feia referència.

És per això que sorgeix una nova metodologia que, alhora, pren molta rellevància en l'àmbit educatiu, aplicable a qualsevol de les etapes educatives i que aporta molts beneficis *-acadèmics, psicològics i socials-*, coneguda com a aprenentatge cooperatiu (d'ara endavant, AC).

L'interès per aquesta metodologia sorgeix a finals del segle passat (sobretot a partir dels anys 70), quan es van trobar els beneficis socioeducatius generats a conseqüència de la interacció entre iguals (Serrano et al., 2007, citats per Juárez-Pulido et al., 2019). Existeixen diverses aproximacions conceptuals al respecte, però totes convergeixen en la descripció de l'AC com: una metodologia activa en la qual els estudiants treballen organitzats en grups reduïts (*-hi ha divergències en el nombre màxim i òptim d'integrants-*) amb la finalitat última de maximitzar els seus aprenentatges (els propis i dels companys/es del grup), alhora que treballen i desenvolupen habilitats de competència social.

En aquest mètode de treball, s'obvia la rellevància de la 'cooperació' per assolir l'objectiu comú del grup (Juárez-Pulido et al., 2019), generant-hi una relació d'interdependència entre els integrants i que esdevé essencial pel bon funcionament del grup. Previ a la implementació d'aquesta metodologia activa cal dotar, tant a l'alumnat com professorat, d'una formació per entendre què persegueix l'AC i com es pot aconseguir. Els autors citen a Pujolàs (2009) qui afirma la necessitat d'encaminar l'acció educativa mitjançant dinàmiques de cohesió d'equip i d'un bon clima de treball a l'aula. Alhora, és imprescindible que els grups de treball siguin heterogenis, seguint els criteris propis del professor o les seves indicacions per agrupar-se.

Al seu torn, Sharan (2014) citat pels mateixos autors, determina que és necessària una percepció canviant dels rols dels professors i alumnes. Cal que el docent vegi que ja no és l'eix central del procés, sinó que ho és l'alumne i ha de fomentar dinàmiques en les quals aquest tingui l'oportunitat de participar, dialogar i reflexionar amb els seus iguals, de manera individual i grupal.

II. Elements essencials

Diversos autors coincideixen a dir que hi ha 5 elements essencials o principis bàsics per a l'aprenentatge cooperatiu. En aquest cas se segueix a Carbonero-Sánchez (2019), que cita els cinc elements segons les aportacions de Johnson i Johnson (1989), tot determinant que són uns elements a treballar i presentar en un cert equilibri en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

1) La **interdependència positiva**: “es tracta de generar situacions educatives en què els components d’un grup depenguin necessàriament els uns dels altres per assolir els objectius proposats, ja siguin individuals o grupals”.

2) La **interacció promotora cara a cara**: es tracta de crear un clima de treball, on no es permet la crítica constructiva, en un espai físic en què els components del grup treballen junts i, alhora, s’ajuden i animen mútuament, mentre també es fomenten les habilitats comunicatives.

3) La **responsabilitat individual i de grup**: atribuir a cada component del grup una doble responsabilitat, tant del seu aprenentatge (responsabilitat individual) com de l’aprenentatge dels companys de grup (responsabilitat grupal).

4) Les **habilitats interpersonals i de treball en petit grup**: “es caracteritzen per tenir un doble vessant: són un principi bàsic a seguir i alhora són un contingut més a aprendre”. Són un tipus d’habilitats que també s’han d’ensenyar, aprendre i poder ser avaluades.

5) El **processament grupal o autoavaluació**: “l’AC és una metodologia educativa i, com a tal, el seu ús implica fer una avaluació dels objectius assolits per l’alumnat i del procés d’ensenyament i aprenentatge en general”. Durant el procés d’E-A, es duen a terme reunions periòdicament per fer un seguiment del grup, tot identificant punts forts i febles del treball fet fins aleshores. El sistema d’avaluació que s’usa agafa de referència l’avaluació formativa, mitjançant mecanismes de coavaluació, autoavaluació i avaluació compartida.

III. *Rols del professorat i alumnat*

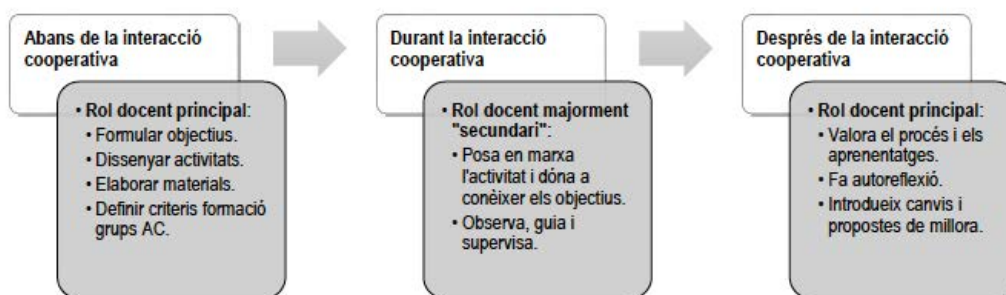
Continuant amb l’aportació de Carbonero-Sánchez (2019) es pot afirmar que, en l’aprenentatge cooperatiu, tots dos agents esdevenen de vital importància, alhora que requereixen un canvi en els rols tradicionals que se’ls hi ha atribuït. D’una banda, el professor ha de dur a terme una tasca densa per organitzar i seguir el que la teoria de l’AC dictamina. Aquest també ha de ser capaç de deixar de banda el seu rol de primer responsable en el procés d’E-A, deixant a l’alumne

ser el principal protagonista de la construcció dels aprenentatges. Amb tot, es podria dir que tenen una “compartició de protagonismes i responsabilitats”.

Així doncs, el professor descentralitza la seva figura i abandona la tradicional idea de construir l’aprenentatge, permetent crear espais en els quals esdevé el guia, facilita i fa de mediador en els treballs cooperatius de grup. L’autora exposa clarament en la Figura 6, l’evolució de les tasques en el transcurs de l’AC.

Figura 6

Rols i funcions del docent en l’aprenentatge cooperatiu

Nota. Extret de Carbonero-Sánchez (2019), basat en Onrubia i Mayordomo (2015).

IV. L'avaluació

Per l’aportació pedagògica i la importància en el procés, s’atribueix que l’avaluació és un dels cinc elements essencials d’aplicació en l’aprenentatge cooperatiu. Malgrat que és necessària una revisió periòdica del professor amb els grups de treball per veure l’evolució de les tasques i els punts que caldria millorar (Pujolàs, 2008), aquesta se sol donar més sovint en la fase final o, fins i tot, un cop finalitzat el treball grupal.

La seva rellevància en el procés formatiu sovint va acompanyada d’una manca de coneixements per part del professorat sobre com avaluar, incloent-hi el hàndicap afegit d’utilitzar una metodologia tan complexa com l’AC. És per això que, per Juárez-Pulido et al. (2019), es requereix una formació del professorat en aquestes noves metodologies d’ensenyament. Així es pot facilitar la implementació d’aquestes en l’aula, ajudant i guiant a l’alumnat en el procés, de la millor manera possible.

V. *L'aprenentatge cooperatiu aplicat en l'Educació Física*

a) *Introducció i trets característics*

Atès que l'aprenentatge cooperatiu sempre implica un treball grupal, en el qual es persegueix que els alumnes aprenguin i cooperin conjuntament, per Metzler (2011) citat en Velázquez Callado et al. (2014), l'AC esdevé un dels vuit models d'instrucció que es poden aplicar en les classes d'Educació Física juntament amb: instrucció directa, ensenyament individualitzat, ensenyament recíproc, ensenyament per descobriment, educació esportiva, jocs tàctics i ensenyament de responsabilitat personal i social.

En aquest sentit, Velázquez Callado et al. (2014) aporten que molts dels docents que usen aquesta metodologia, la consideren com una bona estratègia per aconseguir diversos propòsits afectius i socials mentre els alumnes aprenen i adquireixen uns bons nivells motors. Al seu torn, és una metodologia aplicable en tot l'àmbit educatiu-esportiu, malgrat que el seu ús aquí és molt recent, havent-hi els primers treballs d'investigació en la dècada dels anys 90 i principis del s.XXI (Carbonero-Sánchez, 2019).

Tot i això, es destaca el paper de l'AC en els esports de caràcter més competitiu on és capaç de descentralitzar el focus en el fet de guanyar i la competitivitat, atorgant una focalització en el treball cooperatiu i ajuda mútua entre l'alumnat (Fernández Río, 2006, 2010, 2013; citat per Carbonero-Sánchez, 2019), coneixent-lo com a 'estructures de treball cooperatives'. Alhora, si el professor ho vol aplicar en esports d'equip amb una estructura competitiva, també pot combinar-lo amb altres metodologies d'ensenyament, com el model comprensiu.

Per Velázquez Callado et al. (2014), els professors utilitzen diversitat de recursos didàctics, sobretot enfocats a facilitar la gestió autònoma dels alumnes en el procés d'aprenentatge grupal. Aquests solen tenir dues finalitats: facilitar els processos d'avaluació entre els estudiants, i descriure les tasques o activitats a desenvolupar en grup. Així doncs, hi inclouríem instruments d'avaluació (auto i coavaluació) i les diferents fitxes d'activitat.

b) Estructuració i tècniques específiques en la iniciació esportiva

En l'aspecte organitzatiu, de la mateixa manera que en l'aprenentatge cooperatiu aplicat dins de l'aula no hi havia consens del nombre exacte -sobretot màxim- del qual han d'estar compostos els grups de treball, en l'Educació Física tampoc n'hi ha. Alguns autors com Velázquez Collado et al. (2014) proposen que els grups reduïts, oscil·lin entre els dos i vuit integrants.

Quant a l'estructura de treball, atès que qualsevol contingut de l'àmbit educatiu és susceptible de ser plantejat, ensenyat i après de manera cooperativa, en l'àmbit esportiu també pot resultar possible la seva aplicació, sobretot en la iniciació (Carbonero-Sánchez, 2019).

El concepte del qual es feia referència 'estructures de treball cooperatives', per a dur a terme el seu ús, implica introduir recursos que orientin i ajudin a l'alumnat en el procés d'aprenentatge. És per això que apareixen les claus d'aprenentatge, o aprenentatge a través de claus. Segons Carbonero-Sánchez (2019) són un tipus de frases "curtes i precises que recullen els aspectes més importants d'una habilitat, una destresa o un gest a aprendre. L'objectiu és transmetre aquesta informació als alumnes perquè entenguin bé què s'ha de fer i així puguin ajudar-se millor entre ells". A grans trets, també conté informació que el professor ha donat, i sovint es refereix als criteris d'avaluació que utilitzarà per avaluar-los.

En darrer terme hi trobem la tècnica específica o puntual d'AC que, segons Velázquez Callado (2013) citat en Carbonero-Sánchez (2019), es defineix com "un proceso definido que se concreta en una serie de acciones orientadas a promover la presencia de los componentes esenciales del aprendizaje cooperativo". Seguint els treballs citats, algunes de les tècniques en qüestió, aplicades en l'Educació Física són: *Rompecabezas*, *Puzle de dobles parejas*, *Enseñanza recíproca*, *Parejas-comprueba-actúa*, *PACER*, *Piensa-comparte-actúa*, *Juego cooperativo*, *Marcador colectivo*, *Relevos de marcador colectivo*, *Equipos de aprendizaje*, *Yo hago – nosotros hacemos*, *Descubrimiento compartido*, *Enfoque inventivo de juegos*.

c) Avantatges de la seva implementació

En la recerca de Carbonero-Sánchez (2019), es reproduïxen alguns dels possibles avantatges quan s'implementa l'AC en la matèria d'Educació Física:

- ◇ Adquisició de les habilitats motrius bàsiques.
- ◇ Millora del rendiment, de la condició física i de la competència motriu en general.
- ◇ Afavoriment del treball de l'expressió corporal i les danses.
- ◇ Resolució de jocs i problemes motrius.
- ◇ Promoció de la participació de tot l'alumnat i de les seves oportunitats d'aprenentatge, inclosos els casos d'alumnat amb diversitat funcional.
- ◇ Millora de l'autoconcepte de l'alumnat, de la seva percepció de competència motriu i de la seva opinió envers la millora del propi aprenentatge.
- ◇ Millora dels aspectes relatius a l'educació en valors, la socialització i les relacions interpersonals.
- ◇ Promoció d'experiències d'aprenentatge positives, millora de la motivació envers l'àrea d'EF i la pràctica d'activitat física en general.

d) L'avaluació

És un moment clau de qualsevol procés d'E-A (López-Pastor, 2006, citat per Carbonero-Sánchez, 2019), mentre que en l'AC adquireix encara més transcendència, sent un dels cinc elements essencials d'implementació.

Ha de ser coherent amb la intervenció que s'ha dut a terme. En aquest cas, Carbonero-Sánchez (2019) aporta que s'ha de seguir un sistema d'avaluació formativa basat en mecanismes de coavaluació, autoavaluació i avaluació compartida, tot controlant que no s'acabi derivant en la senzilla avaluació dels aspectes purament esportius. També és imprescindible, però, atendre els aspectes socials, cognitius, actitudinals i afectius, així com el procés d'aprenentatge grupal seguit amb els iguals (Velázquez Callado et al., 2014).

Com s'ha comentat prèviament, referent als recursos didàctics en aquest cas per a l'avaluació, els més habituals són els fulls de registre i les fitxes d'auto- i coavaluació. Totes aquestes són eines per facilitar l'avaluació alhora que es fan servir com a material d'aprenentatge (Carbonero-Sánchez, 2019). La mateixa autora cita a companys com Fernández-Río i Méndez-Giménez (2013) que, a banda d'atribuir característiques a l'avaluació com que és formativa i compartida; consideren que ha de seguir un procés regular i continu, alhora que ha de ser autèntica i de tipus pràctic. Una possibilitat d'incorporar-la durant el procés, és destinant una estona de reflexió al final de cada activitat o sessió.

La finalitat última de l'avaluació és, doncs, que tots els agents implicats -alumnat i professorat- puguin comprovar quin ha estat el resultat del procés (Velázquez Callado et al., 2014).

4.3.4 Possibilitats d'hibridació del Model Compresiu i AC: Recerca prèvia

Velázquez Callado et al. (2014) introduïen que la tendència dels docents és combinar la metodologia de treball de l'AC amb altres models d'ensenyament esportiu, com el model compresiu. Carbonero-Sánchez (2019) també diu que darrerament s'ha plantejat abordar l'ensenyament en l'Educació Física amb noves pràctiques basades en models pedagògics alternatius, més concretament seguint el corrent compresiu dels *Teaching Games for Understanding*; confirmant com la seva hibridació és d'un gran interès pedagògic.

L'objectiu de la hibridació és treure el màxim profit d'ambdues parts, mantenint la seva essència i principis bàsics, per dur a terme una intervenció favorable i en què es contempli el benefici de l'alumnat en el procés d'E-A.

I és que, d'una banda (el model compresiu, amb els TGfU com a referent) està representant “la manera d'entendre i presentar l'esport en un context determinat” i, d'altra banda (l'aprenentatge cooperatiu) representa “la concreció metodològica de com dur a terme aquesta intervenció a l'aula”.

5 Proposta d'intervenció

Com el nom del treball indica, es tracta del disseny d'una programació didàctica. Aquesta és una proposta enfocada al segon curs d'ESO de l'Institut Guinovarda, alhora que es fa el disseny del full de ruta, amb totes les situacions d'aprenentatge a treballar en l'etapa de secundària (ESO). Amb tot, les úniques SA que es despleguen i dissenyen detalladament, són les relatives al segon curs.

Es tracta d'un document viu, és a dir, subjecte a modificacions per part del docent durant el curs atenint-se al funcionament i viabilitat de les SA programades, a la resposta que donen els alumnes a les metodologies seguides; en definitiva, a tot un seguit de factors que influeixen en les decisions que pren el professor.

De manera òbvia, el docent per tal d'elaborar la programació didàctica, ha seguit una seqüència lògica dels temes a treballar, tractant d'abordar totes les competències específiques de l'assignatura anualment i distribuir els diversos sabers i els criteris d'avaluació. Així mateix, en cada curs es planteja un avanç progressiu dels continguts tractats, perseguint que l'alumnat adquireixi uns aprenentatges funcionals i els serveixi per construir el seu coneixement; demostrant el desplegament d'un treball competencial.

5.1 Full de ruta

Taula 4. Programació anual d'Educació Física del Segon curs d'ESO

SEGON CURS d'ESO	
SITUACIÓ D'APRENTATGE	METODOLOGIA Principal (+ Secundària)
SA 1. Comprenem l'esport: iniciem l'aventura en el món de l'handbol	MC (AC)
SA 2. Piera! L'esport uneix, l'esport ens fa poble	AC + ApS
SA 3. Ballem i ens expressem en el viatge cultural	AC
SA 4. Heptatletes i rellevistes olímpics. #RoadToLaMasella'24	AC
SA 5. Preparem el nostre cos i anem a LaMasella'24 amb seguretat!	AC
SA 6. Continuem la volta al món amb: melé, toc de dits i touchdowns	MC

AC: Aprenentatge Cooperatiu
MC: Model Comprensiu
ApS: Aprenentatge Servei

Taula 5. Full de ruta d'educació Física a l'etapa ESO en l'Institut Guinovarda

FULL DE RUTA		EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA			
		PRIMER	SEGON	TERCER	QUART
SITUACIÓ D'APRENENTATGE (SA)	SA 1	Benvinguts al Guinovard@. Iniciem el camí a una vida activa i saludable	Comprenem l'esport: iniciem l'aventura en el món de l'handbol	Orientem-nos!	Coneixem esports de lluita
	SA 2	L'Educació Física: ens endinsem en el món dels valors esportius	Piera! L'esport uneix, l'esport ens fa poble	Seguim en el món de les raquetes	Institut Guinovarda, compromís amb el poble
	SA 3	Just Dance	Ballem i ens expressem en el viatge cultural	Es pot fer una escenificació artística sense música? En serem capaços	One Last Dance
	SA 4	Benvinguts al món de les passes, els dobles... i els triples!	Heptatletes i rellevistes olímpics. #RoadToLaMasella'24	Juguem a futbol: A tercer som entrenador@ i jugador@	Vols un fact? L'AF és la millor companyia per a una vida saludable
	SA 5	Sortim als carrers	Preparem el nostre cos i anem a LaMasella'24 amb seguretat!	Cuidem-nos! Fem salut!	Recordem l'EF. #Sempre treballem en equip
	SA 6	Una pilota i un stick per fer esport? Juguem a hoquei!	Continuem la volta al món amb: melé, toc de dits i touchdowns	Obrint portes a l'Educació Física Adaptada	Toca acomiadar-se... Sempre ens quedarà l'EF!
	SA 7	Iniciació al món de les raquetes... i els volants			
Sortides (S), activitats (A) i projectes interdisciplinari (P) (SA correspon)		(S): Caminada a Montserrat (SA 1) (A): Skate + Patinatge +Bici (SA 5)	(P): Projecte APS (SA 2) (S): Esquiada a La Masella (SA 4-5)	(S): Orientació guiada Montserrat (SA 5) (A): Participació C.Orientació per Piera (SA 5)	(P): Pla Educatiu d'Entorn de Piera (SA 2) (A-S): Pàdel Piera (SA 2) (A): Planificació C.Orient. per Piera (SA 2) (S): Senderisme Montserrat (SA 4)

CE 1	SALUT
CE 2	JOCS I ESPORTS
CE 3	EXPRESSIÓ
CE 4	ENTORN I LLEURE
CE 5	VALORS

(SA 2) --> CE 2+5	(SA 5) --> CE 2+5	(SA 2) --> CE 2+4+5
(SA 4) --> CE 1+2		
(SA 5) --> CE 1+4		

5.2 Programació anual

Com tota programació, és a màxims i flexible. Vol dir que tenim en compte les activitats i sortides planificades en la PGA del curs 2023-24, però no atén les que sorgeixen en el transcurs, com xerrades o tallers, per exemple. Alhora, no es té en compte altres imprevists que no es poden controlar, com les vagues escolars, dies d'absència del professor per baixa, etc.

Amb tot, s'ha fet una planificació de 67 hores lectives, en les quals cal sumar la Jornada ApS en la franja d'un matí (4 hores) i la càrrega aproximada de l'esquiada (10 hores), tenint en compte només en la part pràctica d'esquí.

Així doncs, es compleix amb escriure la programació anual de 72 hores prevista.

Tanmateix, es mostra el desplegament i treball de les competències específiques, criteris d'avaluació i sabers del nou currículum, d'acord amb el curs en què s'orienta la programació.

Figura 7. Calendari acadèmic curs 2023-24

Taula 6. Programació anual d'Ed Física grup 2nA

INSTITUT GUINOVARDA									
PROGRAMACIÓ ANUAL EDUCACIÓ FÍSICA 23-24									
ETAPA: EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA					CURS: SEGON				
CALENDARI SETMANAL	SESSIÓ			Núm. SA	SESSIÓ			Núm. SA	
	ORDRE DIA INSTAL·LACIÓ	1a Dimarts Gimnàs	sí NO		ORDRE DIA INSTAL·LACIÓ	2a Dijous Pista Exterior	sí NO		
	Nº sessió Total	Dia sessió			Nº sessió Total	Dia sessió			
1r TRIMESTRE	1	04/09 - 08/09			1	7-sep.		SA 1	
	2	11/09 - 15/09	2	12-sep.	SA 2	3	14-sep.	SA 1	
	3	18/09 - 22/09	4	19-sep.	SA 2	5	21-sep.	SA 1	
	4	25/09 - 29/09	6	26-sep.	SA 2	7	28-sep.	SA 1	
	5	02/10 - 06/10	8	3-oct.	SA 2	9	5-oct.	SA 1	
	6	09/10 - 13/10	10	10-oct.	SA 2		12-oct.	NO	
	7	16/10 - 20/10	11	17-oct.	SA 2	12	19-oct.	SA 1	
	8	23/10 - 27/10	13	24-oct.	SA 2	14	26-oct.	SA 1	
	9	30/10 - 03/11	15	31-oct.	SA 2	16	2-nov.	SA 1	
	10	06/11 - 10/11	17	7-nov.	SA 2	18	9-nov.	SA 1	
	11	13/11 - 17/11	19	14-nov.	SA 2	20	16-nov.	SA 1	
	12	20/11 - 24/11	21	21-nov.	SA 2	22	23-nov.	SA 2	
2n TRIMESTRE	1	27/11 - 01/12	23	28-nov.	SA 3	24	30-nov.	SA 4	
	2	04/12 - 08/12	25	5-dic.	SA 3		7-dic.	NO	
	3	11/12 - 15/12		12-dic.	NO	26	14-dic.	SA 4	
	4	18/12 - 22/12	27	19-dic.	SA 3		21-dic.	NO	
		25/12 - 29/12							
		01/01 - 05/01							
	5	08/01 - 12/01	28	9-ene.	SA 3	29	11-ene.	SA 4	
	6	15/01 - 19/01	30	16-ene.	SA 3	31	18-ene.	SA 4	
	7	22/01 - 26/01	32	23-ene.	SA 3	33	25-ene.	SA 4	
	8	29/01 - 02/02	34	30-ene.	SA 3	35	1-feb.	SA 4	
	9	05/02 - 09/02	36	6-feb.	SA 3	37	8-feb.	SA 4	
	10	12/02 - 16/02	38	13-feb.	SA 4	39	15-feb.	SA 4	
11	19/02 - 23/02	40	20-feb.	SA 4	41	22-feb.	SA 4		
12	26/02 - 01/03	42	27-feb.	SA 4	43	29-feb.	SA 5		
3r TRIMESTRE	13	04/03 - 08/03	44	5-mar.	SA 5		7-mar.	NO	
	1	11/03 - 15/03	45	12-mar.	SA 5	46	14-mar.	SA 5	
	2	18/03 - 22/03	47	19-mar.	SA 5	48	21-mar.	SA 5	
		25/03 - 29/03							
	3	01/04 - 05/04	49	2-abr.	SA 5	50	4-abr.	SA 5	
	4	08/04 - 12/04	51	9-abr.	SA 5	52	11-abr.	SA 5	
	5	15/04 - 19/04	53	16-abr.	SA 5	54	18-abr.	SA 6	
	6	22/04 - 26/04	55	23-abr.	SA 6	56	25-abr.	SA 6	
	7	29/04 - 03/05		30-abr.	NO	57	2-may.	SA 6	
	8	06/05 - 10/05	58	7-may.	SA 6	59	9-may.	SA 6	
	9	13/05 - 17/05	60	14-may.	SA 6	61	16-may.	SA 6	
	10	20/05 - 24/05	62	21-may.	SA 6	63	23-may.	SA 6	
11	27/05 - 31/05	64	28-may.	SA 6	65	30-may.	SA 6		
12	03/06 - 07/06	66	4-jun.	SA 6	67	6-jun.	SA 6		
	10/06 - 14/06	68	11-jun.		69	13-jun.			
	17/06 - 21/06	70	18-jun.		71	20-jun.			

Taula 7. Distribució Competències Específiques - Etapa d'ESO

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES I TRANSVERSALS DE LES SITUACIONS APRENENTATGE (PER CURS)	EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA																														
	PRIMER CURS							SEGON CURS						TERCER CURS						QUART CURS											
Número de Situació d'Aprenentatge (SA)	SA 1	SA 2	SA 3	SA 4	SA 5	SA 6	SA 7	SA 1	SA 2	SA 3	SA 4	SA 5	SA 6	SA 1	SA 2	SA 3	SA 4	SA 5	SA 6	SA 1	SA 2	SA 3	SA 4	SA 5	SA 6						
COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES																															
CE 1 Adquirir un estil de vida actiu i saludable incorporant la pràctica d'activitats físiques i d'hàbits saludables per a la contribució del benestar físic, mental i social.	*																														
CE 2 Aplicar la tècnica, la tàctica i l'estratègia vinculades amb els jocs i els esports per a la resolució de situacions motrius.				*		*	*	PRIORITAT	PRIORITAT	PRIORITAT	PRIORITAT	PRIORITAT	PRIORITAT		*		*		*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*
CE 3 Utilitzar els recursos expressius com a mitjà de relació, comunicació i integració social per a l'autoconeixement.			*													*					*						*				
CE 4 Planificar activitats físiques a l'entorn de manera sostenible i segura per a l'ocupació i gaudi del temps de lleure.					*									*												*	*	*	*	*	*
CE 5 Adquirir actituds, valors i habilitats socials en la pràctica d'activitat física i esportiva per a la millora de la convivència i la cohesió social.		*																							*	*	*	*	*	*	*
COMPETÈNCIES CLAU (TRANSVERSALS)																															
C. Digital (CD)																															
C. Ciutadana (CC)																															
C. Personal, Social i d'Aprenere a Aprenere (CPSAA)																															
C. Emprenedora (CE)																															

Nota. En les SA dels cursos primer-tercer-quart d'ESO, només es marquen amb color i amb un asterisc les competències específiques prioritàries i provisionals a treballar.

Taula 8. Tractament de Criteris d'Avaluació i Competències Específiques a segon curs d'ESO

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES I TRANSVERSALS + CRITERIS D'AVALUACIÓ (PER CURS)	EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA					
	SEGON CURS					
Número de Situació d'Aprenentatge (SA)	SA 1	SA 2	SA 3	SA 4	SA 5	SA 6
CE1. Adquirir un estil de vida actiu i saludable incorporant la pràctica d'activitats físiques i d'hàbits saludables per a la contribució del benestar físic, mental i social.						
1.1 Executar activitats i exercici orientats a l'adquisició d'un estil de vida actiu i saludable.						
1.2 Identificar els elements d'un pla de treball de la condició física a través de la pràctica motriu.						
Incorporar hàbits saludables (alimentació i hidratació, descans, educació postural, relaxació i higiene) valorant la millora integral.						
1.4 Aplicar els protocols d'actuació de prevenció i intervenció en accidents i mesures bàsiques de primers auxilis.						
1.5 Utilitzar recursos i aplicacions digitals per a la pràctica d'activitat física i l'adquisició d'hàbits saludables.						
CE2. Aplicar la tècnica, la tàctica i l'estratègia vinculades amb els jocs i els esports per a la resolució de situacions motrius.						
2.1 Executar habilitats motrius específiques i tècniques en reptes, formes jugades i joc reduït.						
2.2 Resoldre situacions motrius variades en activitats lúdiques, jocs modificats i esports aplicant habilitats tècniques, tàctiques i estratègiques.						
CE3. Utilitzar els recursos expressius com a mitjà de relació, comunicació i integració social per a l'autoconeixement.						
3.1 Expressar emocions, sentiments i missatges mitjançant diferents tècniques d'expressió corporal.						
3.2 Representar composicions individuals o col·lectives amb i sense base musical utilitzant el cos com a eina d'expressió i comunicació.						
3.3 Prendre part en danses i jocs populars i tradicionals de diferents territoris valorant la seva influència cultural i social.						
CE4. Planificar activitats físiques a l'entorn de manera sostenible i segura per a l'ocupació i gaudi del temps de lleure.						
4.1 Realitzar activitat física en el medi natural i urbà minimitzant l'empremta ecològica.						
4.2 Aplicar les normes de seguretat, l'equipament, eines i tècniques adequades de les activitats físiques en el medi natural i urbà.						
4.3 Utilitzar les possibilitats que ofereix l'entorn per a la pràctica d'activitat física i l'ocupació del temps de lleure de forma activa.						
CE5. Adquirir actituds, valors i habilitats socials en la pràctica d'activitat física i esportiva per a la millora de la convivència i la cohesió social.						
5.1 Aplicar els valors positius de l'esport en les activitats físiques i esportives valorant el joc per davant del resultat.						
5.2 Identificar emocions en la pràctica d'activitat física i esportiva.						
5.3 Mostrar actituds de respecte i escolta envers els altres independentment del seu nivell d'habilitat.						
5.4 Identificar estereotips i actuacions discriminatòries en situacions de pràctica esportiva.						

Taula 9. Tractament de Competències Transversals a segon curs d'ESO

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES I TRANSVERSALS DE LES SITUACIONS APRENENTATGE (PER CURS)	EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA					
	SEGON CURS					
	SA 1	SA 2	SA 3	SA 4	SA 5	SA 6
Número de Situació d'Aprenentatge (SA)						

COMPETÈNCIES CLAU (TRANSVERSALS)

C. Digital (CD)								C. Ciutadana (CC)							
CD1	Fer cerques avançades a Internet atenent a criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant-les de manera crítica i arxivant-les per recuperar, referenciar i reutilitzar aquestes recerques respecte a la propietat intel·lectual.							CC1	Analitzar i comprendre idees relatives a la dimensió social i ciutadana de la seva pròpia identitat, així com als fets socials, històrics i normatius que la determinen, demostrant respecte per les normes, empatia, equitat i esperit constructiu en la interacció amb els altres en diferents contextos socioinstitucionals.						
CD2	Gestionar i utilitzar el propi entorn personal digital d'aprenentatge permanent per construir nou coneixement i crear continguts digitals, mitjançant estratègies de tractament de la informació i l'ús de diferents eines digitals, seleccionant i configurant la més adequada en funció de la tasca i de les necessitats en cada ocasió.							CC2	Analitzar i assumir amb fonament els principis i valors que emanen del procés d'integració europeu, de l'ordenament jurídic de l'Estat espanyol i de Catalunya i dels drets humans i de l'infant, participant en activitats comunitàries, com la presa de decisions o la resolució de conflictes, amb actitud democràtica, respecte per la diversitat, i compromís amb la igualtat de gènere, la cohesió social, el desenvolupament sostenible i l'assoliment de la ciutadania mundial.						
CD3	Participar, col·laborar i interactuar mitjançant eines o plataformes virtuals per comunicar-se, treballar col·laborativament i compartir continguts, dades i informació, gestionant de manera responsable les pròpies accions, presència i visibilitat a la xarxa i exercint una ciutadania digital activa, cívica i reflexiva.							CC3	Analitzar i comprendre problemes ètics fonamentals i d'actualitat, considerant críticament els valors propis i aliens, i desenvolupant els seus propis judicis per afrontar la controvèrsia moral amb actitud dialogant, argumentativa, respectuosa i oposada a qualsevol tipus de discriminació o violència —incloent-hi la violència masclista, LGTBIfòbica, racista o capacitista— o fonamentalisme ideològic.						
CD4	Identificar riscos i adoptar mesures en l'ús de les tecnologies digitals per protegir els dispositius, les dades personals, la salut i el medi ambient i per prendre consciència de la importància i necessitat de fer un ús crític, legal, segur, saludable i sostenible d'aquestes tecnologies.							CC4	Interpretar les relacions sistèmiques d'interdependència, ecodependència i interconnexió entre actuacions locals i globals i adoptar, conscientment i motivadament, un estil de vida sostenible i ecosocialment responsable.						
CD5	Desenvolupar aplicacions informàtiques senzilles i solucions tecnològiques creatives i sostenibles per resoldre problemes concrets o respondre a reptes proposats, i mostrar interès i curiositat per l'evolució de les tecnologies digitals i pel seu desenvolupament sostenible i ús ètic.														
C. Personal, Social i d'Aprenere a Aprenere (CPSAA)								C. Emprenedora (CE)							
CPSAA 1	Regular i expressar les seves emocions enfortint l'optimisme, la resiliència, l'autoeficàcia i la recerca de propòsit i motivació cap a l'aprenentatge per gestionar els reptes i canvis i harmonitzar-los amb els seus propis objectius.							CE1	Analitzar necessitats i oportunitats i afrontar reptes amb sentit crític, fent balanç de la seva sostenibilitat i valorant l'impacte que puguin suposar en l'entorn, per presentar idees i solucions innovadores, ètiques i sostenibles dirigides a crear valor en l'àmbit personal, social, cultural i econòmic.						
CPSAA 2	Conèixer els riscos per a la salut relacionats amb factors socials, per consolidar hàbits de vida saludable en el terreny físic i mental.							CE2	Avaluar les fortaleses i debilitats pròpies fent ús d'estratègies d'autoconeixement i autoeficàcia, comprendre els elements fonamentals de l'economia i les finances i aplicar coneixements econòmics i financers a activitats i situacions concretes, utilitzant habilitats que afavoreixin el treball col·laboratiu i en equip, per reunir i optimitzar els recursos necessaris que portin a l'acció una experiència emprenedora de valor.						
CPSAA 3	Comprendre proactivament les perspectives i les experiències dels altres i incorporar-les al seu aprenentatge per participar en el treball en grup distribuint i acceptant tasques i responsabilitats de manera equitativa i emprant estratègies cooperatives.							CE3	Desenvolupar el procés de creació d'idees i solucions valuoses i prendre decisions, de manera raonada, utilitzant estratègies àgils de planificació i gestió i reflexionant sobre el procés realitzat i el resultat obtingut, per dur a terme el procés de creació de prototips innovadors i de valor, considerant l'experiència com una oportunitat per aprendre.						
CPSAA 4	Fer autoavaluacions sobre el propi procés d'aprenentatge, buscant fonts fiables per validar, sustentar i contrastar la informació i per obtenir conclusions rellevants.														
CPSAA 5	Planificar objectius a mitjà termini i desenvolupar processos metacognitius de retroacció per aprendre dels propis errors en el procés de construcció de coneixement.														

Taula 10. Tractament de Sabers a segon curs d'ESO

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES I TRANSVERSALS + CRITERIS D'AVALUACIÓ (PER CURS)			EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATORIA					
Número de Situació d'Aprenentatge (SA)			SEGON CURS					
			SA 1	SA 2	SA 3	SA 4	SA 5	SA 6
BLOC	SABERS							
VIDA ACTIVA I SALUDABLE	Activitat física saludable	Identificació dels aspectes importants per a la planificació de l'activitat física: parts d'una sessió d'activitat física (fase d'activació, fase d'assoliment d'objectius o part principal, i tornada a la calma), els principis bàsics de l'entrenament (adaptació, continuïtat i progressió), valoració del nivell individual, la freqüència cardíaca com a indicador d'intensitat i recuperació, càrrega d'entrenament (volum i intensitat)... Planificació de seqüències senzilles d'activitat física adaptades a la pròpia realitat i objectius personals. Desenvolupament i manteniment de la condició física i de la pràctica habitual d'activitat física com a font de salut.						
	Hàbits saludables	Importància del valor nutricional dels aliments per mantenir una alimentació i una hidratació saludables. Reconeixement de les malalties associades als trastorns alimentaris. Pràctica de tècniques de millora de la postura corporal, respiració i relaxació aconseguint el benestar físic i mental. Adopció progressiva d'hàbits higiènics i saludables (hores de son, pràctica regular d'activitat física,...) que assegurin la qualitat de vida. Anàlisi dels efectes que poden suposar els comportaments i hàbits saludables i no saludables en la salut. Valoració de l'activitat física com a font de gaudi, d'alliberació de tensions i benestar.						
	Primers auxilis i prevenció de lesions	Identificació de les característiques que ha de tenir la roba, el calçat i el material esportiu per a la bona pràctica d'activitat física. Apreciació de situacions que poden comportar risc en la pràctica d'activitat física: mesures de seguretat i possibles lesions. Actuacions bàsiques dels primers auxilis, tècnica PAS (protegir, ajudar, socórrer), protocol 112 i suport vital bàsic (SVB) en accidents durant la pràctica d'activitats físiques.						
	Recursos digitals al servei de la pràctica esportiva	Reconeixement dels recursos i aplicacions digitals com una eina útil per a la pràctica d'activitat física.						
RESOLUCIÓ DE PROBLEMES EN SITUACIONS MOTRIUS	Esquema corporal	Desenvolupament de les capacitats perceptivomotrius per a la millora de la resposta motriu en diferents situacions motrius i esportives. Utilització conscient del cos mostrant control i domini corporal en les manifestacions fisicoesportives que es realitzen.						
	Habilitats motrius bàsiques i específiques (tècnica, tàctica i estratègia) per a la resolució de situacions motrius	Consolidació de les diferents habilitats motrius bàsiques associades a l'activitat motriu. Execució d'habilitats tècniques associades a diferents esports individuals, d'adversari i col·lectius en joc reduït. Posada en pràctica de les habilitats tàctiques comunes dels esports individuals, d'adversari i col·lectius en situacions de joc reduït. Assimilació dels principis bàsics de la fase ofensiva i defensiva dels esports d'equip en situacions de joc reduït. Planificació d'estratègies prèvies d'atac i defensa en funció de les característiques dels integrants de l'equip en jocs o esports d'equip. Pràctica de diferents jocs i esports individuals, d'adversari amb contacte i sense contacte i col·lectius respectant el reglament bàsic, les normes i les persones implicades en el joc.						
	Resolució de reptes i projectes motors	Esforç per completar reptes individuals i en grup adaptant la pròpia condició física als requeriments de les diferents propostes plantejades. Realització de l'acció o de la tasca en situacions cooperatives mitjançant pautes grupals per optimitzar els recursos motrius del grup. Resolució de reptes i projectes motors amb originalitat i riquesa creativa de manera individual i en grup. Valoració del treball personal durant el procés i del resultat final en la consecució del repte. Utilització de materials alternatius en jocs i esports valorant la riquesa motriu de la pràctica fisicoesportiva.						
ACTIVITATS MOTRIUS LÚDIQUES, CULTURALS I EXPRESSIVES	Jocs i danses populars	Aportacions de jocs i danses populars a l'herència cultural pròpia i d'altres cultures. Pràctica de jocs i danses tradicionals d'arreu del món valorant l'herència cultural pròpia i d'altres cultures.						
	Expressió i comunicació corporal	Ús de tècniques d'expressió i comunicació en diferents contextos. Ús de tècniques d'imitació i gestualització per expressar emocions, missatges i situacions quotidianes. Valoració i pràctica de les activitats rítmicomusicals com a eina expressiva i comunicativa. Creació i representació de composicions individuals i col·lectives amb i sense base musical. Influència social de les activitats motrius culturals i artístiques en la societat actual: aspectes positius i negatius.						
INTERACCIÓ AMB L'ENTORN EN EL TEMPS DE LLEURE	Consum i conservació responsable dels recursos materials i d'espai	Autoconstrucció de materials alternatius i complementaris per a la pràctica d'activitat física i esports. Pràctica d'activitat física en el medi natural tenint cura i conservant l'espai de pràctica.						
	Normes i mesures de seguretat	Realització de desplaçaments i activitats respectant les normes vials. Realització d'activitats en el medi natural respectant les normes de seguretat i les mesures de prevenció d'accidents. Ús d'eines, equipament i tècniques adequades durant la pràctica d'activitat física al medi natural.						
	Espais per a la pràctica esportiva en l'entorn proper	Aprofitament d'espais i recursos urbans (parkour, skate...) i naturals (orientació, plogging, activitats aquàtiques...) per realitzar activitats físiques. Valoració de les possibilitats que ofereixen les activitats en el medi natural i l'entorn per practicar activitat física en el temps de lleure.						
VALORS, AUTORREGULACIÓ EMOCIONAL I INTERACCIÓ SOCIAL EN SITUACIONS MOTRIUS	Gestió personal i emocional	Participació activa en tot tipus de situacions motrius essent capaç d'assumir diferents rols. Desenvolupament de la consciència, la regulació i l'autonomia emocionals com a capacitat de reconèixer, gestionar i autoregular les emocions (superació, perseverança, estrès, autocontrol en les situacions de contacte,...) en contextos fisicoesportius.						
	Habilitats socials i valors	Desenvolupament progressiu d'habilitats socials (escolta activa, diàleg, resolució de conflictes, entesa, compromís social) en situacions motrius col·lectives. Adopció d'habilitats personals i socials que permetin col·laborar i cooperar en contextos motrius diversos. Interiorització de l'esportivitat com a valor per sobre de la consecució de resultats.						
	Activitat física, gènere i discriminació	Valoració d'aspectes positius i negatius de l'esport i l'activitat física en l'actualitat: competició vers cooperació, principis d'igualtat i solidaritat, aportació individual envers l'equip. Reconeixement de les discriminacions de gènere, ètniques i de la diversitat motriu en la pràctica de l'activitat física i esportiva.						

5.3 SA 1: Situació d'Aprenentatge desenvolupada

Compremem l'esport: iniciem l'aventura en el món de l'handbol		Curs: Segon	Nº SA: 1	Trimestre: Primer	Nº sessions (x1h): 10
Context	Atenint-nos a la situació actual i als nous reptes del sistema educatiu, es plantegen alternatives per tal d'oferir una educació de qualitat i, sobretot, competencial. És per això que, sorgeix la necessitat d'implementar i seguir nous enfocaments, posant el focus del procés d'ensenyament-aprenentatge en l'alumne. Aquest, de manera prioritària, ha d'entendre allò que fa i ser capaç de produir coneixements per si mateix, i no únicament reproduir-los.				
Repte a resoldre	En el cas de l'Educació Física, aquest nou enfocament planteja abandonar la centralització dels aprenentatges en l'adquisició d'unes grans habilitats tècniques, per així centrar-se en la necessitat d'entendre el joc que es practica. En aquesta direcció, agafem de referència el Model Comprensiu (MC) de l'ensenyament esportiu, seguint un treball integrat de la tècnica i tàctica, l'estratègia i la presa de decisions per comprendre el joc, sempre a partir de problemes tàctics que el contextualitzin. Així doncs, el repte és aprendre per mitjà del joc, i fomentar l'aprenentatge de l'alumnat per descobriment guiat i la reflexió d'allò que fan.				
Producte final	El resultat d'aquesta SA recau en la comprensió d'un nou esport. D'aquesta manera, l'alumne serà capaç de participar i tenir oportunitats d'èxit en el joc, malgrat no ser el millor tècnicament. Així es desenvolupen jugadors creatius, amb capacitat de prendre decisions contextualitzades, intel·ligents i, al seu torn, que han adquirit les habilitats motrius específiques essencials per a la pràctica de l'esport en qüestió. En definitiva, s'obtenen molts aprenentatges i beneficis, reflectits en: "Els alumnes aprenen jugant, sabent i coneixent a què juguen i, conseqüentment, volen jugar encara més".				
Competències Clau del Perfil de sortida (Unió Europea, 2018)	Clau Transversals	- C. Ciutadana (CC): fomentar una metodologia d'AC i el MC, permet posar en pràctica habilitats socials, actituds i valors (sobretot el respecte i l'escolta activa). A més, amb els aprenentatges que es persegueixen per a l'alumnat, podem concloure que l'ODS 4 'Educació de qualitat' de l'Agenda 2030, és directament treballat. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1r-2n ESO, destaquen: CC1 (1.3). - C. Emprenedora (CE): els alumnes utilitzen els seus coneixements per obtenir resultats de valor propis i pels companys amb qui interactuen. Alhora, es desenvolupa la seva capacitat de pensament estratègic i de reflexió per a la presa de decisions, gràcies als principis de treball del Model Comprensiu. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1r-2n ESO, destaquen: CE1 (1.2), CE2 (2.1, 2.2), CE3 (3.3). - C. Personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA): mitjançant el MC i l'AC, es despleguen les habilitats de reflexionar sobre un mateix (autoconeixement i autoconcepte), col·laborar amb els altres de manera constructiva i gestionar el seu aprenentatge. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1r-2n ESO, destaquen: CPSAA1 (1.1, 1.2), CPSAA3 (3.1, 3.2), CPSAA4 (4.1, 4.2). - C. Digital (CD): es fa una activitat que implica les noves tecnologies digitals. Fomentem que els alumnes en facin un ús segur, sostenible, crític i responsable; per al seu aprenentatge. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1r-2n ESO, destaquen: CD1 (1.1, 1.2), CD3 (3.1), CD4 (4.1, 4.2, 4.6), CD5 (5.3).			
	Clau	× C. en Comunicació lingüística (CCL): interactuar de forma oral o escrita en diferents contextos amb un propòsit comunicatiu és essencial. Per aquest motiu, es fomenten activitats d'expressió oral davant del grup classe (: exposició de les apps en la sessió 8 o de les propostes de millora en la sessió 6, a banda de totes les assemblees finals de reflexió i debat). A més, gràcies al fet que treballen sempre conformant equips durant el joc, també hi queda implícita la comunicació i expressió entre companys.			
Vectors (Decret 175/2022, d' Ed.Bàsica)	◇ Aprenentatges competencials: sense dubte, amb el Model Comprensiu es promou que els alumnes adquireixin un aprenentatge funcional, en contextos variats i en què resolen els problemes o reptes plantejats, per si mateix. ◇ Perspectiva de gènere: (justificat en el darrer punt de la SA). ◇ Universalitat del currículum: el MC permet l'accessibilitat de totes les persones en l'adquisició dels aprenentatges i coneixements. El MC atén la igualtat d'oportunitats, independentment del nivell d'habilitats de cadascú, afavorint que tothom se senti particip i motivat en el procés d'E-A i, finalment, aconseguixi l'èxit educatiu. ◇ Qualitat de l'educació de les llengües: mitjançant la cooperació i col·laboració per resoldre els problemes i activitats, els alumnes despleguen totes les eines necessàries per raonar, entendre i relacionar-se amb els companys. Es fomenta la llibertat de comunicació i escolta activa, argumentant allò que es diu i respectant sempre les opinions dels companys. ◇ Ciutadania democràtica i consciència global: l'educació busca formar una ciutadania crítica i compromesa en desmuntar els prejudicis i, precisament, això és el que permet el MC. Així es promou la igualtat d'oportunitats dels alumnes, sense atendre a discriminació pel seu nivell o habilitats, i facilitant la col·laboració per aconseguir l'objectiu final. ◇ Benestar emocional: respon a l'experiència subjectiva de sentir-se bé i tenir la sensació de satisfacció per haver superat reptes. En aquest cas, és per doble partida. En el MC l'alumne se sent particip del seu aprenentatge i això li motiva. Mentre que amb l'AC, s'afavoreix les interaccions i habilitats socials amb el grup de companys.				

SA 1 — Comprenem l'esport: iniciem l'aventura en el món de l'handbol

Objectius d'Aprenentatge	Comp. Específica	Criteris Avaluació curriculars	Indicadors d'assoliment temporals		
			Nivell 2 (AS) - SATISFACTORI	Nivell 3 (AN) - NOTABLE	Nivell 4 (AE) - EXCEL·LENT
Construir el coneixement propi comprnent allò que fa l'alumne, col·laborant i ajudant als companys, descobrint i resolent els problemes de forma guiada, sentint-se particip i motivat per aprendre, i valorar positivament els beneficis de la pràctica físic-esportiva; gràcies a un entorn d'aprenentatge en què el joc és el protagonista.	CE1. Salut CE2. Jocs i esports (*prioritat) CE5. Valors	- 5.1 - 5.2 - 5.3	Participa de manera limitada en les activitats i els jocs proposats. Quan ho fa, no mostra gaire actitud d'entusiasme, motivació ni col·laboració, per assolir l'objectiu de l'activitat. Comprèn de manera limitada el joc. És capaç d'entendre allò que fa bé, però no busca propostes de millora per solucionar els errors ni reflexiona per aconseguir-ho.	En la majoria d'ocasions, participa activament en les tasques proposades, mantenint una actitud de respecte i col·laboració amb els companys. És capaç de comprendre els objectius de les tasques. Reflexiona sobre allò que fa bé i malament, però amb dificultats per trobar propostes de millora o solucions.	Participa activament en totes les tasques, mantenint una actitud d'entusiasme, interès per aprendre, respecte i col·laboració. És capaç d'ajudar als companys quan ho necessiten. Es deixa guiar en l'aprenentatge i, per això, és capaç de comprendre el joc i entendre allò que fa bé i buscar solucions per millorar les dificultats que té.
Familiaritzar l'alumnat amb els elements materials i espacials, la dinàmica i les regles bàsiques de l'handbol; per a la comprensió i resolució de problemes tàctics mitjançant el desplegament tècnic-tàctic integrat, en diferents contextos del joc.		- 2.1 - 2.2	Interactua de manera limitada en els jocs modificats, demostrant un coneixement bàsic de la dinàmica i regles del joc. Per culpa d'això, li resulta complicada la resolució dels problemes plantejats.	És capaç d'interactuar en la dinàmica del joc, demostrant un bon coneixement de les regles bàsiques. De vegades, és capaç de resoldre les situacions que se li plantegen, utilitzant els coneixements tècnic-tàctics per a una bona presa de decisions.	Interactua de manera continuada en la dinàmica del joc i demostrant un clar coneixement de les regles. En la majoria d'ocasions, resol els problemes tàctics plantejats amb una encertada presa de decisions i col·laborant en equip.
Utilitzar els recursos i aplicacions digitals moderns com una eina de treball, per a l'execució i anàlisi d'habilitats motrius específiques, descobrint juntament els companys el ventall de possibilitats que ofereix i valorant positivament el seu ús.		- 1.5 - 2.1 - 5.3	Descobreix i selecciona diferents recursos digitals, però no és capaç d'entendre la seva finalitat ni valorar l'ús per a l'Educació Física. No col·labora amb els companys per aprendre'n més.	És capaç de cercar i seleccionar diferents recursos digitals que siguin d'utilitat en la matèria, valorant positivament la seva aplicació.	Selecciona, de manera crítica, els recursos digitals més útils per a la tasca demanada. És capaç de fer un ús responsable i autònom de les eines TIC, demostrant un domini de la Competència Digital. Ajuda els companys a descobrir les possibilitats que ofereixen les noves tecnologies en l'Educació Física.

Sabers curriculars

* **Bloc de VIDA ACTIVA I SALUDABLE:** **1)** Identificació dels aspectes importants per a la planificació de l'activitat física: parts d'una sessió d'activitat física (fase d'activació, fase d'assoliment d'objectius o part principal, i tornada a la calma), els principis bàsics de l'entrenament (adaptació, continuïtat i progressió), valoració del nivell individual, la freqüència cardíaca com a indicador d'intensitat i recuperació, càrrega d'entrenament (volum i intensitat)... **2)** Valoració de l'activitat física com a font de gaudi, d'alliberació de tensions i benestar. **3)** Reconeixement dels recursos i aplicacions digitals com una eina útil per a la pràctica d'activitat física.

* **Bloc de RESOLUCIÓ DE PROBLEMES EN SITUACIONS MOTRIUS:** **4)** Consolidació de les diferents habilitats motrius bàsiques associades a l'activitat motriu. **5)** Execució d'habilitats tècniques associades a diferents esports individuals, d'adversari i col·lectius en joc reduït. **6)** Posada en pràctica de les habilitats tàctiques comunes dels esports individuals, d'adversari i col·lectius en situacions de joc reduït. **7)** Assimilació dels principis bàsics de la fase ofensiva i defensiva dels esports d'equip en situacions de joc reduït. **8)** Planificació d'estratègies prèvies d'atac i defensa en funció de les característiques dels integrants de l'equip en jocs o esports d'equip. **9)** Pràctica de diferents jocs i esports individuals, d'adversari amb contacte i sense contacte i col·lectius respectant el reglament bàsic, les normes i les persones implicades en el joc. **10)** Esforç per completar reptes individuals i en grup adaptant la pròpia condició física als requeriments de les diferents propostes plantejades. **11)** Realització de l'acció o de la tasca en situacions cooperatives mitjançant pautes grupals per optimitzar els recursos motrius del grup. **12)** Resolució de reptes i projectes motors amb originalitat i riquesa creativa de manera individual i en grup. **13)** Valoració del treball personal durant el procés i del resultat final en la consecució del repte. **14)** Utilització de materials alternatius en jocs i esports valorant la riquesa motriu de la pràctica físicoesportiva.

* **Bloc d'ACTIVITATS MOTRIUS LÚDIQUES, CULTURALS I EXPRESSIVES:** **15)** Ús de tècniques d'expressió i comunicació en diferents contextos.

* **Bloc de VALORS, AUTOREGULACIÓ EMOCIONAL I INTERACCIÓ SOCIAL EN SITUACIONS MOTRIUS:** **16)** Participació activa en tot tipus de situacions motrius essent capaç d'assumir diferents rols. **17)** Desenvolupament de la consciència, la regulació i l'autonomia emocionals com a capacitat de reconèixer, gestionar i autoregular les emocions (superació, perseverança, estrès, autocontrol en les situacions de contacte,...) en contextos físicoesportius. **18)** Desenvolupament progressiu d'habilitats socials (escolta activa, diàleg, resolució de conflictes, entesa, compromís social) en situacions motrius col·lectives. **19)** Adopció d'habilitats personals i socials que permetin col·laborar i cooperar en contextos motrius diversos. **20)** Interiorització de l'esportivitat com a valor per sobre de la consecució de resultats. **21)** Valoració d'aspectes positius i negatius de l'esport i l'activitat física en l'actualitat: competició vers cooperació, principis d'igualtat i solidaritat, aportació individual envers l'equip. **22)** Reconeixement de les discriminacions de gènere, ètniques i de la diversitat motriu en la pràctica de l'activitat física i esportiva.

SA 1 — Comprenem l'esport: iniciem l'aventura en el món de l'handbol

Seqüenciació i descripció de les activitats d'aprenentatge i d'avaluació que es desenvolupen en les sessions

Activitats d'aprenentatge		Avaluació						
Nº sessió	Breu descripció	Tipus	Finalitat		Instrument	Agent		
		(I/D/E/A)	Reg.	Qual.		Auto	Co	Hetero
1 – 10	Valoració, reflexió i debat dels aprenentatges i de la sessió.	E	X		Anecdolari (mitjà debat grupal)			X
1	Aproximació a la dinàmica de joc de l'handbol.	I – D						
1	Fitxa de l'estudiant inicial, detecció del punt de partida del grup classe.	I	X		Portafolis (Fulls de registre)	X		
2 - 4	Familiarització de l'alumnat amb el mòbil, l'espai, la dinàmica i les regles bàsiques del joc esportiu d'handbol; per a la seva comprensió.	D						
4 – 7	Introducció i aplicació del joc reduït com a recurs de treball per a l'aproximació al joc complet o real.	D – E						
6	Justificació i posada en comú de la tasca per grups d'AC: propostes de millora i valoració de la SA.	E	X		Anecdolari			X
8	Enfocament de treball analític tècnic dels llançaments a porteria, previ a progressar al joc complet.	D						
8	Justificació i posada en comú tasca d'AC: buscar apps per a l'anàlisi del gest tècnic de llançament.			X	Anecdolari + Llista de control			X
9 , 10	Progressió al joc complet de l'handbol (partits 7 contra 7).	A						
9	Observació i avaluació de dos companys durant els partits 7c7.			X	Graella d'observació (fitxa coav.)		X	
10	Avaluació pròpia de l'estudiant.			X	Graella d'observació (fitxa autoav.)	X		
9, 10	Avaluació del docent.			X	Rúbrica i graella d'observació			X

SA 1 — Comprenem l'esport: iniciem l'aventura en el món de l'handbol

Gestió de l'aula, Recursos didàctics i altres aspectes organitzatius i metodològics

Estratègies metodològiques	De manera principal se segueix el Model Comprensiu, com a model pedagògic per a l'ensenyament esportiu. Secundàriament, la metodologia de treball implicada és l'Aprenentatge Cooperatiu, en què els alumnes es reuneixen per grups d'aprenentatge conformats per tot el curs i donen resposta a diferents activitats teòriques que el professor planteja.
Distribució de l'alumnat a l'aula	Segons la sessió i l'activitat pràctica que es planteja, el professor realitza agrupacions de menor o major nombre de persones. En el cas de l'handbol, l'agrupació màxima es dona cap al final quan disputen partits de joc complet i, per tant, són agrupacions de 7 alumnes. Mentre que els grups d'AC es mantenen en 6 integrants. Tanmateix, hi ha activitats que es realitzen de manera conjunta, en gran grup. Seria el cas de totes les assemblees inicials i finals, en què el professor es reuneix per debatre i reflexionar amb el grup classe.
Espais	Pati amb dues pistes i quatre porteries.
Materials	El llistat s'especifica en cada fitxa de sessió (vegeu Annex). Tots els materials estan disponibles en el magatzem del gimnàs.
Selecció i ús dels recursos digitals	Implementació de les TIC, amb tauletes digitals del centre. Correspon a les sessions 8 i 10, el desplegament de la Competència Digital, de caràcter transversal. Els alumnes treballen seguint les indicacions del professor però també per iniciativa pròpia i juntament els companys, descobrint tecnologies digitals i el seu possible ús en l'Educació Física.

Atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema inclusiu

Tipus d'adaptació	Principis DUA	Com es porta a terme l'adaptació?
Universal	Implicació	↔ S'identifiquen les capacitats i habilitats dels alumnes, donant també valor al treball i esforç per l'èxit. No es detecten únicament les dificultats i errors. ↔ Es tenen altes expectatives respecte cadascun d'ells, independentment del nivell de partida. ↔ Es preveuen estratègies per ajudar l'alumne a identificar què ha après, les dificultats que té i com pot millorar, gràcies a debats i assemblees grupals. ↔ Es comparteix i explica què s'espera de l'alumnat en la SA, amb especial èmfasi als objectius d'aprenentatge. ↔ S'usen instruments i activitats d'avaluació amb finalitat reguladora i qualificadora en el procés d'ensenyament-aprenentatge.
	Representació	↔ Es prioritzen les mesures facilitadores de l'atenció a la diversitat amb una orientació inclusiva dels aprenentatges: metodologia de treball cooperatiu, ús de suports tecnològics, etc. ↔ Es fa una valoració del procés de resolució del repte, per davant del resultat final. ↔ Es respecten els diferents ritmes de treball de l'alumnat.
	Acció i expressió	↔ Es faciliten tasques perquè tothom expressi les seves idees, aprenentatges i punts de vista, fomentant l'escolta activa i el respecte als companys. ↔ S'ofereixen diferents activitats d'avaluació de caràcter oral, mitjançant exposicions o debats grupals. ↔ Se'ls avisa anticipadament sobre les activitats que hauran de realitzar, per tal de resoldre-les amb èxit, sobretot en les de caràcter expressiu.

SA 1 — Comprenem l'esport: iniciem l'aventura en el món de l'handbol

Observacions de la Situació d'Aprenentatge

Vinculació amb els ODS de l'Agenda 2030	Relació amb el Projecte de Centre	Elements per la Coeducació i la Perspectiva de Gènere
Es relaciona amb els ODS 3 i 4, essent aquest darrer el que té un desplegament prioritari. ◇ ODS 3 'Salut i benestar'. Com tota pràctica física, té la finalitat de promoure l'esport i l'activitat física com a font de gaudi i benestar, fomentant un estil i hàbits de vida saludables. ◇ ODS 4 'Educació de qualitat'. L'educació és un dret fonamental i hauria de ser accessible per a tothom. En la SA, la 'qualitat' té 3 manifestacions diferents: 1. Se segueix una metodologia de treball (AC) i model d'ensenyament (MC) innovadors i alternatius, posant l'alumne en el centre del procés E-A. 2. Promoció d'aprenentatges de tipus competencial i funcionals. Es planteja un repte contextualitzat a l'alumne que, gràcies als seus coneixements, serà capaç de resoldre i aprendre'n més. 3. El MC dona resposta als interessos i necessitats dels alumnes, independentment del seu nivell de coneixement previ en l'assignatura. Per tant, atén la inclusió dels aprenentatges, oferint una "educació per a tothom".	Treball implícit de moltes de les finalitats educatives de l'INS Guinovarda, però les més relacionades són: • <u>Visió</u> – <i>El foment del creixement personal i social dels alumnes, tot reforçant-los les habilitats socials</i> – <i>La creació d'un entorn de treball participatiu i motivador</i> • <u>Objectius estratègics</u> – <i>Millorar els resultats acadèmics</i> • <u>Principis en la metodologia de treball</u> – <i>Promovem i potenciem la formació del centre per tal d'incorporar i millorar aspectes metodològics i pedagògics</i> – <i>Potenciem la curiositat, el rigor intel·lectual i l'esperit de recerca al mateix temps que desenvolupem una cultura del treball, l'esforç personal i la responsabilitat</i> – <i>Desenvolupem el treball competencial</i> – <i>Desenvolupem la capacitat interpretativa i comunicativa</i> – <i>Utilitzem les noves tecnologies amb eines digitals (TIC) com un dels eixos bàsics de l'activitat docent</i> • <u>Valors i Actituds</u> – <i>Coeducació</i> – <i>Educació socioemocional</i> – <i>Educar en l'esforç i la responsabilitat</i> – <i>Educar en el respecte</i>	⇒ Model Comprensiu (model pedagògic de l'ensenyament) ⇒ Aprenentatge Cooperatiu (metodologia de treball) En tot moment en la SA s'atén la coeducació. Clarament, es persegueix una igualtat d'oportunitats per a tot l'alumnat en el procés d'E-A, així com la inclusió de tothom en aquest. Amb l'AC es permet fer agrupacions mixtes i amb el MC se segueix un treball conjunt del grup classe atenint-se a la comprensió del joc i no pas al nivell tècnic i d'habilitats dels alumnes. Per tant, en la SA es genera un espai de trobada comú amb l'única final d'aprendre i gaudir del joc.

6 Valoració del treball

Elaborar aquesta programació didàctica ha estat un procés dens. Ha implicat molta feina, la indagació d'idees i diferents propostes per entendre què se'm demanava, la selecció dels recursos idonis per al disseny i elaboració de tots els materials i suports educatius, com ara les fitxes de sessió o de programació de situacions d'aprenentatge. Tot havia de seguir un ordre lògic, per així adaptar-se i ser coherent amb la idea de l'aportació personal.

A més, tot el procés d'obrir i llegir el currículum per primera vegada també ha complicat la tasca. I és que, òbviament, era la part més important per fonamentar el treball de la programació didàctica.

Però no tot ha resultat difícil, ja que he tingut, des d'un principi, una gran motivació per iniciar el treball i aconseguir aquesta tasca per primera vegada. Sovint, ja m'he sentit professor. I és que, el grup a qui es dirigeix la programació, ja li he fet classes durant la meua estada de pràctiques. D'aquesta manera m'ha estat més fàcil contextualitzar les necessitats dels alumnes, el nivell de partida per proposar tasques assequibles, realistes i funcionals; en definitiva, que suposessin un repte i un aprenentatge per aquests.

Al seu torn, l'elaboració d'aquest treball també ha estat un repte per a mi. Com a resultat, tinc una gran sensació de satisfacció personal per tot el que he après al llarg del procediment, i per tota la feina feta.

A manera de conclusió, considero que l'oportunitat de realitzar el TFM sobre una programació didàctica, és completament adient i d'acord amb el què esperava aprendre del curs. Malgrat que no s'ha pogut dur a terme el desplegament pràctic, tot el treball m'ha estat d'utilitat per donar les primeres passes en el món del professor.

Un món que, si tot va bé (i així espero), en qüestió de poc temps m'hi endinsaré per gaudir de la meua passió per l'Educació Física, i la vocació per educar a les

noves generacions. Ensenyar a ser persones i ciutadans competents, alhora que se'ls prepara per a una millor formació acadèmica i futur professional, en el qual puguin gaudir de moltes i bones oportunitats.

Amb tot això, aquest només és el primer pas que he donat en un camí il·lusionant en l'educació. Un camí en el qual hauré de fer front a molts reptes i obstacles, però, ben segur també em presentarà experiències boniques i molts aprenentatges. És per això que requeriré molt esforç i constància, seguint la meva formació contínua i adaptant-me a les noves necessitats de la professió.

7 Referències bibliogràfiques

Carbonero, L. (2019). *Ensenyar i aprendre l'esport a través de l'aprenentatge cooperatiu. Un estudi de cas en l'Educació Física Escolar* [Tesi doctoral].

Universitat Autònoma de Barcelona. <http://hdl.handle.net/10803/667749>

Dalmau, M., Sala, I., & Llinares, M. (2015). Pautes sobre el Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA). *Barcelona: Universitat Ramon Llull*.

Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. (2022). *Currículum d'Educació Física: Nou currículum 2022*. [PowerPoint]. Presentació diapositives. <https://eva.blanquerna.edu/mod>

Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. (s.d.). *Objectius de desenvolupament sostenible (ODS)*. Recuperat el 30 d'abril de 2024 de <https://educacio.gencat.cat/ca/departament/linies-estrategiques/ods/index.html>

Devís, J., & Sánchez, R. (1996). La enseñanza alternativa de los juegos deportivos: antecedentes, modelos actuales de iniciación y reflexiones finales. *Aprendizaje deportivo*, 159-181.

Institut Guinovarda. (s.d.). *Calendari del curs*. Recuperat el 5 de maig de 2024 de <https://agora.xtec.cat/iesguinovarda/linstitut/calendari-del-curs/>

Institut Guinovarda. (s.d.). *L'Institut*. Recuperat el 2 de març de 2024 de <https://agora.xtec.cat/iesguinovarda/linstitut/>

Institut Guinovarda. (s.d.). *Pla digital de centre*. Recuperat el 2 de març de 2024 de <https://agora.xtec.cat/iesguinovarda/pla-digital-de-centre/>

Juárez-Pulido, M., Rasskin-Gutman, I., & Mendo-Lázaro, S. (2019). El Aprendizaje Cooperativo, una metodología activa para la educación del siglo XXI: una revisión bibliográfica. *Revista Prisma Social*, (26), 200–210.

López, L. M. G. (2001). El enfoque de enseñanza del modelo horizontal estructural en la iniciación deportiva. *Docencia e Investigación: revista de la Escuela Universitaria de Magisterio de Toledo*, 26(11), 43-56.

Ministerio de Educación y Formación Profesional del Gobierno de España. (2019). *Educación de calidad con equidad* [Infografía]. <https://www.educacionfpydeportes.gob.es/destacados/lomloe.html>

Organización de las Naciones Unidas. (s.d.). *Objetivos de Desarrollo Sostenible*. Recuperat el 30 d'abril de 2024 de <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/>

Pujolàs, P. (2008). El aprendizaje cooperativo como recurso y como contenido. *Aula de innovación educativa*, (170), 37-41.

Solà, J. (2023). *Anàlisi del currículum d'Educació Física: ESO i Batxillerat* [PowerPoint]. Presentació diapositives. <https://eva.blanquerna.edu/mod>

Valero-Valenzuela, A. (2005). Anàlisi dels canvis produïts en la metodologia de la iniciació esportiva. *Apunts: Educación Física y Deportes*, 1(79), 59-67.

Velázquez Callado, C., Fraile Aranda, A., & López Pastor, V. M. (2014). Aprendizaje cooperativo en educación física. *Movimento: revista da Escola de Educação Física da UFRGS*, 20(1), 239-259.

7.1 Normativa i documents institucionals

Catalunya. “Decret 150/2017, de 17 d’octubre, de l’atenció educativa a l’alumnat en el marc d’un sistema educatiu inclusiu”. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (19 octubre 2017), núm. 7477, p.1-18.

Catalunya. “Decret 175/2022, de 27 de setembre, d’ordenació dels ensenyaments de l’educació bàsica”. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (29 setembre 2022), núm. 8762, p.1-491.

Catalunya. “Llei 12/2009, del 10 de juliol, d’educació”. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (16 juliol 2009), núm. 5422, p.1-114.

Catalunya. “Llei 17/2015, del 21 de juliol, d’igualtat efectiva de dones i homes”. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (23 juliol 2015), núm. 6919, p.1-51.

Consejo de la Unión Europea. “Recomendación del Consejo de 22 de mayo de 2018 relativa a las competencias clave para el aprendizaje permanente”. *Diario Oficial de la Unión Europea* (4 juny 2018), núm. 189/01, p.1-13.

8 Annexos

8.1 Disseny Situacions d'Aprenentatge del curs 2n ESO A

8.1.1 SA 1: Fitxes de sessió i Instruments d'avaluació

Los niños juegan al fútbol, los hombres a rugby y los dioses al balonmano (Nikola Karabatic)		Grup classe: 2n ESO A Nº Sessió: 1/10
Esport: Handbol	Nº Alumnes: 24	Durada: 60 minuts
Material necessari: cèrcols petits (x24), totxos de plàstic (x24), piques (x12), cons xinesos (x30), pilotes escuma de <i>shootball</i> (x10), pilotes handbol (x3), pitrals de 5 colors.		Instal·lació on es durà a terme: pati exterior.
Objectius Generals de la Sessió: Familiaritzar l'alumnat amb el mòbil, l'espai, la dinàmica i les regles bàsiques del joc esportiu d'handbol; per a la seva comprensió.		
Objectius Específics de la Sessió: + Posar la pilota en el centre d'atenció del joc. + Contextualitzar el joc amb les fases principals i la dinàmica real (atac <--> defensa + col·laboració <--> oposició).		
Plantejament TÀCTIC:	* Aproximació variada dinàmica del joc (: passada, recepció, desmarcatge, ús d'espais, A-D, Col. vs Op.).	
PLA DE SESSIÓ		
P. INICIAL	Activitat 1: Assemblea inicial (10')	
	+ Recordatori del funcionament i estructura de treball en el Model Comprensiu. + Introducció dels objectius didàctics de la Situació d'Aprenentatge. + Exposició del reglament i normativa bàsica d'Handbol.	
PART PRINCIPAL (30-35 min)	Activitat 2: Prairie Dog Pickoff "Matar el gos de la pradera" (20')	
	1. Descripció i regles del joc Per cada jugador: 1 cèrcol (el niu) i 1 totxo de plàstic (<i>Prairie Dog</i>). Es distribueixen pel camp de joc, ocupant els punts assenyalats amb cons xinesos i col·loquen el material, amb el totxo en posició vertical. *<i>Regla bàsica</i>: si tens la pilota a les mans només es pot pivotar, no desplaçar-se. Joc de 4 fases, en què de <i>Primera</i> a <i>Tercera</i> (agrupacions de 8 jugadors) en 3 pistes i <i>Fase Quarta</i> (12 alumnes en 2 pistes). Són: - Primera. Alumnes donen voltes fins al senyal. Disposen 5 segons per moure's cap a un nou punt i col·locar el seu material. - Segona. S'afegeixen pilotes en joc (*<i>regla</i>*) per enderrocar els totxos rivals. No funciona per nombre de vides. Senzillament, quan enderroquen el teu totxo, el reculls junt amb el cèrcol, i busques un nou espai per tornar a entrar al joc. - Tercera. Mateixa dinàmica. Però quan et "maten" t'has d'unir al company que t'ha "matat". Junts formeu una colònia que vol fer-se més gran, i continueu defensant els totxos. Llibertat de moviment sense pilota. - Quarta. Continuació ronda prèvia. El professor atura el joc quan detecta 3 colònies (agrupació de 2 o més integrants). Amb els cons xinesos delimita el perímetre de cada colònia i tenen 4 totxos per protegir en cadascuna. Només 1 pilota en joc. Finalitza la partida quan només a un equip li queden un o més totxos. 2. Aspectes modificables Limitar el temps de possessió de pilota, d'acord amb el que estableix el reglament d'handbol. <i>Fase 1ª</i>: temps disponible pels desplaçaments. <i>Fase 2ª</i>: més/menys pilotes en joc, nombre límit de vides per jugador, temps de joc. <i>Fase 4ª</i>: més d'una pilota i més/menys totxos per colònia; segons la complexitat i objectiu buscat. 3. Intencions i objectius tàctics Els objectius tàctics que es treballen, són: atacar i defensar un objectiu material (totxo de plàstic), i fomentar la col·laboració per aconseguir l'objectiu del joc (construir la colònia més gran).	
	Activitat 3: Partit en joc reduït (10')	
<i>Joc modificat</i>. Detectar punt de partida en un partit en terç de pista (porteries formades amb totxos i piques). 6 equips x 4 jugadors (inclòs porter-jugador). <i>Regles</i>: - Si cau la pilota en la passada, és possessió perduda. - Es poden donar 3 passes en el desplaçament, sense bot. - Prohibit fer passades a un jugador més endarrerit a la teva posició instantània. - Abans de llançar a porteria: tot l'equip ha de tocar la pilota + 10 passades (mínim) entre tots.		

P. FINAL (15 min)	Activitat 4: Valoració, reflexió i debat dels aprenentatge i de la sessió
	<i>Assemblea final.</i> Reflexió de les qüestions i debat grupal sobre l'experiència en els jocs modificats. * Vegeu la cel·la inferior.
	Activitat 5: Emplenar fitxa de l'estudiant

Alumnes emplenen fitxa inicial, amb funció diagnòstica. Es lliura al professor per revisar i prendre nota. Els hi retorna per guardar a Carpeta d'aprenentatge 'Quadern de l'esportista', amb la resta de recursos de la SA i l'assignatura.

OBSERVACIONS

* El 'Prairie Dog Pickoff' és la tasca central. Es tracta d'un joc d'invasió que planteja clarament la dinàmica de l'handbol, en el qual els principals aspectes tàctics són l'atac i la defensa d'un objectiu (marcant gol i protegint el gol de la teva porteria) i la col·laboració-oposició (com a tret principal en els esports d'equip).

** No es marca com a prioritària l'A5, ja que en cas de no disposar de temps, es posposa per la següent sessió.

- i.* Les **activitats (NO incloses les assemblees)** degudament assenyalades en **color vermell**, són de **caràcter clau** en la sessió i desenvolupament de la SA. En cas d'algun imprevist, són les activitats que s'han d'efectuar de manera imprescindible.
- ii.* El **professor** adopta un **rol passiu** en l'acció i observa atentament, anotant aspectes en els quals caldrà incidir. Durant **el treball en grups** petits, aprofita per **fer intervencions** en cadascun mentre la resta de grups segueixen el joc.
- iii.* Si no es disposa de la quantitat de **material** necessària en el magatzem del gimnàs, buscar alternatives atenint a criteris **d'usabilitat i seguretat** pel joc.
- iv.* Els darrers 5 minuts de la sessió es destinen als **hàbits d'higiene corporal**, per canviar-se de roba i deixar temps a l'avituellament, abans de tornar a l'aula.

Llistat de la Proposta de preguntes (Activitat 4)

- Per què creieu que es prohibeix botar o desplaçar-se amb la pilota?
- És útil el peu de pivot? Us facilita jugar?
- Quan has pogut fer passes amb la pilota, n'has fet ús o consideres que és més ràpid passar la pilota i moure't?
- Com defensaves la teva base?
- Ha canviat la teva manera de defensar quan formaves part d'una colònia o equip?
- Com és possible atacar i alhora defensar/protegir el teu objectiu?
- És més fàcil jugar col·laborant amb altres companys? En aquest cas, com es reparteixen els rols?
- Per què es complica el joc quan hi ha més d'una pilota en joc? En què et fixes per tenir èxit atacant i defensant alhora?
- Què és el que intentes fer quan tens la pilota? Creus que hi ha altres opcions a tenir en compte?
- Consideres important buscar una tàctica conjunta abans de jugar en grup? O és millor esperar i reaccionar durant el joc?

Havies jugat mai a l'handbol? (Sí / No)

Com t'has sentit en aquesta primera sessió? Descriu breument les teves sensacions.

Li veus alguna relació amb altres esports col·lectius treballats prèviament. En cas afirmatiu, indica 3 semblances.

- ...
- ...
- ...

Marca (X) en l'opció, si consideres que durant un partit d'handbol, ets capaç de fer correctament:

- 1) Conservar i no perdre la pilota
- 2) Dirigir-te sol cap a porteria amb opció d'aconseguir gol
- 3) Defensar i ajudar els companys a fer-ho (no rebre gol, interceptar passades,...)
- 4) Atacar i participar en equip per crear ocasions de gol
- 5) Desmarcar-te i buscar espais per rebre la passada lliure de marca
- 6) Fer una transició ràpidament d'atac a defensa, i a la inversa

Quina(es) de les opcions creus que NO eren objectius per a la sessió? Marca amb una (X):

- a) Atacar
- b) Defensar
- c) Millorar la tècnica (llançar a porteria, fer moltes passades, etc.)
- d) Col·laborar amb els companys
- e) Marcar molts gols en el partit final

Què esperes aprendre d'aquest nou esport i de la SA?

El trabajo en equipo es el secreto que hace que las personas comunes logren resultados extraordinarios		Grup classe: 2n ESO A Nº Sessió: 2/10
Esport: Handbol	Nº Alumnes: 24	Durada: 60 minuts
Material necessari: totxos de plàstic (x16), piques (x16), pilotes fitball (x8), pilotes medicinals (x8), peces de cinta delimitadora rectangular (x10), pilotes escuma de shootball (x10), pilotes escuma diferents mides (x20), bossa pilotes handbol, pitrals de 5 colors (* vermell).		Instal·lació on es durà a terme: pati exterior.
Objectius Generals de la Sessió:		
Familiaritzar l'alumnat amb el mòbil, l'espai, la dinàmica i les regles bàsiques del joc esportiu d'handbol; per a la seva comprensió.		
Objectius Específics de la Sessió:		
+ Introduir la pilota d'handbol, com a focus d'atenció, en l'execució bàsica d'habilitats tècniques (passada i recepció). + Plantejar el joc de manera adaptada, mantenint la dinàmica real de col·laboració i oposició. + Fomentar la cooperació i la cohesió de grup com a principis per a l'èxit en els esports d'equip.		
Problema TÀCTIC plantejat:	* Cooperació i comunicació: treball en equip.	
PLA DE SESSIÓ		
PART INICIAL (20 min)	Activitat 1: Assemblea inicial (5')	
	<i>Trobada inicial.</i> El professor exposa la importància de cohesió - comunicació - treball grupal, en el marc dels esports col·lectius.	
	Activitat 2: Terra, mar i aire (5' màx.)	
	<i>Escalfament.</i> Distribució en 3 grups de 8 jugadors, formant un cercle. Una persona es col·loca en el centre, la resta asseguts a terra. El jugador del mig, cada cop que passa la pilota a un company ha de cridar terra/mar/aire. Per retornar-li la pilota, el jugador ha de dir el nom d'un animal de l'hàbitat corresponent. S'intercanvien rols quan un jugador s'equivoca d'animal o tarda més de 3 segons a dir-lo.	
	Activitat 3: Atrapa al jugador sense pilota (5')	
	<i>Escalfament.</i> Mateixa distribució anterior. Ara un jugador es col·loca fora del cercle, la resta asseguts a terra. Aquests tenen pilota, excepte dos jugadors. Es passen la pilota entre ells i el jugador de fora (perseguidor) intenta tocar a un dels jugadors que no té pilota en aquell moment. Per això, és important que passin la pilota contínuament.	
PART PRINCIPAL (30 min)	Activitat 4: Et protegim en cercle (3')	
	<i>Escalfament.</i> Mateixa distribució anterior. Els jugadors estan dempeus i agafats de la mà, formant un cercle. El perseguidor s'hi troba fora i té l'objectiu de tocar al jugador amb pitral vermell, a qui protegeixen amb canvis de ritme o sentit, per tal que no sigui tocat.	
	Activitat 5: Fem agrupacions (3')	
	<i>Escalfament.</i> Grups de 8 jugadors que es mouen lliurement per l'espai i reaccionen a les indicacions del professor, formant agrupacions.	
	Activitat 6: Caça per equips (10')	
	<i>Joc.</i> Distribució en 4 equips de 6 alumnes (2 equips enfrontats). Amb la pilota de shootball, els equips fan rondes per eliminar els rivals en el menor temps possible (cronòmetre). <i>Regles:</i> NO es permet llançar / córrer amb la pilota / sortir dels límits espai de joc.	
PART PRINCIPAL (30 min)	Activitat 7: Buidar el camp (5' - 7')	
	<i>Joc.</i> Mateixa distribució grupal. Només tenen 3 pilotes d'handbol per equip. A l'inici de partida tenen les mateixes pilotes de fitball, d'escuma (diferents mides) i medicinals, en cada camp. Al senyal del professor, disposen de 90 segons per quedar-se amb el menor nombre de pilotes, tot fent que s'acumulin en camp rival. <i>Regles:</i>	
	- només es poden desplaçar les pilotes, contactant i colpejant amb la pilota d'handbol a les mans. - no es permet xutar amb els peus ni acompanyar la pilota per lliscament, ha de ser d'un impacte.	
PART PRINCIPAL (30 min)	Activitat 8: Amb 3 palmells (12')	
	1. Descripció i regles del joc	
	<i>Joc modificat.</i> Formen 8 grups de 3 jugadors. Ús de 4 pistes transversals, senyalitzades amb peces de cinta delimitadora, i amb 2 porteries construïdes amb totxos i piques. Pilota de shootball com a material de joc. Entre els tres jugadors han d'aconseguir marcar en la porteria rival únicament impactant la pilota amb el palmell de la mà. <i>Regla:</i> No retenir ni acompanyar la pilota.	
	2. Aspectes modificables	
Augmentar nombre d'impactes límit per marcar, obligar que tothom toqui la pilota, que el jugador faci doble toc amb el palmell, etc.		
3. Intencions del professor		
Proposta de joc modificat (exageració i representació) molt dinàmic, malgrat allunyar-se força del joc real en certs aspectes. Deixar autonomia als alumnes per proposar modificacions que permetin treballar la presa de decisions i fomentar la comunicació entre aquests.		

FINAL (10 min)	Activitat 9: Valoració, reflexió i debat dels aprenentatge i de la sessió
	<i>Assemblea final.</i> Reflexió de les qüestions i debat grupal sobre l'experiència en els jocs modificats. * Vegeu la cel·la inferior.
	Activitat 10: Emplenar fitxa de l'estudiant
	Si no hi va haver temps de fer-ho en la sessió 1, cal emplenar la fitxa amb funció diagnòstica per la SA.

OBSERVACIONS

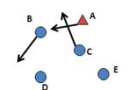
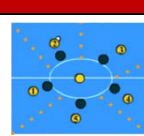
* Proposta de sessió més descontextualitzada a la resta de la SA, en què sí que se segueix una estructura fixa de treball (basada en el model comprensiu). Aquí, el professor ha buscat una sessió més dinàmica aprofitant l'inici de la SA, per així fomentar dos aspectes molt rellevants pel bon funcionament del treball en equip, com són la cooperació i la comunicació entre els membres.

** Per qüestions temporals, és possible que s'hagi d'acotar la durada en les Activitats nº 2, 4, 5; de l'entrada en calor o escalfament.

i.) En **color vermell** són les **activitats (NO assemblees) de caràcter clau**, imprescindibles en la sessió i desenvolupament de SA. **ii.)** El **professor** adopta un **rol passiu** en l'acció i observa atentament, fa pauses per reflexionar i debatre, aprofitant també quan treballen per grups petits. **iii.)** Si no hi ha tot el **material** disponible, buscar alternatives per la pràctica. **iv.)** Els darrers 5 minuts de la sessió són pels **hàbits d'higiene corporal**.

Llistat de la Proposta de preguntes (Activitat 9)

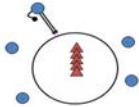
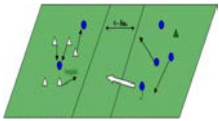
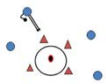
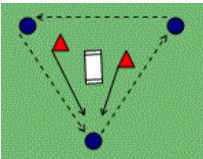
- Quines estratègies hem utilitzat per cooperar durant les activitats?
- Com ens hem assegurat que tothom estava participant?
- Què hem fet si hem vist algú exclòs o que no participava en el joc?
- Quin tipus de comunicació ha estat més utilitzada i efectiva, per entendre'ns amb els companys?
- Quins reptes hem trobat en la comunicació i en el treball en equip? Com els hem enfrontat?
- Hem après a escoltar activament els altres i valorar les opinions i crítiques dels companys?
- Quins rols desenvolupem cadascú per tenir èxit com a equip?
- Quins aspectes m'agradaria millorar per ser un bon company d'equip i ajudar a tenir èxit com a grup?
- Quina part dels jocs he gaudit més? Per què?
- Tinc alguna proposta de millora?

Muchas veces lo que necesitas es un simple balón entre tus manos		Grup classe: 2n ESO A Nº Sessió: 3/10
Esport: Handbol	Nº Alumnes: 24	Durada: 60 minuts
Material necessari: cons xinesos (x20), peces de cinta delimitadora rectangular (x20), pilotes escuma de shootball (x10), bossa pilotes handbol, pitrals de 5 colors.		Instal·lació on es durà a terme: pati exterior.
Objectius Generals de la Sessió:		
- Familiaritzar l'alumnat amb el mòbil, l'espai, la dinàmica i les regles bàsiques del joc esportiu d'handbol; per a la seva comprensió. - Plantejar problemes tàctics del joc, per donar resposta mitjançant un treball integrat de tècnica (<i>execució</i>) i tàctica (<i>presa de decisions</i>).		
Objectius Específics de la Sessió:		
- Descobrir què pot fer el jugador d'handbol quan té la pilota a les mans, i quan la té un company. - Conèixer l'espai de joc, aprendre a moure's en aquest i aprofitar-lo per tenir èxit en les diverses tasques amb pilota i sense.		
Problema TÀCTIC plantejat:	* <i>Amb pilota:</i> passada, bot i desplaçaments. * <i>Sense pilota:</i> recepció, desmarcatge i desplaçaments.	+ Creació i ús d'espais.
PLA DE SESSIÓ		
PART INICIAL (10 min)	Activitat 1: Assemblea inicial (5')	
	- Breu recordatori sessions, vinculant els diferents aspectes del joc introduïts (s.1) amb la cooperació i comunicació (s.2). - Introducció de què es pot fer en possessió de la pilota (atès reglament d'handbol) durant el joc.	
	Activitat 2: "El cortahilos" (5' màx.)	
	<i>Joc inicial amb propòsit: Desplaçaments i ocupació d'espais.</i> Es formen 6 grups de 4 integrants. El jugador A persegueix al B. Els companys es poden entrecreuar als dos, ajudant al jugador que s'escapa. D'aquesta manera, el jugador A passa a perseguir al jugador C que s'ha entrecreuat.	
PART PRINCIPAL (35 - 40 min)	Activitat 3: Les 10 passades v.1.0 (10')	
	1. Descripció i regles del joc <i>Joc modificat 1.</i> Les adaptacions són: nombre jugadors (6 equips de 4 membres), reducció espai de joc, material (pilota shootball) i reglament. Regles: <i>NO</i> (botar / retornar / desplaçaments amb pilota / retenir 3 segons pilota), i intercepció de pilota és pèrdua possessió. 2. Aspectes modificables Reduir o ampliar les dimensions de joc, segons el que observa el professor en el funcionament i què vol treballar prioritàriament. 3. Intencions i objectius tàctics El professor pretén fomentar el moviment continu dels jugadors ocupant i creant nous espais, amb pilota i sense. Ja que s'utilitza la pilota de shootball, facilitant les passades i recepcions, no s'atén aquests dos aspectes com a focus en l'activitat. En canvi, sí que busca un treball tàctic amb pilota (desplaçaments) i sense pilota (desmarcatge i desplaçaments).	
	Activitat 4: Aprofitem-nos del nostre pivot (10')	
	<i>Tasca analítica: ús de l'espai.</i> Es formen 4 equips de 5 jugadors i un equip de 4. Dos equips de 5 s'enfronten en dues pistes separades. Mentre que l'equip de 4, un integrant s'uneix a cadascun dels altres equips. Aquests jugadors efectuen el rol de pivot (jugador central) i té un espai circular de moviment, delimitat per cons. Els altres també tenen l'espai delimitat amb unes cintes rectangulars taronges (*gràfic). L'equip ofensiu busca mantenir la possessió de pilota i combinar amb el pivot sempre que sigui possible. L'equip defensiu pretén evitar tota passada, sobretot al pivot. <i>Regles:</i> jugadors només poden moure's per la zona delimitada i també amb pilota, complint el bot unitari.	
	Activitat 5: Les 10 passades v.2.0 (15')	
1. Descripció i regles del joc <i>Joc modificat 2.</i> És una progressió de la primera versió, en què s'aconsegueixen punts i es pot anotar tot plantant la pilota en zona delimitada. Les <i>adaptacions</i> del joc són: 6 jugadors per equip, espai reduït, ús de pilota reglamentària d'handbol, es permeten el bot i desplaçaments amb pilota. Puntuacions (<i>novetat!</i>): 10 passades (+1p), plantar pilota zona anotació (+2p), un jugador rep pilota sense marcatge (+1p), 10 passades sense haver retornat pilota a company (+2p), tothom ha tocat pilota (+3p), tot equip toca pilota mínim 2 cops i completen 12 passades o més (+6p). 2. Aspectes modificables Espai de joc, puntuacions i regles, segons el funcionament del joc i la dinàmica en la sessió es podria allargar durada. 3. Intencions i objectius tàctics Tractament de tots els aspectes tàctics plantejats per la sessió. La intenció del professor és treballar-los d'una manera dinàmica en què hi hagi incentius per aconseguir l'objectiu (exageració) tot facilitant la tasca.		

FINAL	Activitat 6: Valoració, reflexió i debat dels aprenentatges i de la sessió (10')
	<i>Assemblea final.</i> Reflexió de les qüestions i debat grupal sobre l'experiència en els jocs modificats. * Vegeu la cel·la inferior.
OBSERVACIONS	
* És una sessió en què es treballen molts aspectes tècnics i tàctics de manera integrada (finalitat del model comprensiu), i en la qual es promou la comprensió amb modificacions del joc per exageració i representació, amb una activitat molt coneguda per l'estudiant, les 10 passades. i.) En color vermell són les activitats (NO assemblees) de caràcter clau, imprescindibles en la sessió i desenvolupament de SA. ii.) El professor adopta un rol passiu en l'acció i observa atentament, fa pauses per reflexionar i debatre, aprofitant també quan treballen per grups petits. iii.) Si no hi ha tot el material disponible, buscar alternatives per la pràctica. iv.) Els darrers 5 minuts de la sessió són pels hàbits d'higiene corporal.	

Llistat de la Proposta de preguntes (Activitat 6)

- Quines accions estan permeses en el joc?
- Per què creieu que s'ha prohibit inicialment botar i desplaçar-se amb la pilota?
- Quines tècniques bàsiques hem après per a la passada i recepció de la pilota?
- Quines habilitats més necessitaríem per tenir èxit en el joc?
- Quines estratègies utilitzem per a mantenir la possessió de la pilota?
- Com ens hem organitzat per la pista?
- Quina importància té saber jugar amb pilota? I sense?
- Quines dificultats hem trobat quan teníem la pilota?
- Què aprèn de nou?
- Poden les meves accions amb/sense pilota influir en l'èxit del meu equip?

La defensa es un estado de espíritu. No existe defensa si no hay voluntad de defender (...). Defender es atacar.		Grup classe: 2n ESO A Nº Sessió: 4/10
Esport: Handbol	Nº Alumnes: 24	Durada: 60 minuts
Material necessari: cons xinesos (x20), cons triangulars (x3), peces de cinta delimitadora rectangular (x20), pilotes escuma de shootball (x4), bossa pilotes handbol, pitrals de 5 colors.		Instal·lació on es durà a terme: pati exterior.
Objectius Generals de la Sessió:		
• Familiaritzar l'alumnat amb el mòbil, l'espai, la dinàmica i les regles bàsiques del joc esportiu d'handbol; per a la seva comprensió. • Plantejar problemes tàctics del joc, per donar resposta mitjançant un treball integrat de tècnica (<i>execució</i>) i tàctica (<i>presa de decisions</i>). • Introduir el joc reduït (<i>amb modificacions</i>) com a mitjà de treball per a l'aproximació al joc complet/real d'handbol.		
Objectius Específics de la Sessió:		
+ Donar valor al treball en la defensa de l'objectiu, com a part essencial dels jocs esportius d'oposició-col·laboració. + Promoure diferents estratègies bàsiques per a la protecció de l'objectiu i defensa dels rivals.		
Problema TÀCTIC plantejat:	* Defensa bàsica: marcatge individual, intercepció de pilota, ajudes i col·laboració en defensa.	
PLA DE SESSIÓ		
P. INICIAL (màxim 10 min)	Activitat 1: Assemblea inicial (5')	
	Trobada inicial. El professor exposa la importància de defensar en els esports col·lectius d'invasió.	
P. INICIAL (màxim 10 min)	Activitat 2: L'àguila i la gallina (5')	
	Joc inicial amb propòsit: Defensa de l'objectiu. Es formen grups de 4 jugadors. Les àguiles (atacants) es col·loquen fora del cercle de joc amb una pilota. Les gallines (defenses), en fila índia i oposant-se que toquin el pollet (darrer defensor de la fila). Si li donen, el pollet va a l'inici de la fila deixant lloc al nou pollet. S'acaba la partida quan tothom ha passat pel rol de pollet.	
PART PRINCIPAL (40 min)	Activitat 3: L'espia (10')	
	1. Descripció i regles del joc Joc modificat 1 (<i>exageració</i>). Dues pilotes en joc. Es formen dos camps separats per un mini-camp de 5 metres d'amplada, en dues pistes idèntiques. 4 equips de 6 jugadors. Abans de començar la partida, l'equip atacant escull 2 jugadors que seran 'espies', i són els únics que podran rebre la pilota en el mini-camp. 3 representants de cada equip en el camp esquerre i 3 en el dret. Es passen la pilota, una per camp. La finalitat del joc és que els espies sempre estiguin coberts, gràcies a una bona defensa individual i no rebin mai passades. Puntuació: espia rep pilota en mini-camp (+1p), els dos espies de l'equip han rebut pilota en mini-camp (+3p), la defensa intercepta passada a l'espia en mini-camp (+3p).	
	2. Aspectes modificables El nombre d'espies, nombre de pilotes (més d'una), espai de joc.	
	3. Intencions i objectius tàctics Principalment el treball de defensa està enfocat en els marcatges individuals i, alhora, hi està implicada l'habilitat d'interceptar la pilota. Òbviament, també s'atén que els defensors ajudin als companys i col·laborin perquè no rebin passada els espies.	
Activitat 4: "Balón Castillo" (5')		
Tasca analítica: coordinació defensiva. Formació de 6 equips de 4 jugadors, dos equips enfrontats. Un equip defensa el cercle on hi ha un con col·locat. Els atacants tenen per objectiu tombar el con, amb la pilota de shootball.		
Activitat 5: Saltem a l'ajuda (10' màx.)		
Tasca analítica: coordinació defensiva. Focalitzar solucions ocupant més espai en la defensa (inferioritat numèrica) i coordinant les ajudes amb els companys. Els tres jugadors en formació triangular fan lliure circulació de pilota. Hi ha dos defensors (un tercer descansant i esperant la rotació) que es desplacen amb l'objectiu d'interceptar la pilota.		
Agrupacions de 6 jugadors. La rotació d'equip defensiu és quan s'han completat 15 passades sense interrupció, considerat fi de ronda. També es pot donar prèviament quan s'intercepta la pilota.		

Activitat 6: Partit en joc reduït (15')

1. Descripció i regles del joc

Joc modificat 2. Es formen 4 equips de 6 jugadors. Espai de joc és reduït a 3 pistes transversals sense porteries. L'anotació és en una zona delimitada amb cintes rectangulars. És permès el bot i el desplaçament amb pilota.

Regles: NO (retenir pilota +3 segons / retornar pilota a company), SÍ (anotació en la zona delimitada i tothom ha tocat la pilota).

Puntuació: anotació (+1p), defensa intercepta passada fora de zona anotació (+2p) i defensa intercepta passada en zona anotació (+4p).

2. Aspectes modificables

Regles o espai de joc, puntuació, nombre de jugadors.

3. Intencions i objectius tàctics

El professor duu a terme una exageració de regles i puntuació, per aconseguir les accions desitjades i un treball fonamentat en la presa de decisions, tant en l'atac com defensa, enfocant en els aspectes bàsics de defensa (individual - col·lectiva).

FINAL

Activitat 7: Valoració, reflexió i debat dels aprenentatges i de la sessió (10')

Assemblea final. Reflexió de les qüestions i debat grupal sobre l'experiència en els jocs modificats. * Vegeu la cel·la inferior.

OBSERVACIONS

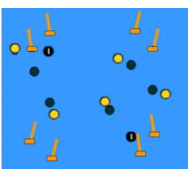
* És la primera sessió en què es treballa la defensa com una fase essencial del joc, de manera aïllada i també contextualitzada en la realitat de l'handbol.

i.) En **color vermell** són les **activitats** (*NO assemblees*) de **caràcter clau**, imprescindibles en la sessió i desenvolupament de SA. *ii.)* El **professor** adopta un **rol passiu** en l'acció i observa atentament, fa pauses per reflexionar i debatre, aprofitant també quan treballen per grups petits. *iii.)* Si no hi ha tot el **material** disponible, buscar alternatives per la pràctica. *iv.)* Els darrers 5 minuts de la sessió són pels **hàbits d'higiene corporal**.

Llistat de la Proposta de preguntes (Activitat 7)

- Quins són els objectius principals de la defensa en handbol?
- Quines tècniques defensives hem après en les activitats?
- Quines diferències heu trobat entre defensar individualment i en equip?
- Com ens hem coordinat i organitzat en la pista per defensar els jugadors i protegir la porteria?
- Quines tàctiques defensives han tingut més èxit?
- Quins rols desenvolupem en la defensa en equip? I quines responsabilitats té cadascú?
- Quina part de la defensa m'ha semblat més complicada? Per què? I quina he gaudit més?
- Quines habilitats defensives noto que he millorat en la pràctica?
- Què hem fet bé com a equip i què no? Com podem millorar?
- Com hem resolt els problemes que han sorgit?
- Puc aplicar les estratègies i habilitats defensives de l'handbol a altres situacions esportives?
- Què suggereixes per millorar el teu aprenentatge sobre la defensa?
- Com pots contribuir a tenir un èxit de l'equip amb la defensa?

<i>Si quieres ir rápido, ve sólo. Si quieres llegar lejos, ve acompañado.</i>		Grup classe: 2n ESO A Nº Sessió: 5/10
Esport: Handbol	Nº Alumnes: 24	Durada: 60 minuts
Material necessari: totxos (x16), piques (x16), peces de cinta delimitadora rectangular (x30), pilotes escuma de shootball (x4), bossa pilotes handbol, pitrals de 5 colors.		Instal·lació on es durà a terme: pati exterior.
Objectius Generals de la Sessió:		
- Familiaritzar l'alumnat amb el mòbil, l'espai, la dinàmica i les regles bàsiques del joc esportiu d'handbol; per a la seva comprensió. - Plantejar problemes tàctics del joc, per donar resposta mitjançant un treball integrat de tècnica (<i>execució</i>) i tàctica (<i>presa de decisions</i>). - Introduir el joc reduït (<i>amb modificacions</i>) com a mitjà de treball per a l'aproximació al joc complet/real d'handbol.		
Objectius Específics de la Sessió:		
+ Fomentar la capacitat de canviar del rol atacant a defensor, i viceversa, de manera efectiva i ràpida. + Realçar la necessitat de la cooperació i la comunicació de l'equip, com a principis per aconseguir transicions exitoses en el joc.		
Problema TÀCTIC plantejat:	* Transicions Atac - Defensa: canvi de rols.	
PLA DE SESSIÓ		
PART INICIAL (10 min)	Activitat 1: Assemblea inicial (5')	
	Trobadura inicial. El professor exposa la importància de tenir en compte els dos rols de joc i canviar ràpidament en la transició, sent el màxim d'efectius. Destaca la necessitat d'estar concentrats, per saber quan actuar i després fer la presa de decisions.	
	Activitat 2: Nit i dia (5')	
	Joc inicial amb propòsit: activació i domini de dos rols. Els jugadors se separen en dues bandes de la pista per la línia divisòria, 12 a l'esquerra (equip Dia) i 12 a la dreta (equip Nit). Si el professor crida 'DIA', aquest és l'equip perseguit. Variants: afegir postures de sortida (estirats a terra, en planxa, asseguts,...), afegir pilotes per botar i desplaçar. Progressió: El professor planteja una operació matemàtica. S'associa 'dia' amb nombres senars i 'nit' amb parells.	
PART PRINCIPAL (35 min)	Activitat 3: Possessió en 4 porteries (10')	
	1. Descripció i regles del joc Joc modificat 1. S'organitzen dues pistes de joc delimitades i amb porteries muntades de totxos i piques. Un pilota per pista. 6 equips de 4 jugadors. S'enfronten dos equips, i sempre queden dos equips lliures (total 8 jugadors) que actuen de porters en les dues pistes. Aquests equips sempre es van rotant. El material usat és la pilota de shootball. Simula ser un partit, però en el que s'exageren les condicions per treballar les transicions en un espai reduït. Regla bàsica: per considerar-se gol, la pilota no pot sobrepassar els límits d'alçada de les piques.	
	2. Aspectes modificables Afegir més d'una pilota de shotball, inclosa la progressió a jugar amb la pilota d'handbol.	
	3. Intencions i objectius tàctics La finalitat amb què el professor planteja el joc, és exagerar les condicions i la dinàmica del joc real en què es donen les transicions. Donant així un estímul impropri (exagerat) del joc, però que els permet estar atents al context i adaptar la presa de decisions a la situació.	
Activitat 4: Contraatac escalonat (15' màx.)		
Tasca analítica: transicions consecutives. Es formen 4 grups de 6 jugadors, inclòs el porter. Dos equips per pista. En finalitzar cada jugada, s'hi uneix un integrant més. De tal manera que s'inicia la seqüència (sense comptar el porter) amb un 1x0, 1x1, 2x1, 2x2, 3x2...5x5. És un treball intens, sent imprescindible fer una transició ràpida, ja que hi ha situacions de superioritat (atac), igualtat i inferioritat (defensa) numèrica de jugadors. Regles: en col·laboració, segons la progressió corresponent, es permet el bot i el desplaçament. - Inici → (exageració total) No bot, no desplaçament. - Progressió 1 → Sí desplaçament amb pilota màxim 3 passes, però no bot. - Progressió 2 → (proper a realitat) Sí bot i desplaçaments amb pilota (bot unitari).		
Activitat 5: 3 contra 3 continu (10')		
1. Descripció i regles del joc Joc modificat 2. Canvis en el nombre de jugadors, espai de joc, regles i puntuació. Es distribueixen 12 jugadors en dues pistes. S'agrupen per trios, donant lloc a 3 trios que estan jugant, i un de restant que són els porters que van rotant-se. La seqüència de joc sempre és: atac-descans-defensa. Regles: Límit 10 segons atac, No es permet el bot però sí les 3 passes de desplaçament. En la progressió, més endavant sí que és permès. Puntuació: gol (+1p), equip defensiu no rep gol (+1p), seqüència enllaçada de l'equip que marca i en defensa no rep gol (+3p).		
2. Aspectes modificables Regles i puntuació amb variants, espai de joc o nombre de jugadors per equip.		

3. Intencions i objectius tàctics

Es planteja aquest exercici amb un nombre tan reduït de jugadors i un ampli espai de joc perquè així poden ocupar més espai cadascú, deixant més opcions en la presa de decisions. Per la seqüència plantejada, la transició més treballada en el joc és Defensa → Atac.

Activitat 6: Valoració, reflexió i debat dels aprenentatges i de la sessió

Assemblea final. Reflexió de les qüestions i debat grupal sobre l'experiència en els jocs modificats. * Vegeu la cel·la inferior.

Activitat 7: Reunió dels grups d'aprenentatge (10')

Assemblea final: funció reguladora. A causa del fet que ens trobem en l'equador de la SA, es fa una dinàmica en què l'alumnat, mitjançant els grups (6 integrants) d'Aprenentatge Cooperatiu que tindran pel llarg del curs, es reuneixen. Disposen de 10 minuts per reflexionar i valorar conjuntament sobre el desenvolupament de la SA, i formular propostes de millora que es posaran en comú en la següent sessió.

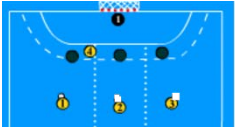
OBSERVACIONS

* Es planteja una sessió per treballar les transicions ofensiva i defensiva. Es duen a terme diverses adaptacions, en regles i normes de joc, afavorint constantment aquestes transicions, en situacions contextualitzades de joc però sovint allunyades de la realitat.

i.) En **color vermell** són les **activitats (NO assemblees)** de **caràcter clau**, imprescindibles en la sessió i desenvolupament de SA. **ii.)** El **professor** adopta un **rol passiu** en l'acció i observa atentament, fa pauses per reflexionar i debatre, aprofitant també quan treballen per grups petits. **iii.)** Si no hi ha tot el **material** disponible, buscar alternatives per la pràctica. **iv.)** Els darrers 5 minuts de la sessió són pels **hàbits d'higiene corporal**.

Llistat de la Proposta de preguntes (Activitat 6)

- Què entenem per transició en l'handbol?
- Per què és important fer-les ràpidament?
- Quines tàctiques utilitzem per realitzar la transició de manera efectiva?
- Com ens comuniquem i organitzem en equip durant les transicions?
- Quina part he trobat més complicada? Per què?
- Què hem fet bé com a equip? En què ens hem equivocat? Com podem millorar?
- Què he après sobre la importància de fer transicions en l'handbol?
- Puc aplicar les habilitats i estratègies de transicions en l'handbol a altres esports?
- Quines oportunitats hem tingut durant les transicions per tenir més èxit com a equip?

Nunca he marcado un gol en mi vida sin recibir un pase de otra persona		Grup classe: 2n ESO A Nº Sessió: 6/10
Esport: Handbol	Nº Alumnes: 24	Durada: 60 minuts
Material necessari: peces de cinta delimitadora rectangular (x30), cons xinesos (x25), bossa pilotes handbol, pitrals de 5 colors.		Instal·lació on es durà a terme: pati exterior.
Objectius Generals de la Sessió:		
- Familiaritzar l'alumnat amb el mòbil, l'espai, la dinàmica i les regles bàsiques del joc esportiu d'handbol; per a la seva comprensió. - Plantejar problemes tàctics del joc, per donar resposta mitjançant un treball integrat de tècnica (<i>execució</i>) i tàctica (<i>presa de decisions</i>). - Utilitzar el joc reduït (<i>amb modificacions</i>) com a mitjà de treball per a l'aproximació al joc complet/real d'handbol.		
Objectius Específics de la Sessió:		
+ Centrar el plantejament tàctic en l'atac, fent front a situacions de desequilibri numèric i donant resposta gràcies a la col·laboració. + Realçar la necessitat de la cooperació i la comunicació de l'equip, per tenir èxit en aquestes situacions del joc.		
Problema TÀCTIC plantejat:	* ATAC: Superioritat numèrica i Tàctica col·lectiva.	
PLA DE SESSIÓ		
PART INICIAL (15 min)	Activitat 1: Posada en comú dels grups d'AC	
	<i>Assemblea inicial.</i> Un representant de cadascun dels grups d'AC suggereix propostes de millora i fa una valoració de la SA fins al moment.	
	Activitat 2: Assemblea inicial	
	<i>Trobada inicial.</i> El professor exposa que, en els esports d'equip, sovint quan es donen les transicions solen haver-hi desajustos numèrics, en atac i defensa. Avui el treball és centrat en l'atac. A més, en l'handbol a diferència d'altres esports d'invasió, el desajust numèric pot ser causat per l'exclusió d'un jugador, que ha d'estar 2 minuts fora de pista. Per tant, és convenient preparar situacions d'atac davant d'un equip en què tindràs aquesta superioritat numèrica.	
	Activitat 3: Atrapeu-me si podeu (5')	
<i>Joc inicial amb propòsit: introduir els desequilibris numèrics.</i> Es formen 6 grups de 4 integrants. Espai delimitat per cons xinesos. Una pilota per pista. Els jugadors es van fent passades fins que el professor indica tres números del 1 al 4. El primer número indica el jugador a pillar, i els dos següents són els perseguïdors. La finalitat és que els perseguïdors es passin la pilota (no bot) per desplaçar-se i pillar.		
PART PRINCIPAL (màxim 35 min)	Activitat 4: 3 contra 2 (10')	
	1. Descripció i regles del joc <i>Joc modificat 1.</i> Quatre grups de 6 integrants, ocupant dues pistes. Se separa la pista en dues meitats. I el grup de 6, és separat en dos equips de 3 jugadors. Es fan seqüències de joc reduït en desajust numèric (3 vs 2) a favor de l'equip ofensiu. El sisè jugador és el porter. 2. Aspectes modificables Fer equips amb més jugadors i proper al joc real de 7 contra 7. Afegir regles de joc o puntuació per exageració. 3. Intencions i objectius tàctics El professor fa una proposta d'exercici allunyat de la realitat, per introduir desajustos numèrics en atac i promovent la presa de decisions.	
	Activitat 5: 3 contra 3 amb el pivot (12')	
	<i>Tasca analítica.</i> 3 equips de 8 jugadors, en 3 meitats de pista. Sense comptar el porter, situació 3(+1) vs 3. Amb les cintes, es delimiten tres zones d'atac i defensa (línia blanca). Aquestes marquen l'espai de joc que pot ocupar cada atacant i defensa, excepte el pivot que es pot moure lliurement. Sempre es genera una situació de superioritat numèrica de l'equip atacant.	
Activitat 6: Partit en superioritat numèrica ofensiva (15')		
1. Descripció i regles del joc <i>Joc modificat 2.</i> Ús de l'espai de joc real d'handbol en partit de JJRR. Es formen 4 equips de 5 jugadors, quedant 4 alumnes sense equip. Aquests són el sisè jugador de cada equip i només entren en acció en la fase ofensiva. D'aquesta manera es generen atacs de 6 vs 5. <i>Puntuació:</i> dues jugades consecutives marcant gol (+3p), acumulació de tres jugades sense marcar malgrat superioritat numèrica (-1p). 2. Aspectes modificables Nombre de jugadors (reduir per exagerar més, o augmentar per ser proper a la realitat), reduir espai de joc, reglament i puntuació. 3. Intencions i objectius tàctics Es considera una bona proposta, ja que hi ha un nombre reduït de jugadors, deixant més espais i llibertat a l'alumne per a la presa de decisions. Alhora, el professor associa el joc a una puntuació facilitadora, per així aprofitar les superioritats numèriques en atac.		

FINAL	Activitat 7: Valoració, reflexió i debat dels aprenentatges i de la sessió (10')
	<i>Assemblea final.</i> Reflexió de les qüestions i debat grupal sobre l'experiència en els jocs modificats. * Vegeu la cel·la inferior.
OBSERVACIONS	
* Els alumnes descobreixen per si mateixos, gràcies a les activitats que el professor ha proposat i adaptat amb el principi d'exageració, com solucionar i dur a terme una presa de decisions encertada, davant de situacions de superioritat numèrica ofensiva. i.) En color vermell són les activitats (<i>NO assemblees</i>) de caràcter clau, imprescindibles en la sessió i desenvolupament de SA. ii.) El professor adopta un rol passiu en l'acció i observa atentament, fa pauses per reflexionar i debatre, aprofitant també quan treballen per grups petits. iii.) Si no hi ha tot el material disponible, buscar alternatives per la pràctica. iv.) Els darrers 5 minuts de la sessió són pels hàbits d'higiene corporal.	
(Sessió 6 - Activitat 7) (Sessió 7 – Activitat 6)	
Llistat de la Proposta de preguntes	
- Què significa tenir superioritat numèrica (Ofensiva o Defensiva) en l'handbol? - Per què és tan important aprofitar les superioritats numèriques? - Quines estratègies utilitzem per crear i mantenir les superioritats? - Com ens comuniquem, organitzem i movem en la pista, per aprofitar la superioritat? - Quina part del joc amb superioritat numèrica ha resultat més complicada? Per què? - Què hem fet bé com equip per aprofitar l'avantatge? En què ens hem equivocat? Com ho podem millorar?	

La unión hace la fuerza		Grup classe: 2n ESO A Nº Sessió: 7/10
Esport: Handbol	Nº Alumnes: 24	Durada: 60 minuts
Material necessari: cons xinesos (x25), pilotes escuma de shootball (x3), bossa pilotes handbol, pitrals de 5 colors.		Instal·lació on es durà a terme: pati exterior.
Objectius Generals de la Sessió:		
- Familiaritzar l'alumnat amb el mòbil, l'espai, la dinàmica i les regles bàsiques del joc esportiu d'handbol; per a la seva comprensió. - Plantejar problemes tàctics del joc, per donar resposta mitjançant un treball integrat de tècnica (<i>execució</i>) i tàctica (<i>presa de decisions</i>). - Utilitzar el joc reduït (<i>amb modificacions</i>) com a mitjà de treball per a l'aproximació al joc complet/real d'handbol.		
Objectius Específics de la Sessió:		
+ Centrar el plantejament tàctic en la defensa, fent front a situacions de desequilibri numèric i donant resposta gràcies a la col·laboració. + Realçar la necessitat de la cooperació i la comunicació de l'equip, per tenir èxit en aquestes situacions del joc.		
Problema TÀCTIC plantejat:	* DEFENSA: Superioritat numèrica i Tàctica col·lectiva.	
PLA DE SESSIÓ		
PART INICIAL (10 min)	Activitat 1: Assemblea inicial	
	<i>Trobada inicial.</i> El professor recorda els desajustos numèrics en les transicions A-D, així com en el joc posicional. En la present sessió, el treball se centra en la defensa. Malgrat que no és tan comú que la superioritat numèrica sigui en defensa, cal tenir-ho en compte.	
	Activitat 2: Defensa del castell	
<i>Joc inicial amb propòsit: coordinació defensiva en superioritat numèrica per exageració.</i>		
Tres agrupacions de 8 jugadors. Cada grup se subdivideix en un equip ofensiu (3 jugadors) i defensiu (5). Es col·loquen tots al voltant del cercle gran. Excepte un defensor que està en el segon cercle, al voltant d'un con situat en el seu interior. Els atacants tenen per objectiu tombar el con amb la pilota de shootball, i la defensa protegir-lo.		
PART PRINCIPAL (35 min)	Activitat 3: Ràpids en defensa (10')	
	1. Descripció i regles del joc	
	<i>Joc modificat 1.</i> Dues pistes amb 8 jugadors. Estan enfrontats per fileres (4:4). Cadascú de la fila té assignat un número del 1 al 4. Al senyal del professor amb el número indicat, el jugador de la línia ofensiva retrocedeix ràpidament i es col·loca de porter, és a dir, canvia d'equip. Es crea una situació d'atac de 3 vs 4 (+porter), per tant, amb superioritat numèrica defensiva.	
	<i>Regles:</i> No iniciar jugada fins que porter està col·locat, màxim 10 segons per atac, mínim de 3 passades prèvies a llançament.	
	2. Aspectes modificables	
Nombre de jugadors en acció, reducció de l'espai de joc, regles o puntuacions associades.		
3. Intencions i objectius tàctics		
El professor busca l'exageració d'una situació en superioritat numèrica defensiva, amb una dinàmica de joc allunyada de la realitat.		
Activitat 4: Ens treuen un jugador pel camí (10')		
<i>Tasca analítica: fer front a una situació "real" del joc.</i> Formen 4 equips de 6 jugadors. Dos equips enfrontats en dues pistes. Cada jugador té assignat un número del 1 al 6. S'inicia el joc en igualtat numèrica (6:6). Quan el professor ho decideix, indica un número del 1 fins a 6. El jugador atacant amb aquest número, ha d'abandonar la jugada fins a finalitzar-se l'atac. Així es produeix una situació de 5 contra 6.		
Activitat 5: Partit en superioritat numèrica defensiva (20')		
1. Descripció i regles del joc		
<i>Joc modificat 2.</i> Ús espai de joc real d'handbol en un partit de joc reduït. Es formen 4 equips de 6 jugadors. Mateixa dinàmica anterior. Quan el professor indica un número i l'equip, el jugador en qüestió és exclòs durant 2 minuts, simulant acció d'exclusió real d'handbol. Aquest roman fora durant el temps, tant en atac com defensa. Es dona una situació de 5 versus 6.		
<i>Puntuació:</i> si un equip rep gol tot i estar en superioritat numèrica (-2p).		
2. Aspectes modificables		
Afegir regles, canviar o afegir noves puntuacions, reduir espai de joc, nombre de jugadors (reduir o augmentar).		
3. Intencions i objectius tàctics		
Proposta de partit en joc reduït, en què s'altera de manera sobtada el joc i es contextualitza amb una acció real, l'exclusió de 2 minuts. Es posa de manifest que un cop equip ataca i defensa en superioritat numèrica, malgrat que avui posem èmfasi en la defensa.		

PART FINAL (15 min)	Activitat 6: Valoració, reflexió i debat dels aprenentatge i de la sessió
	<i>Assemblea final.</i> Reflexió de les qüestions i debat grupal sobre l'experiència en els jocs modificats. * Ídem que en Sessió 6.
	Activitat 7: En l'Educació Física també fem els deures
	El professor exposa que, en la sessió 8, es treballarà la Competència Digital de l'alumnat. Pels grups d'aprenentatge cooperatiu (AC), han de buscar una <i>App</i> que sigui adequada per a l'anàlisi en directe d'habilitats motrius esportives. Cal justificar i argumentar la selecció en l'inici de la següent sessió.
OBSERVACIONS	
* El professor manté una dinàmica de joc contextualitzada amb diferents adaptacions, en les quals promou un treball en superioritat numèrica defensiva afavorint el descobriment de l'alumne per actuar i prendre decisions en la situació. ** Ens apropem a un context de joc real de l'handbol, amb un 7 <i>versus</i> 7 jugadors i sense fer ús d'un reglament modificat. i.) En color vermell són les activitats (<i>NO assemblees</i>) de caràcter clau, imprescindibles en la sessió i desenvolupament de SA. ii.) El professor adopta un rol passiu en l'acció i observa atentament, fa pauses per reflexionar i debatre, aprofitant també quan treballen per grups petits. iii.) Si no hi ha tot el material disponible, buscar alternatives per la pràctica. iv.) Els darrers 5 minuts de la sessió són pels hàbits d'higiene corporal.	

El talento gana juegos, pero el trabajo en equipo y la inteligencia ganan campeonatos		Grup classe: 2n ESO A Nº Sessió: 8/10
Esport: Handbol	Nº Alumnes: 24	Durada: 60 minuts
Material necessari: cons xinesos (x10), bossa pilotes handbol, pilotes fitball (x2), pilotes medicinals (x12), tauleta tàctil (x4), trípod (x4).		Instal·lació on es durà a terme: pati exterior.
Objectius Generals de la Sessió:		
- Familiaritzar l'alumnat amb el mòbil, l'espai, la dinàmica i les regles bàsiques del joc esportiu d'handbol; per a la seva comprensió. - Enfocar el treball de forma analítica en les habilitats tècniques, facilitant el desenvolupament i progrés cap al joc real.		
Objectius Específics de la Sessió:		
- Desenvolupar un conjunt de tasques posant èmfasi en l'execució d'habilitats motrius específiques del joc esportiu. - Introduir les eines digitals TIC com a recurs de treball en l'Educació Física i promoció de la Competència Digital de l'alumnat.		
Problema plantejat:	* Execució d'habilitats tècniques: els llançaments i la finalització a porteria.	
PLA DE SESSIÓ		
PART INICIAL (15 min)	Activitat 1: Assemblea inicial (10')	
	<i>Trobada inicial.</i> El professor se centra en els aspectes: - Introduir la sessió, que segueix una estructura de treball diferent, fonamentat en l'execució d'habilitats de manera més aïllada del que s'ha fet en la SA, on hem integrat la tècnica i tàctica per donar resposta als problemes plantejats. Per tant, ús de la tècnica com una eina per finalitzar l'aproximació al joc real de l'handbol. - Destacar el paper de les tecnologies i les TIC (Competència Digital) en l'aprenentatge i pràctica d'habilitats motrius <i>in situ</i>. - Posada en comú i justificació oral de les Apps seleccionades, per cadascun dels grups d'AC. Escollir quina s'adequa més a cada activitat de la sessió. Exemples d'App: BAM video delay, video delay instant replay, Coach My Video, Coach's Eye,...	
	Activitat 2: Fer diana (5' màx.)	
<i>Joc inicial amb propòsit: Llançaments.</i> Fem 4 equips de 6 integrants. Dos equips enfrontats, cadascun en la seva meitat de pista. Es delimita una línia divisòria, que no poden travessar. Al punt central de la pista hi ha una pilota de fitball, que han de desplaçar tot llançant i contactant amb les pilotes d'handbol. Rondes d'un minut de joc. La finalitat és que la fitball acabi en camp contrari. <i>Variant:</i> a més de la pilota de fitball, afegir pilotes medicinals. <i>Regla:</i> existeix una zona delimitada pel llançament.		
PART PRINCIPAL (30 - 35 min)	Activitat 3: Circuit de tirs (8')	
	<i>Tasca analítica d'enfocament tècnic.</i> Circuit de tirs. Agrupacions de 6 jugadors. Quan el jugador finalitza la ronda de llançaments, es dirigeix cap a la tauleta (part superior dreta) i allà hi veu la seqüència en diferent que s'ha gravat i revisar la seva execució tècnica sense ajudes. Exemple d'App molt útil per l'activitat: Coach My Video.	
	Activitat 4: Contraatac amb suports (10')	
<i>Tasca analítica d'enfocament tècnic.</i> Seqüència de contraatac amb dos jugadors de passadors i que van rotant. Pistes amb agrupacions de 8. En finalitzar, el jugador s'apropa a la tauleta i, juntament amb un altre jugador que l'espera, revisen les finalitzacions. Aquest últim corregeix i aconsella al llançador, sobre les errades d'execució i possibles millores. El professor observa i revisa el funcionament en les tres pistes. Mentre la càmera ja està enregistrant el nou jugador que ha iniciat l'acció. Exemple d'App molt útil per l'activitat: Coach's Eye.		
Activitat 5: Contraatac per parelles (15')		
<i>Tasca analítica d'enfocament tècnic.</i> Es distribueixen 12 jugadors per cadascuna de les dues pistes. Es fan seqüències de 3c3 en ordre: atac-descans-defensa. D'aquesta manera els atacants tenen temps de revisar la jugada en les tauletes col·locades estratègicament, mitjançant les aplicacions de <i>instant replay</i>. En cadascuna s'utilitza una App diferent, per així conèixer diversos recursos i funcionaments. De manera totalment voluntària, es posa en pràctica la presa de decisions dels jugadors en les situacions d'atac que culminen en llançaments a distància o finalització. Exemples d'App molt útils per l'activitat: BAM video delay, video delay instant replay.		
FINAL	Activitat 6: Valoració, reflexió i debat dels aprenentatges i de la sessió (10')	
	<i>Assemblea final.</i> Reflexió de les qüestions i debat grupal sobre l'experiència en els jocs modificats. * Vegeu la cel·la inferior.	

OBSERVACIONS

* Es planteja una sessió per donar resposta a l'enfocament i execució d'habilitats tècniques. És una fase que, en el model comprensiu de l'ensenyament esportiu, es deixa per les fases finals. Sempre se segueix un ensenyament integrat de tècnica i tàctica, per respondre als problemes. De manera que no es presta una atenció centrada en la tècnica, fins que no és imprescindible pel progrés en el joc i, en darrer terme, per la implementació del joc complet.

i.) En **color vermell** són les **activitats** (*NO assemblees*) de **caràcter clau**, imprescindibles en la sessió i desenvolupament de SA. *ii.)* El **professor** adopta un **rol passiu** en l'acció i observa atentament, fa pauses per reflexionar i debatre, aprofitant també quan treballen per grups petits. *iii.)* Si no hi ha tot el **material** disponible, buscar alternatives per la pràctica. *iv.)* Els darrers 5 minuts de la sessió són pels **hàbits d'higiene corporal**.

Llistat de la Proposta de preguntes (Activitat 6)

- Quins són els elements clau d'una bona tècnica de llançament en l'handbol?
- Per què és important tenir una bona tècnica de llançament?
- Com variem la tècnica i els llançaments segons la situació del joc?
- Quins aspectes de la meua tècnica de llançament he millorat en la pràctica?
- Com ens hem donat retroalimentació entre els companys per millorar?
- Per a què hem utilitzat la tecnologia en l'aprenentatge i millora de la tècnica?
- Considereu la tecnologia com a una bona eina de treball en l'Educació Física?
- Quin repte m'ha suposat entrenar la tècnica de llançament de manera aïllada? Ha estat complicat?

<i>Ninguno de nosotros es tan bueno como todos nosotros juntos</i>		Grup classe: 2n ESO A Nº Sessió: 9/10
Esport: Handbol	Nº Alumnes: 24	Durada: 60 minuts
Material necessari: bossa pilotes handbol, pitrals diferents colors.		Instal·lació on es durà a terme: pati exterior.
Objectius Generals de la Sessió: - Familiaritzar l'alumnat amb el mòbil, l'espai, la dinàmica i les regles bàsiques del joc esportiu d'handbol; per a la seva comprensió. - Progressar cap a un joc complet o real de l'handbol. - Fomentar la participació de l'alumnat en l'avaluació del procés ensenyament-aprenentatge, com a protagonista de l'acció educativa.		
Objectius Específics de la Sessió: + Representar i practicar el joc complet de 7 contra 7 en handbol, havent comprès la dinàmica del joc esportiu. + Donar autonomia a l'alumnat per arbitrar un partit, entenent tot allò que succeeix a pista i atenint-se al reglament de l'esport.		
Problema plantejat:	* Joc complet i Avaluació.	
PLA DE SESSIÓ		
PART INICIAL (10 min)	Activitat 1: Assemblea inicial	
	Trobadra inicial. El professor exposa la fitxa de coavaluació que han d'omplir els alumnes, avaluant als seus companys.	
	Activitat 2: Trens per la pista (5')	
	Tasca d'entrada en calor. 12 jugadors per pista. En grups de 3 recorren la pista fent passades i desplaçaments ("trena") i un finalitza.	
PART PRINCIPAL (40 min)	Activitat 3: Partits joc complet (40')	
	1. Descripció i regles del joc Partits 7 contra 7, a pista sencera i seguint el reglament oficial. 3 equips de 7 jugadors, i un grup de 3 persones. Aquestes són les encarregades d'arbitrar. En l'equip de 7 que descansa, cadascú s'encarrega d'observar i avaluar un jugador dels dos equips en acció.	
	2. Intencions del professor Tothom exerceix els rols de jugador, avaluador i àrbitre.	
	3. Valoració i reflexió dels aprenentatges - Quin és l'objectiu principal del joc? - Quines són les regles de l'handbol més aplicades durant un partit en joc real? - Quines són les habilitats tècniques més utilitzades en un partit? - Quina part del partit m'ha resultat més complicada? Per què? Era en una fase (atac o defensa) en concret? - Quina part del partit m'ha agradat més? Per què? - Com treballem en equip durant el partit? Hi has vist alguna diferència amb els jocs modificats?	
	Activitat 4: Omplir Fitxa de Coavaluació	
	Quan adopten el rol d'observador, els estudiants són encarregats d'omplir la fitxa de coavaluació de dos companys de classe.	
FINAL (10')	Activitat 5: Resoldre dubtes i acabar d'omplir la Fitxa	
	Assemblea final per a resoldre dubtes amb el professor i omplir els ítems que els faltaven.	
OBSERVACIONS		
* En les sessions 9 i 10, se segueix una estructura enfocada, finalment, a la vivència dels alumnes en el joc complet de l'handbol i alhora a omplir els diferents instruments d'avaluació. Durant ambdues el professor avalua, seguint una rúbrica i graella d'avaluació de disseny propi. i.) En color vermell són les activitats (NO assemblees) de caràcter clau, imprescindibles en la sessió i desenvolupament de SA. ii.) El professor adopta un rol passiu en l'acció i observa atentament, fa pauses per reflexionar i debatre, aprofitant també quan treballen per grups petits. iii.) Si no hi ha tot el material disponible, buscar alternatives per la pràctica. iv.) Els darrers 5 minuts de la sessió són pels hàbits d'higiene corporal.		

FITXA DE COAVALUACIÓ DELS ESTUDIANTS

AVALUAT: (Cognoms, Nom)

OBSERVADOR: (Cognoms, Nom)

Durant el partit, el/la company/a observat és capaç de ... amb un nivell de (Número).

Núm. (4-3-2-1)	CRITERIS D'AVALUACIÓ	NIVELL			
		Excel·lent 4	Bo 3	Acceptable 2	Baix 1
	Compliment de les regles del joc	Demostra que coneix totes les regles.	Demostra coneixement de la majoria de regles de joc, amb alguns errors .	Demostra un coneixement bàsic de les regles de joc. Comet diversos errors .	Té un coneixement limitat de les regles de joc. Comet molts errors .
	Enfocament ATAC	Demostra unes habilitats molt bones .	Demostra una tècnica i habilitats bones en la majoria d'accions. Comet alguns errors menors.	Demostra una tècnica i habilitats bàsiques . Comet diversos errors .	Demostra una tècnica i habilitats limitades en les accions. Cometent molts errors .
	Bot unitari	Posa en pràctica les passes sense cap error d'execució .	Coneix i ho posa en pràctica, però a vegades comet errors d'execució.	Coneix la regla i tracta d'aplicar-la, però té dificultats en l'execució .	Demostra que no coneix la regla ni aplica un correcte cicle de passes.
	Passada	En realitza de manera precisa i efectiva cap als companys, en moltes situacions del joc.	En la majoria d'ocasions, són passades precises al company.	En realitza amb certa precisió, però a vegades té dificultats perquè arribin al company.	Té dificultats per fer passades precises als companys.
	Recepció de pilota	Rep i controla sempre , sense que li caigui. Ho pot fer en moviment.	Pot rebre i controlar, mentre es mou, però amb certa adaptació .	Sovint rep la pilota i li costa controlar-la.	Freqüentment , en rebre la pilota li cau o no la controla.
	Llançaments	Domini . Executa bons tirs potents i complicats pel porter.	Executa amb una bona precisió i potència, generant ocasions de gol .	Executa amb precisió i potència. No li complica al porter.	Té dificultats per fer-ho amb precisió i potència.
	Enfocament DEFENSA	Defensa a la seva marca, de manera constant i exitosa , intentant sempre evitar el tir o recepció de passades.	Sovint realitza un marcatge al rival per evitar el tir o recepció de passades.	Defensa, però no mostra una actitud constant de marcatge al rival.	No defensa durant el partit.
	Treball en equip	Col·labora constantment amb els companys, ajudant a tenir esperit d'equip , sense recriminacions als companys pels errors i animant-los.	Col·labora amb els companys, ajudant a l'equip.	És capaç de col·laborar per moments a què l'equip jugui correctament.	És incapaç de col·laborar i treballar en equip. Té una actitud que perjudica el joc i l'esperit d'equip, sense esforç, motivació ni superació.
	Participació i actitud	Participa activament en totes les activitats i es mostra amb una actitud positiva i respectuosa.	Participa activament en la majoria de les activitats, quasi sempre amb actitud positiva i respectuosa.	Participa de manera limitada en algunes activitats, amb una actitud neutral o poc entusiasta.	Té una participació mínima en les activitats i amb una actitud negativa o irrespectuosa.

Rúbrica docent

FITXA HETEROAVALUACIÓ

NIVELL D'ASSOLIMENT

Qual.	ÍTEMS	INDICADORS	AE (4)	AN (3)	AS (2)	NA (1)
30%	Compliment de les regles del joc		Demostra un coneixement complet de les regles del joc.	Demostra un bon coneixement en majoria de regles de joc, amb alguns errors menors.	Demostra un coneixement bàsic d'algunes regles de joc, però comet diversos errors .	Té un coneixement limitat de les regles de joc i comet molts errors .
25%	Enfocament ATAC		Tècnica i habilitats excepcionals .	Tècnica i habilitats sòlides en la majoria d'accions, amb alguns errors menors.	Tècnica i habilitats bàsiques en algunes accions, però comet diversos errors .	Tècnica i habilitats limitades en les accions, cometent força errors .
	Bot unitari	Posa en pràctica les passes del bot unitari complet (6) o semi-complet (3) sense cap error d'execució .	Coneix i posa en pràctica la regla de les passes, però, sovint comet errors d'execució.	Coneix la regla i tracta d'aplicar-la, però té dificultats en l'execució .	Demostra que no coneix la regla o no aplica un correcte cicle de passes.	
	Passada	Clar domini . En realitza de manera precisa i efectius en diferents distàncies i situacions de joc.	Cert domini . En la majoria d'ocasions els realitza de manera precisa.	Domini en situacions de baixa complexitat . En realitza amb certa precisió, sovint amb dificultats.	Escàs domini . Té dificultats per realitzar-ne de manera precisa i efectiva.	
	Recepció de pilota	Rep la pilota i la controla correctament mentre està en moviment. Seguidament, és capaç de continuar el transcurs del joc.	Rep la pilota i la controla correctament mentre està en moviment. Requereix una certa adaptació per continuar amb el joc.	A vegades rep la pilota en moviment de manera correcta, però li costa controlar-la .	De manera freqüent , en rebre la pilota li cau o no és capaç de controlar-la en moviment.	
	Llançaments	Ampli domini . Executa amb precisió i potència, amb freqüents ocasions de gol.	Domini . Executa amb una bona precisió i potència, generant ocasions de gol.	Cert domini . Executa amb precisió i potència.	Escàs domini . Té dificultats per fer-ho amb precisió i potència.	
	Bot aproximació + Llançament	Domini . Realitza el bot d'aproximació amb un bon control, ajustant el cicle de passes amb la distància prèvia al llançament.	Realitza el bot d'aproximació amb un bon control, però no és capaç d'ajustar el cicle de passes amb la distància prèvia al llançament.	No realitza el bot d'aproximació amb un bon control de pilota, ni s'ajusta al cicle de passes.	No és capaç de coordinar el bot de la pilota amb el cicle de passes.	
20%	Enfocament DEFENSA		Realitza de manera constant i eficaç un marcatge rival, intentant evitar el tir o recepció de passades.	Sovint realitza un marcatge al rival per evitar el tir o recepció de passades.	Defensa, però no mostra una actitud constant de marcatge al rival.	No defensa durant el partit.
25%	Treball en equip		Efectiva i constant col·laboració amb els companys. Afavoreix el bon clima de treball i superació , amb un bon esperit d'equip , sense recriminacions als companys pels errors.	Col·labora de forma efectiva i constant amb els companys, contribuint que es jugui correctament en equip.	És capaç de col·laborar per moments a què l'equip jugui correctament.	És incapaç de col·laborar i treballar cooperativament per a poder jugar i dur a terme l'activitat. Té una actitud que perjudica el joc i l'esperit d'equip, quant a l'esforç, motivació i superació.
	Participació i actitud		Sempre participa activament les activitats i amb una actitud positiva i respectuosa.	En la majoria d'activitats participa activament, amb actitud positiva i respectuosa.	Participa de manera limitada en algunes activitats i amb una actitud neutral o poc entusiasta.	Té una participació mínima en les activitats i amb una actitud negativa o irrespectuosa.

Tenemos un potencial que no valoramos (Daniel Sarmiento)		Grup classe: 2n ESO A Nº Sessió: 10/10
Esport: Handbol	Nº Alumnes: 24	Durada: 60 minuts
Material necessari: bossa pilotes handbol, tauleta tàctil (x1), trípod (x1).		Instal·lació on es durà a terme: pati exterior.
Objectius Generals de la Sessió:		
- Familiaritzar l'alumnat amb el mòbil, l'espai, la dinàmica i les regles bàsiques del joc esportiu d'handbol; per a la seva comprensió. - Progressar cap a un joc complet o real de l'handbol. - Fomentar la participació de l'alumnat en l'avaluació del procés ensenyament-aprenentatge, com a protagonista de l'acció educativa.		
Objectius Específics de la Sessió:		
+ Representar i practicar el joc complet de 7 contra 7 en handbol, havent comprès la dinàmica del joc esportiu. + Donar autonomia a l'alumnat per arbitrar un partit, entenent tot allò que succeeix a pista i atenint-se al reglament de l'esport. + Implementar les eines digitals TIC com a recurs de treball en l'Educació Física i promoció de la Competència Digital de l'alumnat.		
Problema plantejat:	* Joc complet i Avaluació.	
PLA DE SESSIÓ		
PART INICIAL (10 min)	Activitat 1: Assemblea inicial	
	<i>Trobada inicial.</i> Seguint en la línia d'utilitzar les tecnologies en l'Educació Física, el professor ensenya un recurs digital (LongoMatch) per a l'anàlisi d'un partit a temps real, o bé, ser enregistrat i posteriorment analitzat. Val a dir que, són instruments més aviat destinats a l'esport de rendiment i, per tant, no són tan comuns en el marc de l'Educació Física.	
	Activitat 2: Tirs consecutius	
	<i>Tasca d'entrada en calor.</i> Dues pistes. Es distribueixen 6 jugadors per cadascuna de les quatre porteries, en la disposició de la imatge. Els jugadors realitzen llançaments només rebre la pilota, o bé, fan el bot unitari i finalitzen a porteria.	
P.PRINCIPAL (30-35 min)	Activitat 3: Partits joc complet (30' - 35')	
	1. Descripció i regles del joc Partits 7 contra 7, a pista sencera i seguint el reglament oficial. Es formen tres equips de 8 jugadors. Els jugadors restants dels equips en acció, fan d'àrbitres, deixant-los el professor l'autonomia perquè arbitrin sols. L'equip que descansa mira el partit i fan de comentaristes. Alhora poden usar el programa <i>software</i>, per indagar sobre el seu funcionament.	
	2. Intencions del professor Tothom experimenta el joc real de 7c7, i descobreixen més utilitats de les tecnologies en l'esport. Amb el paper de comentarista, vol que els alumnes despleguin els coneixements adquirits, sent capaços de comprendre i explicar què succeeix a la pista en un partit d'handbol.	
P.FINAL (15 min)	Activitat 4: Omplir Fitxa d'Autoavaluació final	
	<i>Assemblea final.</i> El professor explica la Fitxa, per omplir-la un cop ha finalitzat la Situació d'Aprenentatge d'handbol.	
	Activitat 5: Valoració i reflexió grupal	
<i>Assemblea final.</i> Posada en comú de les sensacions, aprenentatges i propostes de millora de la present SA, per part de l'alumnat. D'altra banda, el professor fa la cloenda i tancament de la SA, donant la retroacció general.		
OBSERVACIONS		
* En les sessions 9 i 10, se segueix una estructura enfocada, finalment, a la vivència dels alumnes en el joc complet de l'handbol i alhora a omplir els diferents instruments d'avaluació. Durant ambdues el professor avalua, seguint una rúbrica i graella d'avaluació de disseny propi. <i>i.)</i> En color vermell són les activitats (NO assemblees) de caràcter clau, imprescindibles en la sessió i desenvolupament de SA. <i>ii.)</i> El professor adopta un rol passiu en l'acció i observa atentament, fa pauses per reflexionar i debatre, aprofitant també quan treballen per grups petits. <i>iii.)</i> Si no hi ha tot el material disponible, buscar alternatives per la pràctica. <i>iv.)</i> Els darrers 5 minuts de la sessió són pels hàbits d'higiene corporal.		

FITXA DE L'ESTUDIANT. L'AUTOAVALUACIÓ

(Nom i Cognoms)

Qüestionari. Marca amb una creu l'opció que dona la teva resposta a les afirmacions:

<i>Considero que jo (he ...)</i>	GENS / INSUFICIENT	POC / SUFICIENT	FORÇA / BÉ	MOLT / MOLT BÉ
APRENTATGES				
<i>Après coses noves</i>				
<i>M'he esforçat a fer-ho el millor possible</i>				
<i>Sabut resoldre les dificultats al llarg de les sessions</i>				
<i>Estic satisfet amb els resultats i el meu aprenentatge</i>				
INTERÈS I MOTIVACIÓ				
<i>Buscat informació en diferents mitjans per saber-ne més sobre l'handbol</i>				
<i>M'he compromès a participar i aprendre molt</i>				
<i>M'ha agradat aquesta SA d'handbol</i>				
COMPANYS				
<i>Ajudat als companys quan ho han necessitat</i>				
<i>Participat per tenir un bon ambient de treball</i>				
<i>S'ha donat una bona interacció entre companys, facilitant l'aprenentatge</i>				
PROFESSOR				
<i>Fet la feina quan el professor l'ha encarregat</i>				
<i>Trobat clares les instruccions del professor</i>				
<i>Les sessions i la SA han estat ben estructurades</i>				
<i>L'ordre dels aspectes treballats sobre l'handbol seguien una lògica per a un millor aprenentatge</i>				
<i>Estic satisfet amb el mètode del professor per a l'ensenyament de l'esport</i>				
<i>El professor ha tingut una bona implicació durant les sessions</i>				

* En cas de marcar alguna "Gens o Insuficient", justifica per què:

* Observacions i comentaris a afegir:

8.1.2 SA 2 — Piera! L'esport uneix, l'esport ens fa poble

Piera! L'esport uneix, l'esport ens fa poble		Curs: Segon	Nº SA: 2	Trimestre: Primer	Nº sessions (x1h): 12
Context	En el municipi de Piera hi ha un centre Servei de Primera Acollida i Atenció Integral (SPAAI), on resideixen Menors Estrangers No Acompanyats. Es tracta d'un col·lectiu de nois i noies menors d'edat, que han emigrat del seu país i porten un breu període de temps en el nostre territori. Per tant, encara desconeixen la cultura, els costums i tenen poca participació en la vida social i cultural del poble. El docent després d'un llarg procés, en què inicialment cerca algunes necessitats en l'entorn del municipi i esbrina com abordar-les mitjançant l'esport i activitat física (Fase 1), de conèixer les diverses entitats del poble amb les quals pot fer un treball conjunt (Fase 2), per així, finalment, establir el projecte de col·laboració (Fase 3) que ha donat com a resultat el nou lligam entre el centre educatiu, Institut Guinovarda, i l'entitat SPAAI, Centre Castell de Fang.				
Repte a resoldre	Es fa una proposta d'intervenció en el marc del Servei Comunitari, coneguda com a Aprenentatge-Servei (ApS). En el repte s'engloba tot el treball (previ, durant i posterior) a la celebració de la Jornada "Piera! L'esport uneix, l'esport ens fa poble". Els alumnes han de dissenyar i dinamitzar una pràctica dels 4 jocs/esports alternatius (<i>Goubak, RinGol, Cachibol, Twincon</i>) proposats. Per aconseguir-ho es destinen les sessions inicials de la SA (amb les pràctiques del Corfbol i <i>Ultimate</i>), seguint dos principis essencials del model pedagògic -Model Comprensiu, com són el joc modificat i la comprensió del joc. Gràcies a això, els alumnes veuen la necessitat d'aquests pel seu gaudi i l'aprenentatge en la pràctica. Seguidament, s'implementa una altra metodologia de treball, l'Aprenentatge Cooperatiu (AC). Es distribueix la tasca en grups reduïts i estables de 6 integrants, aplicant diferents estratègies per aconseguir el producte.				
Producte final	Celebració el 21/11/23 de la Jornada. Els participants de l'acció educativa són els residents del centre. Mentre que l'alumnat de Segon i Quart curs de l'INS Guinovarda, han esdevingut els dinamitzadors i organitzadors del projecte Aprenentatge-Servei, respectivament. Alhora, prenen part d'un servei a la comunitat i participen en una acció amb un evident compromís cívic i ciutadà. Pel Centre Castell de Fang és un nou esforç per apropar els joves a la vida social i cultural del poble, aprofitant el poder de l'esport i l'educació com a promotors de bons hàbits i relacions socials entre iguals.				
Competències Clau del Perfil de sortida (Unió Europea, 2018)	Clau Transversals	- C. Ciutadana (CC): es persegueix el foment d'un compromís cívic i ciutadà de l'alumnat i el centre educatiu, amb la promoció i participació en la Jornada que, té un component social enriquidor, per ambdues bandes. Queda evidenciat el treball per alguns dels Objectius de l'Agenda 2030, principalment l'ODS 3 'Salut i benestar' i l'ODS 4 'Educació de qualitat'. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1r-2n ESO, destaquen: CC1 (1.2, 1.3), CC2 (2.2), CC4 (4.1). - C. Emprenedora (CE): en la SA es tracta la importància d'actuar sobre les oportunitats de l'entorn, aportant idees i desplegant tots els coneixements dels alumnes, per obtenir un resultat de valor per als altres, en aquest cas, els participants de la Jornada. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1r-2n ESO, destaquen: CE1 (1.1, 1.2), CE2 (2.1, 2.2, 2.3), CE3 (3.3). - C. Personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA): es fomenta col·laborar amb altres de manera constructiva, en aquesta SA des d'una doble perspectiva, entre els mateixos companys de classe alhora que també ho fan amb els participants del Centre Castell de Fang. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1r-2n ESO, destaquen: CPSAA2 (2.1, 2.2), CPSAA3 (3.1, 3.2), CPSAA4 (4.2). - C. Digital (CD): les tecnologies, mitjançant l'ús de l'ordinador de cadascun dels alumnes, seran el recurs principal de treball en els grups cooperatius. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1r-2n ESO, destaquen: CD1 (1.1, 1.2, 1.3, 1.4), CD3 (3.1, 3.2).			
	Clau	× C. en Comunicació lingüística (CCL): es duu a terme una interacció constant, sobretot de forma oral, en el treball a l'aula entre companys i en la interacció amb els joves del Centre. × C. Plurilingüe (CP): hi ha la possibilitat que les converses, siguin en anglès. Tot depèn del nivell de català o castellà que tinguin els menors nouvinguts. × C. en Consciència i expressió culturals (CCEC): els destinataris són d'orígens diversos i, per tant, tenen una cultura, costums i creences desconegudes en el nostre territori. És per això, que cal fer un esforç per entendre'ls i comprendre les seves manifestacions, veient-ho com una oportunitat per enriquir la societat, que és cada cop més global i diversa.			
Vectors (Decret 175/2022, d' Ed. Bàsica)	◇ Aprenentatges competencials: es persegueix un aprenentatge profund i funcional en què l'alumnat sigui capaç de fer una proposta original (tasca productiva) i no únicament segueixi les instruccions del professor (tasca reproductiva). Així, l'alumne està implicat en el seu procés d'aprenentatge, alhora que també adopta un rol 'docent' amb els participants. ◇ Perspectiva de gènere: (justificat en el darrer punt de la SA). ◇ Universalitat del currículum: el nou lligam entre l'Institut Guinovarda i el Centre Castell de Fang, ha permès fer un pas gegant cap al camí en la transformació inclusiva de l'institut. ◇ Qualitat de l'educació de les llengües: es fa un desplegament d'eines i recursos de què l'alumne disposa per comprendre i expressar el seu pensament, i comunicar-se amb altres. ◇ Ciutadania democràtica i consciència global: mitjançant el projecte ApS, es demostra el compromís del centre i la consciència que adopta per desmuntar els prejudicis i donar oportunitats, sobretot als col·lectius més vulnerables, incidint de manera directa en el municipi i amb la col·laboració d'una entitat local. ◇ Benestar emocional: l'alumne experimenta una sensació de satisfacció i altres emocions gratificants per la tasca feta i el seu servei a la comunitat. Tanmateix, el component social d'interrelacionar-se amb gent nova, resulta beneficiós pel seu creixement personal.				

SA 2 — Piera! L'esport uneix, l'esport ens fa poble

Objectius d'Aprenentatge	Comp. Específica	Criteris Avaluació curriculars	Indicadors d'assoliment temporals		
			Nivell 2 (AS) - <i>SATISFACTORI</i>	Nivell 3 (AN) - <i>NOTABLE</i>	Nivell 4 (AE) - <i>EXCEL·LENT</i>
Dissenyar en grups cooperatius i aplicar una proposta pràctica de jocs/esports alternatius, d'acord amb la modificació i comprensió del joc; per promoure noves possibilitats de gaudi i benestar als destinataris d'una acció de servei a la comunitat.	CE1. Salut CE2. Jocs i esports (*prioritat) CE5. Valors (*prioritat)	- 2.2	Dissenyar una proposta bàsica d'exercicis per comprendre la dinàmica del joc/esport. Els exercicis són coherents amb el joc, però no segueixen una progressió pràctica. La proposta no atén les necessitats d'aprenentatge dels participants.	Coneix i aplica els principis de modificació i comprensió del joc, pel seu ensenyament-aprenentatge. Ofereix uns exercicis adients i seguint una progressió adequada. La proposta dona resposta als interessos i necessitats dels participants.	Coneix els principis del Model Comprensiu i els aplica amb un clar domini, fent una progressió lògica i òptima per a consolidar els aprenentatges. La proposta atén la realitat dels participants i s'adapta completament, oferint una nova proposta per gaudir de la pràctica.
Elaborar un protocol de seguretat per minimitzar els riscos i possibles lesions en la pràctica de diverses situacions motrius.		- 1.4	Té un coneixement limitat-bàsic en l'elaboració d'un protocol de seguretat i actuació de les activitats.	Té un cert domini en l'elaboració d'un protocol de seguretat, detectant els principals aspectes a tenir en compte per evitar lesions i riscos en la pràctica.	Té un clar domini en l'elaboració del protocol de seguretat, atenent a tots els aspectes rellevants amb els quals poden minimitzar riscos i lesions. Ho fa de manera detallada.
Identificar emocions que sorgeixen durant la pràctica de jocs/esports, i promoure les relacions socials demostrant la importància de l'esforç, el respecte i l'esportivitat, més altres valors positius; per saber valorar els beneficis de l'activitat física.		- 5.1 - 5.2 - 5.3	De vegades mostra una actitud passiva en el treball a l'aula i dinamització de la Jornada. Sovint és capaç d'identificar les emocions dels participants, atendre els seus dubtes o inquietuds per aprendre, i escoltar-los.	Mostra una actitud activa en el treball en grups cooperatius així com en la interacció amb els participants del Centre. És respectuós amb els companys, promovent una interacció social i un clima de treball beneficiós per a la pràctica esportiva i l'aprenentatge dels destinataris.	En tot moment mostra una actitud activa de treball i predisposició en l'escolta i ajuda als companys i destinataris de l'ApS. És capaç de demostrar en les seves actuacions, quins són els valors positius a promoure per la pràctica esportiva.

Sabers curriculars

* **Bloc de VIDA ACTIVA I SALUDABLE**

1) Planificació de seqüències senzilles d'activitat física adaptades a la pròpia realitat i objectius personals. 2) Valoració de l'activitat física com a font de gaudi, d'alliberació de tensions i benestar. 3) Apreciació de situacions que poden comportar risc en la pràctica d'activitat física: mesures de seguretat i possibles lesions.

* **Bloc de RESOLUCIÓ DE PROBLEMES EN SITUACIONS MOTRIUS**

4) Pràctica de diferents jocs i esports individuals, d'adversari amb contacte i sense contacte i col·lectius respectant el reglament bàsic, les normes i les persones implicades en el joc. 5) Utilització de materials alternatius en jocs i esports valorant la riquesa motriu de la pràctica fisicoesportiva.

* **Bloc d'ACTIVITATS MOTRIUS LÚDIQUES, CULTURALS I EXPRESSIVES**

6) Ús de tècniques d'expressió i comunicació en diferents contextos.

* **Bloc de VALORS, AUTOREGULACIÓ EMOCIONAL I INTERACCIÓ SOCIAL EN SITUACIONS MOTRIUS**

7) Desenvolupament progressiu d'habilitats socials (escolta activa, diàleg, resolució de conflictes, entesa, compromís social) en situacions motrius col·lectives. 8) Adopció d'habilitats personals i socials que permetin col·laborar i cooperar en contextos motrius diversos. 9) Interiorització de l'esportivitat com a valor per sobre de la consecució de resultats. 10) Valoració d'aspectes positius i negatius de l'esport i l'activitat física en l'actualitat: competició vers cooperació, principis d'igualtat i solidaritat, aportació individual envers l'equip.

SA 2 — Piera! L'esport uneix, l'esport ens fa poble

Seqüenciació i descripció de les activitats d'aprenentatge i d'avaluació que es desenvolupen en les sessions

Activitats d'aprenentatge			Avaluació					
Nº sessió	Breu descripció	Tipus	Finalitat		Instrument	Agent		
		(I/D/E/A)	Reg.	Qual.		Auto	Co	Hetero
1,2	Proposta de treball del Corfbol i <i>Ultimate</i> . Dinamització del professor seguint el Model Comprensiu, amb el joc modificat i la comprensió del joc, com a focus del procés d'E-A.	I						
3,4	Introducció del Projecte ApS (repte i producte final). Inici del treball en 4 grups de 6 integrants (24 alumnes), seguint metodologia de l'Aprenentatge cooperatiu. Cada grup, cerca i descobreix informació sobre l'esport o joc alternatiu que se li ha assignat (un per equip).	D	X		Llista de control			X
				X	Portafolis (Fulls de registre)	X		
	Visita al Centre Castell de Fang i primera interacció amb els nois del centre. Proposta de jocs de coneixença dinamitzada pels alumnes de Quart curs (organitzadors de la Jornada).	D						
5	Posada en comú de la informació recollida. Debat grupal per plantejar com orientar la Jornada.	E	X		Anecdolari			X
6,7,8	Disseny de la proposta pràctica de cada grup. El professor observa i revisa el funcionament. Esborrany d'un protocol de seguretat per l'activitat grupal.	E		X	Llista de control			X
				X	Portafolis (Fulls de registre)	X		
9	Prova pilot a l'aula de les propostes pràctiques. Ajust a la temporalitat d'una sessió (60 minuts).	E - A	X		Anecdolari			X
10	Reflexió conjunta de la Prova Pilot. Revisió del protocol i elaboració definitiva, de manera conjunta.	E - A		X	Escala d'avaluació	X	X	
11	Jornada ApS, celebrada el dia 21/11/23 a l'Institut Guinovarda.	A		X	Graella d'observació			X
12	Reflexió conjunta del procés d'E-A i sobre la metodologia d'AC. Valoració de l'aportació individual i grupal en la consecució del repte.			X	Portafolis (Qüestionaris: treball grup + aprenentatge indiv.)	X	X	
	Redacció individual de l'informe final (lliurament 5 dies després de la Jornada ApS).			X	Rúbrica d'avaluació (treball escrit)			X

SA 2 — Piera! L'esport uneix, l'esport ens fa poble

Gestió de l'aula, Recursos didàctics i altres aspectes organitzatius i metodològics

Estratègies metodològiques	El model pedagògic seguit per a l'ensenyament dels esports i jocs alternatius, és el Model Comprensiu. Posteriorment, la metodologia de treball és basada en l'Aprenentatge Cooperatiu, en què els alumnes construeixen el seu coneixement mentre tenen un repte i producte final a assolir amb la interdependència positiva entre els membres.
Distribució de l'alumnat a l'aula	En les Sessions 1 i 2 es fa un treball en gran grup. A partir de la tercera sessió, s'inicia la distribució en grups estables de treball cooperatiu de 6 integrants, que es mantenen fins a finalitzar la SA. Tot i això, durant en el transcurs hi ha algunes activitats programades a fer en gran grup, sobretot de reflexió i debat.
Espais	Gimnàs, pati i aula de l'Institut Guinovarda. Pati del Centre Castell de Fang.
Materials	A priori, al magatzem de l'institut disposem de tot el material per a dur a terme els jocs i esports alternatius de Corfbol, <i>Ultimate</i> , <i>Goubak</i> , <i>RinGol</i> , <i>Cachibol</i> , <i>Twincon</i> . També hi ha la possibilitat de necessitar nous materials, segons les activitats que proposin els alumnes i, fins i tot, de crear material propi per la Jornada.
Selecció i ús dels recursos digitals	Implementació de les TIC amb el suport dels ordinadors escolars prestats a l'alumnat. Les tecnologies serveixen per a la cerca d'informació sobre els esports i jocs alternatius a treballar, així com d'ajuda en el disseny i l'elaboració de l'informe final. Per tant, ús de cercadors d'internet i de la plataforma gratuïta, Google Drive, pel treball de col·laboració.

Atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema inclusiu

Tipus d'adaptació	Principis DUA	Com es porta a terme l'adaptació?
Universal	Implicació	↔ S'identifiquen les capacitats i habilitats dels alumnes, donant també valor al treball i esforç per l'èxit. No es detecten únicament les dificultats i errors. ↔ Es tenen altes expectatives respecte cadascun d'ells, independentment del nivell de partida. ↔ Es preveuen estratègies per ajudar l'alumne a identificar què ha après, les dificultats que té i com pot millorar, gràcies a debats i assemblees grupals. ↔ Es comparteix i explica què s'espera de l'alumnat en la SA, amb especial èmfasi als objectius d'aprenentatge. ↔ S'usen instruments i activitats d'avaluació amb finalitat reguladora i qualificadora en el procés d'ensenyament-aprenentatge.
	Representació	↔ Es prioritzen les mesures facilitadores de l'atenció a la diversitat amb una orientació inclusiva dels aprenentatges: metodologia de treball cooperatiu, ús de suports tecnològics, etc. ↔ Es fa una valoració del procés de resolució del repte, per davant del resultat final. ↔ Es respecten els diferents ritmes de treball de l'alumnat.
	Acció i expressió	↔ Es faciliten tasques perquè tothom expressi les seves idees, aprenentatges i punts de vista, fomentant l'escolta activa i el respecte als companys. ↔ S'ofereixen diferents activitats d'avaluació de caràcter oral, mitjançant exposicions o debats grupals. ↔ Se'ls avisa anticipadament sobre les activitats que hauran de realitzar, per tal de resoldre-les amb èxit, sobretot en les de caràcter expressiu.

SA 2 — Piera! L'esport uneix, l'esport ens fa poble

Observacions de la Situació d'Aprenentatge

Vinculació amb els ODS de l'Agenda 2030

Mitjançant l'organització i celebració d'una Jornada d'Aprenentatge-Servei, es promou que l'alumnat sigui part d'una acció amb un clar component social, demostrant el seu compromís i el del centre per una millor societat.

Principalment, s'evidencien:

- ◇ **ODS 3 'Salut i benestar'**. Amb la promoció de l'esport i activitat física com a font de gaudi i benestar, fomentant un estil i hàbits de vida saludables.
- ◇ **ODS 4 'Educació de qualitat'**. Manifestant que l'educació és un dret per a tothom, i hauria de ser accessible a tots els ciutadans, sense atendre a discriminacions o diferències individuals/col·lectives.

Relació amb el Projecte de Centre

Treball implícit de moltes de les finalitats educatives de l'INS Guinovarda, però les més relacionades són:

- Visió
  - *Foment del creixement personal i social dels alumnes tot reforçant les habilitats socials*
  - *Creació d'un entorn de treball participatiu i motivador*
- Objectius estratègics
  - *Millorar la cohesió social*
- Principis en la metodologia de treball
  - *Potenciem el respecte per una bona convivència*
  - *Desenvolupem la capacitat interpretativa i comunicativa*
  - *Utilitzem les noves tecnologies amb eines digitals (TIC)*
- Valors i Actituds
  - *Coeducació*
  - *Educació intercultural*
  - *Educar en l'esforç i la responsabilitat*
  - *Educar en el respecte*

Elements per la Coeducació i la Perspectiva de Gènere

- ⇒ Projecte ApS (enfocament integral de l'educació)
- ⇒ Aprenentatge Cooperatiu (metodologia de treball coeduc.)

En tot moment en la SA s'atén la coeducació. Clarament, es persegueix una igualtat d'oportunitats per a tot l'alumnat en el procés d'E-A.

Sobretot, es considera que l'AC esdevé un element important de treball en termes de coeducació, permetent fer agrupacions mixtes i la interacció de 'tots amb tots' sense discriminació ni distinció de cap manera.

8.1.3 SA 3 — Ballem i ens expressem en el viatge cultural

Ballem i ens expressem en el viatge cultural		Curs: Segon	Nº SA: 3	Trimestre: Segon	Nº sessions (x1h): 8
Context	A l'Institut Guinovarda se celebra anualment una trobada festiva per Carnestoltes, en què tots els grups classe preparen una coreografia o representació artística, i la mostren a la resta de companys del centre. S'organitza un concurs entre classes, de tal manera que, totes les línies de Segon curs d'ESO competeixen entre si, de la mateixa manera que també ho fan la resta de cursos d'ESO, Batxillerat i Cicles Formatius.				
Repte a resoldre	És per això que, des del marc de l'assignatura d'Educació Física, es potencien les habilitats expressives de l'alumnat, donant-los recursos per a crear la representació final. A més, part del treball també té lloc en el marc de Tutoria del grup classe, però, tot i això, és òbvia la importància de l'Educació Física en el procés. Els alumnes de Segon curs d'ESO fan front a la creació d'una representació artística més aviat diferent. En aquesta ocasió, i a diferència de Primer curs, no se'ls prepara una coreografia guiada pel professor. Si no que han de crear ells mateixos el producte final i fer-ho a partir d'una temàtica també desconeguda per ells, com són els balls i danses populars dels diferents continents, havent-se assignat un per a cadascun dels quatre grups d'AC en què es treballa.				
Producte final	Creació i posada en escena en la celebració de Carnestoltes el dia 9/2/2024, d'una representació artística de disseny propi. A més, l'enregistrament i divulgació d'un videoclip, tant del darrer dia que s'ha practicat a l'aula (sessió vuitena) com de la posada en escena davant de tot el centre per Carnestoltes.				
Competències Clau del Perfil de sortida (Unió Europea, 2018)	Clau Transversals	- C. Ciutadana (CC): es promou actuar com a ciutadans responsables i crítics en la consecució de la igualtat de gènere i d'oportunitats i lliure de discriminacions, d'acord amb l'ODS nº5. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1^r-2ⁿ ESO, destaquen: CC1 (1.2, 1.3), CC3 (3.1, 3.3). - C. Personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA): es treballa l'habilitat de reflexionar i conèixer-se a un mateix, així com a col·laborar amb els altres de manera constructiva. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1^r-2ⁿ ESO, destaquen: CPSAA1 (1.1, 1.2), CPSAA3 (3.1, 3.2), CPSAA4 (4.1). - C. Digital (CD): s'utilitzen recursos i aplicacions digitals de manera segura i responsable, en el procés de resolució del repte i producte final. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1^r-2ⁿ ESO, destaquen: CD1 (1.1, 1.2, 1.3, 1.4), CD2 (2.1, 2.2, 2.3), CD3 (3.3), CD4 (4.1, 4.2, 4.3, 4.6).			
	Clau	× C. en Comunicació lingüística (CCL): es promou la interacció entre companys, havent de fer un desplegament de les habilitats socials i comunicatives, per al treball conjunt. × C. en Consciència i expressió culturals (CCEC): mitjançant l'aprenentatge i pràctica de balls i danses populars de diferents cultures i orígens, es promou la comprensió i respecte a totes aquestes manifestacions, fins ara desconegudes per a l'alumnat.			
Vectors (Decret 175/2022, d'Ed. Bàsica)	◇ Aprenentatges competencials: l'alumne, gràcies al repte que se li planteja, fa un desplegament dels seus coneixements i habilitats per a la resolució. D'aquesta manera, s'implica l'alumnat en uns aprenentatges, que són profunds i funcionals. ◇ Perspectiva de gènere: (justificat en el darrer punt de la SA). ◇ Ciutadania democràtica i consciència global: promoure alumnes crítics en desmuntar prejudicis i estereotips socials i sexistes, encara presents en la societat. Vinculació a l'ODS 5. ◇ Benestar emocional: prestar atenció i destinar accions que afavoreixin l'alumnat a expressar les seves emocions, alhora, incidint en l'experiència subjectiva de sentir-se bé i satisfet per afrontar-se a un repte i superar-lo. Es promou la participació activa de tothom, col·laborant entre iguals i desenvolupant habilitats socials, comunicatives i d'expressió.				

SA 3 — Ballem i ens expressem en el viatge cultural

Objectius d'Aprenentatge	Comp. Específica	Criteris Avaluació curriculars	Indicadors d'assoliment temporals		
			Nivell 2 (AS) - <i>SATISFACTORI</i>	Nivell 3 (AN) - <i>NOTABLE</i>	Nivell 4 (AE) - <i>EXCEL·LENT</i>
Reproduir activitats motrius i artístiques, mostrant respecte per les diferents manifestacions culturals i aprenent a expressar emocions, sentiments i missatges, durant la pràctica de danses i balls populars d'arreu del món.	CE1. Salut	- 1.1 - 1.3	És capaç de reproduir les activitats artístiques. Mostra respecte per les diferents manifestacions culturals, però no té gaire interès a conèixer-ne noves. Expressa limitadament, emocions i missatges en l'execució.	Mostra respecte i interès a conèixer noves manifestacions i és capaç de reproduir les activitats artístiques. Expressa de manera bàsica les emocions i missatges, fent un correcte ús corporal.	Mostra respecte, així com interès a conèixer i practicar noves manifestacions artístiques i culturals. És capaç de fer un bon ús corporal per a l'execució i representació d'emocions i missatges, durant la posada en escena.
	CE3. Expressió (*prioritat)	- 3.1 - 3.2 - 3.3 - 5.2 - 5.4			
Crear representacions artístiques en grup, fent ús de diferents tècniques d'expressió corporal i incorporant-hi elements de crítica social i foment de la coeducació, a través de danses i balls populars; tot enregistrant i divulgant el resultat en recursos digitals.	CE5. Valors	- 1.5 - 5.3	Participa de manera limitada en la composició artística grupal. Fa un ús bàsic de les tècniques expressives. No aporta idees de com incorporar la crítica social en la representació. No és capaç de fer ús de les eines digitals per l'enregistrament final.	Sovint participa i aporta idees de com incorporar la crítica social en la representació. Fa un ús correcte de les tècniques expressives en l'execució. Sap utilitzar els recursos digitals per enregistrar el vídeo i divulgar-lo.	Participa de manera activa en l'elaboració grupal. Aporta idees de qualitat sobre com incorporar la crítica social i de coeducació. Fa un ús adient de les tècniques expressives. Domina els recursos digitals per l'enregistrament i divulgació del resultat.

Sabers curriculars

* **Bloc de VIDA ACTIVA I SALUDABLE**

1) Pràctica de tècniques de millora de la postura corporal, respiració i relaxació aconseguint el benestar físic i mental. 2) Reconeixement dels recursos i aplicacions digitals com una eina útil per a la pràctica d'activitat física.

* **Bloc de RESOLUCIÓ DE PROBLEMES EN SITUACIONS MOTRIUS**

3) Utilització conscient del cos mostrant control i domini corporal en les manifestacions fisicoesportives que es realitzen. 4) Resolució de reptes i projectes motors amb originalitat i riquesa creativa de manera individual i en grup. 5) Valoració del treball personal durant el procés i del resultat final en la consecució del repte.

* **Bloc d'ACTIVITATS MOTRIUS LÚDIQUES, CULTURALS I EXPRESSIVES**

6) Aportacions de jocs i danses populars a l'herència cultural pròpia i d'altres cultures. 7) Pràctica de jocs i danses tradicionals d'arreu del món valorant l'herència cultural pròpia i d'altres cultures. 8) Ús de tècniques d'expressió i comunicació en diferents contextos. 9) Ús de tècniques d'imitació i gestualització per expressar emocions, missatges i situacions quotidianes. 10) Valoració i pràctica de les activitats ritmicomusicals com a eina expressiva i comunicativa. 11) Creació i representació de composicions individuals i col·lectives amb i sense base musical. 12) Influència social de les activitats motrius culturals i artístiques en la societat actual: aspectes positius i negatius.

* **Bloc de VALORS, AUTOREGULACIÓ EMOCIONAL I INTERACCIÓ SOCIAL EN SITUACIONS MOTRIUS**

13) Participació activa en tot tipus de situacions motrius essent capaç d'assumir diferents rols. 14) Desenvolupament de la consciència, la regulació i l'autonomia emocionals com a capacitat de reconèixer, gestionar i autoregular les emocions (superació, perseverança, estrès, autocontrol en les situacions de contacte,...) en contextos fisicoesportius. 15) Desenvolupament progressiu d'habilitats socials (escolta activa, diàleg, resolució de conflictes, entesa, compromís social) en situacions motrius col·lectives. 16) Adopció d'habilitats personals i socials que permetin col·laborar i cooperar en contextos motrius diversos. 17) Reconeixement de les discriminacions de gènere, ètniques i de la diversitat motriu en la pràctica de l'activitat física i esportiva.

SA 3 — Ballem i ens expressem en el viatge cultural

Seqüenciació i descripció de les activitats d'aprenentatge i d'avaluació que es desenvolupen en les sessions

Activitats d'aprenentatge			Avaluació					
Nº sessió	Breu descripció	Tipus	Finalitat		Instrument	Agent		
		(I/D/E/A)	Reg.	Qual.		Auto	Co	Hetero
1	Introducció de la SA. Treball inicial d'improvisació: el professor proposa ritmes musicals i els alumnes es deixen portar i ballen per expressar-se. Descobreixen l'art de crear, sense haver preparat res (definició d'improvisació).	I						
1	Autoavaluació de l'estudiant: detecció nivell de partida, coneixements inicials i expectatives de la SA.		X		Portafolis (Full de registre)	X		
2, 3, 4	El professor dinamitza un seguit de balls i danses populars d'arreu del món, havent escollit a partir de tres continents. Sessió 2: Europa (sirtaki de Grècia, tarantella de Nàpols, Itàlia). Sessió 3: Àfrica (dansa oriental). Sessió 4: Oceania (haka).	D						
5	Treball per grups d'AC. Explicació del resultat o producte final: representació artística amb elements de balls i danses populars del continent assignat (Amèrica, Àsia, Oceania o Àfrica), a cada grup. A més, han d'incorporar dos balls o danses populars (un de català i un altre de la resta d'Espanya).	D						
5, 6	Treball per grups d'AC: Cerca de les possibilitats de balls i danses populars per a la representació.	D						
5, 6	(I) Avaluació del docent: Observació del funcionament i treball en cada grup d'AC.		X		Anecdolari			X
6	Final de sessió. Assemblea grupal: Posada en comú sobre les seleccions de cada grup.	E						
6	Final de sessió. Assemblea grupal: Seguiment i Avaluació del treball per grups d'AC.		X		Portafolis (Full de registre)	X	X	
					Anecdolari + Llista de control			X
7, 8	Treball per grups d'AC: Pràctica i creació de la representació artística per Carnestoltes.	E – A						
7	(II) Avaluació del docent. Observació del funcionament i treball en cada grup d'AC.			X	Llista de control			X
8	Valoració del treball grups d'AC: Aportació individual i dels companys en la consecució del resultat.			X	Portafolis (Qüestionari d'avaluació)	X	X	
8	Valoració del treball grups d'AC: Avaluació resultat final (vídeo TikTok).			X	Rúbrica d'avaluació			X

SA 3 — Ballem i ens expressem en el viatge cultural

Gestió de l'aula, Recursos didàctics i altres aspectes organitzatius i metodològics

Estratègies metodològiques	L'Aprenentatge Cooperatiu esdevé la metodologia de treball seguida a l'aula, tant per les agrupacions com per la manera de treballar i construir els aprenentatges, per donar lloc a un resultat o producte final.
Distribució de l'alumnat a l'aula	Seguint l'AC, es formen 4 grups de 6 alumnes. Mentre que en les primeres sessions de la SA (1 fins a 4 incloses) es fa un treball en gran grup dinamitzat pel professor. La resta, de les sessions n.5 fins a n.8, es fa el treball en grups cooperatius.
Espais	Gimnàs de l'institut.
Materials	Tot el material necessari es troba disponible en el magatzem del gimnàs. En el cas de necessitar material per a la representació final el dia de Carnestoltes i no disposar-ne, hi ha la possibilitat de demanar-se i comprar, així com d'elaboració pròpia de l'alumnat.
Selecció i ús dels recursos digitals	Es desplega la Competència Digital de l'alumnat, de caràcter transversal. Els recursos i aplicacions digitals són necessaris per a la navegació per internet i la selecció dels balls o danses populars que treballarà cada grup, així com en l'enregistrament i divulgació del producte final.

Atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema inclusiu

Tipus d'adaptació	Principis DUA	Com es porta a terme l'adaptació?
Universal	Implicació	↔ S'identifiquen les capacitats i habilitats dels alumnes, donant també valor al treball i esforç per l'èxit. No es detecten únicament les dificultats i errors. ↔ Es tenen altes expectatives respecte cadascun d'ells, independentment del nivell de partida. ↔ Es preveuen estratègies per ajudar l'alumne a identificar què ha après, les dificultats que té i com pot millorar, gràcies a debats i assemblees grupals. ↔ Es comparteix i explica què s'espera de l'alumnat en la SA, amb especial èmfasi als objectius d'aprenentatge. ↔ S'usen instruments i activitats d'avaluació amb finalitat reguladora i qualificadora en el procés d'ensenyament-aprenentatge.
	Representació	↔ Es prioritzen les mesures facilitadores de l'atenció a la diversitat amb una orientació inclusiva dels aprenentatges: metodologia de treball cooperatiu, ús de suports tecnològics, etc. ↔ Es fa una valoració del procés de resolució del repte, per davant del resultat final. ↔ Es respecten els diferents ritmes de treball de l'alumnat.
	Acció i expressió	↔ Es faciliten tasques perquè tothom expressi les seves idees, aprenentatges i punts de vista, fomentant l'escolta activa i el respecte als companys. ↔ S'ofereixen diferents activitats d'avaluació de caràcter oral, mitjançant exposicions o debats grupals. ↔ Se'ls avisa anticipadament sobre les activitats que hauran de realitzar, per tal de resoldre-les amb èxit, sobretot en les de caràcter expressiu.

SA 3 — Ballem i ens expressem en el viatge cultural

Observacions de la Situació d'Aprenentatge

Vinculació amb els ODS de l'Agenda 2030	Relació amb el Projecte de Centre	Elements per la Coeducació i la Perspectiva de Gènere
En el treball de la SA, es poden relacionar els següents objectius: ◇ ODS 3 'Salut i benestar'. Promovent qualsevol activitat que utilitza el propi cos com a mitjà d'expressió, obtenint el benestar personal i el gaudi de l'activitat física. ◇ ODS 4 'Educació de qualitat'. Demostrant que l'educació és un dret per a tothom, s'ha de donar resposta als interessos i inquietuds de tots, i també promoure tota classe de pràctiques físic-esportives i motrius. No es tracta, únicament, de seguir els ensenyaments esportius. Si no que també és fonamental desplegar recursos per a l'expressió de les emocions i fer un bon ús corporal, gaudint de les representacions artístiques. ◇ ODS 5 'Igualtat de gènere'. Empoderar les dones i, alhora, desmuntant els prejudicis tradicionals de què els balls, danses o qualsevol altra activitat artística i expressiva, li correspon a la ciutadania femenina.	Treball implícit de moltes de les finalitats educatives de l'INS Guinovarda, però les més relacionades són: • <u>Visió</u> – <i>Foment del creixement personal i social dels alumnes tot reforçant les habilitats socials</i> – <i>Creació d'un entorn de treball participatiu i motivador</i> • <u>Principis en la metodologia de treball</u> – <i>Potenciem el respecte per una bona convivència</i> – <i>Desenvolupem la capacitat interpretativa i comunicativa</i> – <i>Utilitzem les noves tecnologies amb eines digitals (TIC)</i> • <u>Valors i Actituds</u> – <i>Coeducació</i> – <i>Educació intercultural</i> – <i>Educació socioemocional</i> – <i>Educar en el respecte</i>	⇒ Aprenentatge Cooperatiu (metodologia de treball coeduc.) ⇒ Desplegament ODS 5 'Igualtat de gènere' ⇒ Temàtica de la SA En la present situació d'aprenentatge es manifesta de diverses maneres la coeducació i la perspectiva de gènere. En primer lloc, la metodologia de treball ens permet fer agrupacions mixtes i heterogènies, permetent una interacció de 'tots amb tots'. En segon lloc, la competència i temàtica desplegada és la referent a l'expressió i les seves manifestacions artístiques. De manera tradicional s'ha tingut el pensament que, és un àmbit en què únicament participen les dones i no és així. Si bé és cert, sovint és el que més els agrada i participen, però també hem d'empoderar les dones a altres activitats motrius i físic-esportives. De la mateixa manera, hem de desmuntar el prejudici que l'expressió, el ball o la dansa com a manifestacions, són activitats destinades a la societat femenina. Així doncs, es persegueix aquesta igualtat d'oportunitats en ambdós sexes per a la pràctica físic-esportiva. Per tant, es fomenta la coeducació, amb un enfocament crític de desmuntar els prejudicis.

8.1.4 SA 4 — Heptatletes i rellevistes olímpics. #RoadToLaMasella'24

Heptatletes i rellevistes olímpics. #RoadToLaMasella'24		Curs: Segon	Nº SA: 4	Trimestre: Segon	Nº sessions (x1h): 12
Context	Els alumnes de Segon curs d'ESO de l'INS Guinovarda marxen d'esquiada els dies 7 i 8 de març, com a sortida complementària de la CE4 (malgrat no treballar-la directament, sí que es manifesta la seva implementació amb les SA 4 i SA 5). Alhora, com encara falta una proposta de SA que treballi prioritàriament els esports individuals (CE2), i tingui en compte la condició física (CE1), es fa el desplegament de la present SA sobre atletisme, tot proposant un <i>challenge</i> que es vinculi amb l'esquiada.				
Repte a resoldre	El repte com a tal, es manifesta en dues ocasions. De manera prioritària, el repte d'aprenentatge en aquesta SA és que cadascun dels grups d'AC, fan recerca a l'aula durant dues sessions i, posteriorment, preparen i dinamitzen dues sessions en què fan de docent als seus companys. En aquestes, els ensenyen com s'hauria de fer la iniciació (i practiquen) a les proves de l'heptatló olímpic: <i>100m cursa de tanques, salt d'alçada, llançament de pes, 200m llisos, salt de longitud, llançament de javelina i 800m llisos</i> . Tot i això, en el seu sentit literal de repte, també tenim una altra manifestació (a continuació).				
Producte final	En primer lloc, la dinamització de cadascun dels grups d'AC d'una de les disciplines d'atletisme, inclosa en l'heptatló. El treball se separa en: tècnica de carrera, llançaments, salts i cursa de tanques. D'altra banda, el repte o <i>challenge</i> que es proposa a l'alumnat en el principi de la SA és aconseguir la suma de quilòmetres que separen Piera de les pistes de La Masella (on marxem d'esquiada), entre tots els companys del grup classe, però fora de l'horari lectiu. Es proposa que, de manera alternada, cada dues setmanes un grup d'AC és encarregat de sumar <i>km</i> en el comptador final, mitjançant la pràctica física de córrer. Això queda reflectit en una aplicació digital que s'explica, comparteix i utilitza entre els alumnes per tenir-ho sota control. L'app és Strava. Així doncs, entre els 24 alumnes han de recórrer els 138km (a peu) que els separen. D'aquesta manera, oficialment, es confirma que tot just en 10 dies, ens n'anem d'esquiada.				
Competències Clau del Perfil de sortida (Unió Europea, 2018)	Clau Transversals	- C. Ciutadana (CC): fomentar una metodologia d'AC, permet posar en pràctica habilitats socials, actituds i valors (sobretot el respecte i l'escolta activa). A més, amb els aprenentatges que es persegueixen per a l'alumnat, podem concloure que l'ODS 4 'Educació de qualitat' de l'Agenda 2030, és directament treballat. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1^r-2ⁿ ESO, destaquen: CC1 (1.3). - C. Emprenedora (CE): els alumnes utilitzen els seus coneixements per obtenir resultats de valor propis i pels companys amb qui interactuen, reflexionant i prenent les decisions oportunes. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1^r-2ⁿ ESO, destaquen: CE1 (1.2), CE3 (3.1, 3.3). - C. Personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA): es despleguen les habilitats de reflexionar sobre un mateix, col·laborar amb els altres de manera constructiva, gestionar l'aprenentatge del mateix alumne i responsabilitzar-se de les tasques assignades en el grup. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1^r-2ⁿ ESO, destaquen: CPSAA1 (1.1, 1.2), CPSAA2 (2.1), CPSAA3 (3.1, 3.2), CPSAA4 (4.1, 4.2). - C. Digital (CD): en les primeres sessions es fa un treball amb les noves tecnologies digitals. Fomentem que en facin un ús segur, sostenible, crític i responsable; per al seu aprenentatge. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1^r-2ⁿ ESO, destaquen: CD1 (1.1, 1.2, 1.3, 1.4), CD3 (3.1, 3.2), CD4 (4.1, 4.2, 4.3), CD5 (5.3).			
	Clau	× C. en Comunicació lingüística (CCL): interactuar de forma oral o escrita en diferents contextos amb un propòsit comunicatiu és essencial. Per aquest motiu, es promouen activitats d'expressió oral davant del grup classe (: dinamització dels continguts de sessió) i treball cooperatiu en els grups d'AC.			
Vectors (Decret 175/2022, d' Ed.Bàsica)	◇ Aprenentatges competencials: es persegueix un aprenentatge profund i funcional en què l'alumnat sigui capaç de fer una proposta original (tasca productiva) i no únicament segueixi les instruccions del professor (tasca reproductiva). Així, l'alumne està implicat en el seu procés d'aprenentatge, alhora que també adopta un rol 'docent' amb els companys de classe. ◇ Perspectiva de gènere: (justificat en el darrer punt de la SA). ◇ Universalitat del currículum: gràcies a la participació activa de l'alumnat amb els principis de treball de l'AC, es permet que tots els/les alumnes tinguin igualtat d'oportunitats per aconseguir l'èxit educatiu. ◇ Qualitat de l'educació de les llengües: es fa un desplegament d'eines i recursos de què l'alumne disposa per comprendre i expressar el seu pensament, i comunicar-se amb altres. ◇ Ciutadania democràtica i consciència global: hi ha la possibilitat de relacionar la SA amb el desplegament dels ODS núm.3 'Salut i benestar' i núm.4 'Educació de qualitat'. ◇ Benestar emocional: l'alumne experimenta una sensació de satisfacció i altres emocions gratificants per la tasca feta i la interdependència positiva amb els companys de grup AC per aconseguir el repte. Així com el fet d'interactuar, desplegant habilitats socials i compartint experiències i emocions.				

SA 4 — Heptatletes i rellevistes olímpics. #RoadToLaMasella'24

Objectius d'Aprenentatge	Comp. Específica	Criteris Avaluació curriculars	Indicadors d'assoliment temporals		
			Nivell 2 (AS) - SATISFACTORI	Nivell 3 (AN) - NOTABLE	Nivell 4 (AE) - EXCEL·LENT
Fer recerca grupal, així com preparar i dinamitzar reptes en situacions motrius variades per a l'aprenentatge tècnic i d'habilitats motrius específiques, en la iniciació a l'heptatló olímpic.	CE1. Salut (*prioritat) CE2. Jocs i esports (*prioritat)	- 2.1 - 2.2	Participa de manera limitada en la recerca, preparació i execució de la proposta d'iniciació. No s'adequa el nivell de les tasques a allò que es demana. Dinamitza de manera esporàdica i sense massa interès a ajudar als alumnes en la pràctica.	És capaç de participar en la recerca així com en la preparació i execució de la proposta d'iniciació. Aquesta, està orientada al nivell que es demana però amb certes tasques complexes per a la iniciació. Durant la dinamització és capaç d'ajudar als alumnes en els dubtes que tenen i fer-los correccions.	Participa de manera activa i col·laboradora en la recerca per saber quines són les millors propostes d'iniciació, completament adaptades al nivell i etapa a què es demana. Dinamitza correctament, tractant d'ajudar als alumnes i explicant de manera clara i senzilla, el funcionament de les activitats.
Contribuir a la consecució d'un repte grupal de <i>running</i> , amb la planificació, execució i enregistrament de la pròpia pràctica física en un recurs digital compartit; tot valorant positivament l'aportació personal dels companys en l'assoliment del repte.		CE5. Valors	- 1.1 - 1.5 - 5.1 - 5.3 - 5.4	Participa i col·labora en l'assoliment del repte, de manera bàsica. No és capaç de planificar la seva aportació i, conseqüentment, de prestar ajuda als companys quan li pregunten. Fa un ús limitat dels recursos digitals proposats.	Participa i col·labora en la consecució del repte. Té dificultats a planificar la seva aportació pràctica al repte. És capaç de valorar les aportacions dels companys, oferint-los ajuda, de vegades. Sap fer ús dels recursos digitals.
Sabers curriculars					

* Bloc de VIDA ACTIVA I SALUDABLE

1) Identificació dels aspectes importants per a la planificació de l'activitat física: parts d'una sessió d'activitat física (fase d'activació, fase d'assoliment d'objectius o part principal, i tornada a la calma), els principis bàsics de l'entrenament (adaptació, continuïtat i progressió), valoració del nivell individual, la freqüència cardíaca com a indicador d'intensitat i recuperació, càrrega d'entrenament (volum i intensitat)... 2) Planificació de seqüències senzilles d'activitat física adaptades a la pròpia realitat i objectius personals. 3) Desenvolupament i manteniment de la condició física i de la pràctica habitual d'activitat física com una font de salut. 4) Valoració de l'activitat física com a font de gaudi, d'alliberació de tensions i benestar. 5) Reconeixement dels recursos i aplicacions digitals com una eina útil per a la pràctica d'activitat física.

* Bloc de RESOLUCIÓ DE PROBLEMES EN SITUACIONS MOTRIUS

6) Desenvolupament de les capacitats perceptivomotrius per a la millora de la resposta motriu en diferents situacions motrius i esportives. 7) Utilització conscient del cos mostrant control i domini corporal en les manifestacions físicoesportives que es realitzen. 8) Consolidació de les diferents habilitats motrius bàsiques associades a l'activitat motriu. 9) Execució d'habilitats tècniques associades a diferents esports individuals, d'adversari i col·lectius en joc reduït. 10) Esforç per completar reptes individuals i en grup adaptant la pròpia condició física als requeriments de les diferents propostes plantejades. 11) Realització de l'acció o de la tasca en situacions cooperatives mitjançant pautes grupals per optimitzar els recursos motrius del grup. 12) Valoració del treball personal durant el procés i del resultat final en la consecució del repte.

* Bloc de VALORS, AUTOREGULACIÓ EMOCIONAL I INTERACCIÓ SOCIAL EN SITUACIONS MOTRIUS

13) Participació activa en tot tipus de situacions motrius essent capaç d'assumir diferents rols. 14) Adopció d'habilitats personals i socials que permetin col·laborar i cooperar en contextos motrius diversos. 15) Interiorització de l'esportivitat com a valor per sobre de la consecució de resultats. 16) Reconeixement de les discriminacions de gènere, ètniques i de la diversitat motriu en la pràctica de l'activitat física i esportiva.

SA 4 — Heptatletes i rellevistes olímpics. #RoadToLaMasella'24

Seqüenciació i descripció de les activitats d'aprenentatge i d'avaluació que es desenvolupen en les sessions

Activitats d'aprenentatge		Avaluació						
Nº sessió	Breu descripció	Tipus	Finalitat		Instrument	Agent		
		(I/D/E/A)	Reg.	Qual.		Auto	Co	Hetero
1	1) Introducció de la SA: repte i resultat final. 2) Explicació de la dinàmica dels relleus i com es donarà el testimoni entre companys d'AC per aconseguir el repte de Piera – La Masella, així com la torxa olímpica entre els grups d'AC. 3) Exposició de les proves d'heptatló a treballar i assignació a cadascun dels grups d'un aspecte per ensenyar (tècnica de carrera, llançaments, salts o tanques). 4) Dinamització final amb jocs de persecució.	I						
2, 3	Treball aula en grups d'AC. Ús d'ordinadors per cerca informació. Dues interrupcions seguint el format <i>Brain Breaks</i> , dinamitzades pel professor.	D						
4, 5	Grup d'AC 1: Tècnica de carrera (<i>Heptatló</i> : 200m llisos i 800m llisos). Es decideix que la prova final a realitzar simulant l'heptatló, sigui la de 800m.	E – A						
6, 7	Grup d'AC 2: Llançaments (<i>Heptatló</i> : llançament de pes i llançament de javelina). Els llançaments de pes amb pilotes medicinals adaptant-ho als pesos disponibles en el magatzem. La javelina se substitueix pel vòrtex.	E – A						
8, 10	Grup d'AC 3: Salts (<i>Heptatló</i> : salt d'alçada i salt de longitud). Sessions gimnàs.	E – A						
9, 11, (12)	Grup d'AC 4: Tanques (<i>Heptatló</i> : 100m tanques). Sessions pati exterior.	E – A						
12	Segona part de la sessió: + Recompte <i>km</i> aconseguits en el repte #RoadToLaMasella'24 + Reflexió conjunta sobre la SA: opinions, propostes de millora, crítiques,...							
<i>*a det.</i>	Autoavaluació de l'estudiant. En la darrera sessió que cadascun dels grups d'AC dinamitza.			X	Portafolis (Full de registre)	X		
2	Fi de la primera sessió de treball conjunt a l'aula. Cada estudiant omple full amb: la síntesi de l'organització del grup, els acords pactats, diferents observacions, etc.		X		Portafolis (Full de registre)	X		
2, 3	Avaluació del docent (I). Observació i seguiment del funcionament a l'aula en grups d'AC.		X		Anecdolari + Llista de control			X
<i>*a det.</i>	Avaluació del docent (II). Dinamització de cada grup d'AC. S'avalua als participants (sobretot l'actitud i participació activa) i als dinamitzadors.			X	Rúbrica i escala d'avaluació (dinamitz.)			X
					Llista de control (participants)			X
12	Avaluació compartida del grup d'AC. Tant del repte dels relleus com de la dinamització del grup, han d'avaluar a tots els integrants segons: participació activa, interacció, compliment dels rols, qualitat d'aportacions.			X	Portafolis (Diana d'avaluació)	X	X	

SA 4 — Heptatletes i rellevistes olímpics. #RoadToLaMasella'24

Gestió de l'aula, Recursos didàctics i altres aspectes organitzatius i metodològics

Estratègies metodològiques	L'Aprentatge Cooperatiu és la metodologia de treball seguida a l'aula, tant per com s'agrupen els alumnes com en la manera de treballar i construir els aprenentatges, al llarg del procés d'ensenyament-aprenentatge.
Distribució de l'alumnat a l'aula	Seguint l'AC, es formen 4 grups de 6 alumnes. En les sessions 2 i 3 es fa un treball a l'aula, mentre que a partir de la sessió 4, es comença la dinamització i aprenentatge de nous continguts de l'atletisme. Així, hi haurà sessions impartides en el gimnàs i altres en el pati, depenent del tipus de contingut a treballar (: salts en el gimnàs o carreres en el pati).
Espais	Gimnàs, pati i aula de l'institut.
Materials	Tot el material necessari es troba disponible en el magatzem del gimnàs, a excepció de les tanques que s'haurà de fer alguna improvisació amb totxos i piques col·locades horitzontalment, o bé, considerar l'opció de llogar el material en el consell esportiu.
Selecció i ús dels recursos digitals	Es desplega la Competència Digital de l'alumnat, de caràcter transversal. Els recursos i aplicacions digitals són necessaris per a la navegació per internet i la selecció dels exercicis més adients per a treballar les proves de l'heptatló, així com conèixer les pautes d'ensenyament a seguir.

Atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema inclusiu

Tipus d'adaptació	Principis DUA	Com es porta a terme l'adaptació?
Universal	Implicació	↔ S'identifiquen les capacitats i habilitats dels alumnes, donant també valor al treball i esforç per l'èxit. No es detecten únicament les dificultats i errors. ↔ Es tenen altes expectatives respecte cadascun d'ells, independentment del nivell de partida. ↔ Es preveuen estratègies per ajudar l'alumne a identificar què ha après, les dificultats que té i com pot millorar, gràcies a debats i assemblees grupals. ↔ Es comparteix i explica què s'espera de l'alumnat en la SA, amb especial èmfasi als objectius d'aprenentatge. ↔ S'usen instruments i activitats d'avaluació amb finalitat reguladora i qualificadora en el procés d'ensenyament-aprenentatge.
	Representació	↔ Es prioritzen les mesures facilitadores de l'atenció a la diversitat amb una orientació inclusiva dels aprenentatges: metodologia de treball cooperatiu, ús de suports tecnològics, etc. ↔ Es fa una valoració del procés de resolució del repte, per davant del resultat final. ↔ Es respecten els diferents ritmes de treball de l'alumnat.
	Acció i expressió	↔ Es faciliten tasques perquè tothom expressi les seves idees, aprenentatges i punts de vista, fomentant l'escolta activa i el respecte als companys. ↔ S'ofereixen diferents activitats d'avaluació de caràcter oral, mitjançant exposicions o debats grupals. ↔ Se'ls avisa anticipadament sobre les activitats que hauran de realitzar, per tal de resoldre-les amb èxit, sobretot en les de caràcter expressiu.

SA 4 — Heptatletes i rellevistes olímpics. #RoadToLaMasella'24

Observacions de la Situació d'Aprenentatge

Vinculació amb els ODS de l'Agenda 2030	Relació amb el Projecte de Centre	Elements per la Coeducació i la Perspectiva de Gènere
En el treball de la SA, es poden relacionar els següents objectius: ◇ ODS 3 'Salut i benestar'. Amb la promoció de l'esport i activitat física com a font de gaudi i benestar, fomentant un estil i hàbits de vida saludables. ◇ ODS 4 'Educació de qualitat'. Demostrant que l'educació és un dret per a tothom. Aquesta hauria de ser accessible a tots els ciutadans. I és que l'educació que s'ofereix en aquest SA, permet la participació activa de tots els alumnes, afavorint el seu èxit educatiu i la igualtat d'oportunitats per aprendre.	Treball implícit de moltes de les finalitats educatives de l'INS Guinovarda, però les més relacionades són: • <u>Visió</u> – <i>Foment del creixement personal i social dels alumnes tot reforçant les habilitats socials</i> – <i>Creació d'un entorn de treball participatiu i motivador</i> • <u>Objectius estratègics</u> – <i>Millorar els resultats acadèmics</i> – <i>Millorar la cohesió social</i> • <u>Principis en la metodologia de treball</u> – <i>Promovem i potenciem la formació del centre per tal d'incorporar i millorar aspectes metodològics i pedagògics</i> – <i>Potenciem la curiositat, el rigor intel·lectual i l'esperit de recerca al mateix temps que desenvolupem una cultura de treball, l'esforç personal i la responsabilitat</i> – <i>Desenvolupem el treball competencial</i> – <i>Desenvolupem la capacitat interpretativa i comunicativa</i> – <i>Utilitzem les noves tecnologies amb eines digitals (TIC) com un dels eixos bàsics de l'activitat docent</i> • <u>Valors i Actituds</u> – <i>Coeducació</i> – <i>Educació socioemocional</i> – <i>Educar en l'esforç i la responsabilitat</i> – <i>Educar en el respecte</i>	⇒ Aprenentatge Cooperatiu (metodologia de treball coed.) Seguint aquesta metodologia de treball a l'aula, es permeten fer agrupacions mixtes i heterogènies, sense atendre a discriminacions ni diferenciacions entre els alumnes. A més, tots i totes parteixen en igualtat d'oportunitats per a l'aprenentatge i èxit educatiu en la SA.

8.1.5 SA 5 — Preparam el nostre cos i anem a LaMasella'24 amb seguretat!

Preparam el nostre cos i anem a LaMasella'24 amb seguretat!		Curs: Segon	Nº SA: 5	Trimestre: Tercer	Nº sessions (x1h): 11
Context	En l'anterior SA s'havia fet un treball amb un <i>challenge</i> final que fos aconseguir recórrer, entre el grup classe, els 138km que separen Piera de l'estació d'esquí La Masella. Aquí es realitza la sortida complementària de les SA 4 i 5, com una activitat vinculada a la CE4, aprofitant el medi natural per a les activitats del lleure. És per això que, en la present SA, es dona continuïtat amb nous aprenentatges de vessant teòric, previ a marxar a l'esquiada. A més, es treballen diferents aspectes de la CE1 en l'adquisició d'hàbits saludables mitjançant també el treball de la condició física.				
Repte a resoldre	Els alumnes han de conèixer els principis bàsics sobre primers auxilis i aplicar els diferents protocols d'actuació en casos d'accidents en la pràctica, valorar les mesures de seguretat així com l'ús dels equipaments i espais de pràctica esportiva, en aquest cas molt enfocat en els esports de neu. D'altra banda, també acaben coneixent les parts principals d'una sessió d'entrenament, donant prioritat a l'escalfament i la seva planificació. Finalment, un treball de resistència aeròbica i flexibilitat, proporcionant-los recursos (: digital) per a la seva valoració.				
Producte final	En primer lloc, l'elaboració i divulgació d'una infografia de cadascun dels grups d'AC, com a tasca final de la SA. En aquesta s'hi fa una proposta de Protocol d'Esquiada, atenent tots els aspectes a treballar esmentats en el repte (mesures seguretat, actuació i prevenció de riscos, etc.). A més, els alumnes van aprenent com estructurar una sessió d'entrenament pròpia, gràcies a un bon plantejament de l'escalfament.				
Competències Clau del Perfil de sortida (Unió Europea, 2018)	Clau Transversals	- C. Emprenedora (CE): els alumnes utilitzen els seus coneixements per obtenir resultats de valor propis i pels companys amb qui interactuen, reflexionant i prenent les decisions oportunes. A més, es promou el pensament estratègic i reflexió per aprofitar les oportunitats detectades, essent l'elaboració d'un Protocol i la posterior divulgació, una bona iniciativa de treball a emprendre. - Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1º-2º ESO, destaquen: CE1 (1.2, 1.3), CE3 (3.1, 3.2, 3.3). - C. Personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA): es despleguen les habilitats de reflexionar sobre el coneixement d'un mateix, col·laborar amb els altres de manera constructiva, gestionar l'aprenentatge del mateix alumne i responsabilitzar-se de les tasques assignades en el grup. - Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1º-2º ESO, destaquen: CPSAA1 (1.1, 1.2), CPSAA2 (2.1, 2.2), CPSAA3 (3.1, 3.2), CPSAA4 (4.1, 4.2, 4.3, 4.4). - C. Digital (CD): al llarg de les sessions es fa un treball amb les noves tecnologies digitals. Fomentem que aquest sigui un ús segur, sostenible, crític i responsable. En són exemple, la recerca pel navegador d'internet i el treball amb les diferents aplicacions i recursos digitals proporcionats pel professor, en la valoració i control de paràmetres en les proves físiques. - Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1º-2º ESO, destaquen: CD1 (1.1, 1.2, 1.3, 1.4), CD2 (2.1, 2.2, 2.3), CD3 (3.1, 3.2, 3.3), CD4 (4.1, 4.2, 4.3), CD5 (5.3).			
	Clau	× C. en Comunicació lingüística (CCL): s'interactua de forma oral o escrita en diferents contextos amb un propòsit comunicatiu, sobretot en el treball entre els grups d'AC.			
Vectors (Decret 175/2022, d' Ed.Bàsica)	◇ Aprenentatges competencials: es persegueix un aprenentatge profund i funcional, en què l'alumnat és capaç de fer una proposta original mitjançant una tasca productiva en els grups d'AC. Conjuntament, fan recerca i treballen per a l'elaboració d'un protocol final. Així s'aconsegueix que l'alumne sigui el protagonista del seu aprenentatge. ◇ Perspectiva de gènere: (justificat en el darrer punt de la SA). ◇ Universalitat del currículum: gràcies a la participació activa de l'alumnat amb els principis de treball de l'AC, es permet que tothom tingui igualtat d'oportunitats per aconseguir l'èxit educatiu. ◇ Ciutadania democràtica i consciència global: hi ha la possibilitat de relacionar la SA amb el desplegament dels ODS núm.3 'Salut i benestar' i núm.4 'Educació de qualitat'. ◇ Benestar emocional: l'alumne experimenta una sensació de satisfacció i altres emocions gratificants per la tasca feta i la interdependència positiva amb els companys de grup AC, per a la producció del resultat. Així com el fet d'interactuar, desplegant habilitats socials i compartint experiències i emocions. Alhora, l'estudiant valora positivament realitzar la sortida a la neu, ja que per molts d'ells, serà la primera vegada que esquien, això els incentiva i motiva més en el procés d'E-A.				

SA 5 — Preparem el nostre cos i anem a LaMasella'24 amb seguretat!

Objectius d'Aprenentatge	Comp. Específica	Criteris Avaluació curriculars	Indicadors d'assoliment temporals		
			Nivell 2 (AS) - <i>SATISFACTORI</i>	Nivell 3 (AN) - <i>NOTABLE</i>	Nivell 4 (AE) - <i>EXCEL·LENT</i>
Identificar, associar i aplicar les normes de seguretat, ús d'equipaments i els protocols d'actuació (prevenció i intervenció) en accidents en la pràctica d'activitats físiques en el medi natural, particularment en els esports de neu.	CE4. Entorn i lleure	- 1.4 - 4.1 - 4.2	Participa de manera limitada en la recerca i elaboració del protocol final. Però no és capaç d'aplicar el protocol ni de vincular els continguts de treball amb els esports de neu.	Participa de manera activa i constant, en la recerca i elaboració del protocol final. De vegades, no vincula els continguts d'aquest amb els esports de neu i li és complicat aplicar-ho en la pràctica d'esquí.	Participa de manera activa i eficient, en la recerca i elaboració del protocol final. És capaç d'aplicar els coneixements en la sortida pràctica de l'esquiada. Vincula els aspectes tractats en el protocol amb els esports de neu.
Diferenciar els elements d'un pla de treball i executar activitats de millora de la condició física, valorant positivament les possibilitats d'implementació dels recursos i aplicacions digitals en la pràctica.	CE1. Salut	- 1.1 - 1.2 - 1.3 - 1.5	De manera bàsica, entén els elements d'un pla de treball, mostrant dificultats per a la planificació. No valora positivament l'ús que es pot fer dels recursos digitals per a la pràctica física.	Entén la necessitat d'estructurar una sessió de condició física, però amb dificultats per a la seva planificació seguint un pla de treball. Valora positivament l'ús de recursos digitals i les seves possibilitats en la pràctica.	Entén i relaciona els elements d'un pla de treball, sobretot l'escalfament, executant-los en una sessió de condicionament físic. Valora positivament les aplicacions digitals i en sap fer un bon ús.

Sabers curriculars

* Bloc de VIDA ACTIVA I SALUDABLE

1) Identificació dels aspectes importants per a la planificació de l'activitat física: parts d'una sessió d'activitat física (fase d'activació, fase d'assoliment d'objectius o part principal, i tornada a la calma), els principis bàsics de l'entrenament (adaptació, continuïtat i progressió), valoració del nivell individual, la freqüència cardíaca com a indicador d'intensitat i recuperació, càrrega d'entrenament (volum i intensitat)... 2) Desenvolupament i manteniment de la condició física i de la pràctica habitual d'activitat física com una font de salut. 3) Pràctica de tècniques de millora de la postura corporal, respiració i relaxació aconseguint el benestar físic i mental. 4) Adopció progressiva d'hàbits higiènics i saludables (hores de son, pràctica regular d'activitat física,...) que assegurin la qualitat de vida. 5) Valoració de l'activitat física com a font de gaudi, d'alliberació de tensions i benestar. 6) Identificació de les característiques que ha de tenir la roba, el calçat i el material esportiu per a la bona pràctica d'activitat física. 7) Apreciació de situacions que poden comportar risc en la pràctica d'activitat física: mesures de seguretat i possibles lesions. 8) Actuacions bàsiques dels primers auxilis, tècnica PAS (protegir, ajudar, socórrer), protocol 112 i suport vital bàsic (SVB) en accidents durant la pràctica d'activitats físiques. 9) Reconeixement dels recursos i aplicacions digitals com una eina útil per a la pràctica d'activitat física.

* Bloc de RESOLUCIÓ DE PROBLEMES EN SITUACIONS MOTRIUS

10) Esforç per completar reptes individuals i en grup adaptant la pròpia condició física als requeriments de les diferents propostes plantejades. 11) Valoració del treball personal durant el procés i del resultat final en la consecució del repte.

* Bloc de INTERACCIÓ AMB L'ENTORN EN EL TEMPS DE LLEURE

12) Pràctica d'activitat física en el medi natural tenint cura i conservant l'espai de pràctica. 13) Realització d'activitats en el medi natural respectant les normes de seguretat i les mesures de prevenció d'accidents. 14) Ús d'eines, equipament i tècniques adequades durant la pràctica d'activitat física al medi natural. 15) Aprofitament d'espais i recursos urbans (*parkour, skate...*) i naturals (orientació, *logging*, activitats aquàtiques,...) per realitzar activitats físiques. 16) Valoració de les possibilitats que ofereixen les activitats en el medi natural i l'entorn per practicar activitat física en el temps de lleure.

SA 5 — Preparem el nostre cos i anem a LaMasella'24 amb seguretat!

Seqüenciació i descripció de les activitats d'aprenentatge i d'avaluació que es desenvolupen en les sessions

Activitats d'aprenentatge		Avaluació						
Nº sessió	Breu descripció	Tipus	Finalitat		Instrument	Agent		
		(I/D/E/A)	Reg.	Qual.		Auto	Co	Hetero
1	Introducció SA. Repte: elaboració d'un Protocol d'Esquiada.	I						
1,2	Treball aula. Grups d'AC. Cerca i recollida d'informació i esborrany del Protocol. Dues interrupcions <i>Brain Breaks</i> .	D						
2	Final de sessió. Posada en comú de la informació entre el grup classe. En 2 dies marxem d'esquiada.	E						
3	Treball gimnàs. Ja han tornat de l'esquiada. - Trobada de reflexió: incidint en el seguiment del Protocol i, un cop havent-hi anat, quines modificacions es farien. - Explicació de la tasca final: disseny d'una infografia grupal. Data d'entrega: 16 abril (sessió n.11). - Resta de sessió, dinamització de jocs per part del professor.	E - A						
4, 5	Treball pati i gimnàs. <i>Dinamització del professor</i> . Condició física: treball d'escalfament i resistència aeròbica (saltar a la corda i córrer). Mesurar manualment la Freqüència Cardíaca com a indicador.	D						
6	Treball pati. <i>Dinamització del professor</i> . Condició física: treball d'escalfament i resistència aeròbica (saltar i córrer). Exposició i revisió de recursos digitals d'utilitat pel control de la FC i valoració de la condició física general.	D						
7, 8	Treball gimnàs. <i>Dinamització del professor</i> . Condició física: flexibilitat. En la sessió 8, exposició dels recursos digitals possibles per a la valoració física en proves de flexibilitat.	D						
9	Treball gimnàs. <i>Dinamització del professor</i> . Condició física: exposició i pràctica de les diferències entre un escalfament específic previ a una sessió de resistència <i>versus</i> de flexibilitat. Conèixer i practicar proves de flexibilitat com el Sit and Reach Test.	D - E - A						
10	Treball pati. Circuit de proves de valoració i control de la condició física amb l'ús de recursos digitals amb diverses funcionalitats com: MyJump, Test de Cooper amb sensors GPS i sensors FC,...	A						
11	Posada en comú del resultat de la tasca final. Cloenda SA.	E						
1, 2	Avaluació del docent (I). Observació i seguiment del funcionament i treball a l'aula dels grups d'AC.		X		Anecdolari			X
7	Final de sessió. Valoració treball grupal (I): seguiment del funcionament de grup per obtenir el producte.		X		Portafolis (Full de registre)	X	X	
11	Final de sessió. Valoració treball grupal (II): aportació individual i dels companys en el procés i resultat final.			X	Portafolis (Diana d'avaluació)	X	X	
11	Final de sessió. Avaluació del docent (II): Valoració del producte resultant en cada grup.			X	Rúbrica d'avaluació			X

SA 5 — Preparem el nostre cos i anem a LaMasella'24 amb seguretat!

Gestió de l'aula, Recursos didàctics i altres aspectes organitzatius i metodològics

Estratègies metodològiques	L'Aprenentatge Cooperatiu és la metodologia de treball seguida en la SA. S'utilitza en l'organització a l'aula en les primeres sessions, i també per a l'assoliment del repte i resultat final. Així mateix, en la resta de sessions se segueix un treball dinamitzat pel professor.
Distribució de l'alumnat a l'aula	Seguint l'AC, es formen 4 grups de 6 alumnes, sobretot en les sessions 1 i 2 pel treball a l'aula. La tasca final s'inicia en aquestes primeres sessions i, seguidament, es continuarà realitzant com a treball autònom. La resta de sessions seran dinamitzades pel professor que, segons l'objectiu a treballar, optarà per fer agrupacions i distribucions diverses.
Espais	Gimnàs, pati i aula de l'institut.
Materials	Tot el material tangible necessari es troba disponible en el magatzem del gimnàs. Pel que fa als recursos digitals, a excepció dels ordinadors per navegar a internet (propis de cada alumne), el professor proporciona les aplicacions i materials necessaris, amb tauletes digitals del centre o bé de la seva propietat.
Selecció i ús dels recursos digitals	Es desplega la Competència Digital de l'alumnat, de caràcter transversal. És necessària en la navegació d'internet, per seleccionar la informació a incloure en el Protocol. A més, es fa un ús digital amb les aplicacions i els recursos, que proporciona el professor, per a la valoració de la condició física individual i el control dels indicadors de les proves.

Atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema inclusiu

Tipus d'adaptació	Principis DUA	Com es porta a terme l'adaptació?
Universal	Implicació	↔ S'identifiquen les capacitats i habilitats dels alumnes, donant també valor al treball i esforç per l'èxit. No es detecten únicament les dificultats i errors. ↔ Es tenen altes expectatives respecte cadascun d'ells, independentment del nivell de partida. ↔ Es preveuen estratègies per ajudar l'alumne a identificar què ha après, les dificultats que té i com pot millorar, gràcies a debats i assemblees grupals. ↔ Es comparteix i explica què s'espera de l'alumnat en la SA, amb especial èmfasi als objectius d'aprenentatge. ↔ S'usen instruments i activitats d'avaluació amb finalitat reguladora i qualificadora en el procés d'ensenyament-aprenentatge.
	Representació	↔ Es prioritzen les mesures facilitadores de l'atenció a la diversitat amb una orientació inclusiva dels aprenentatges: metodologia de treball cooperatiu, ús de suports tecnològics, etc. ↔ Es fa una valoració del procés de resolució del repte, per davant del resultat final. ↔ Es respecten els diferents ritmes de treball de l'alumnat.
	Acció i expressió	↔ Es faciliten tasques perquè tothom expressi les seves idees, aprenentatges i punts de vista, fomentant l'escolta activa i el respecte als companys. ↔ S'ofereixen diferents activitats d'avaluació de caràcter oral, mitjançant exposicions o debats grupals. ↔ Se'ls avisa anticipadament sobre les activitats que hauran de realitzar, per tal de resoldre-les amb èxit, sobretot en les de caràcter expressiu.

SA 5 — Preparem el nostre cos i anem a LaMasella'24 amb seguretat!

Observacions de la Situació d'Aprenentatge

Vinculació amb els ODS de l'Agenda 2030	Relació amb el Projecte de Centre	Elements per la Coeducació i la Perspectiva de Gènere
En el treball de la SA, es poden relacionar els següents objectius: ◇ ODS 3 'Salut i benestar'. Amb la promoció de l'esport i activitat física com a font de gaudi i benestar, fomentant un estil i hàbits de vida saludables. A més, s'incorpora una nova possibilitat de pràctica en l'entorn de medi natural, amb la sortida a la neu dels alumnes. ◇ ODS 4 'Educació de qualitat'. Demostrant que l'educació és un dret per a tothom. Aquesta hauria de ser accessible a tots els ciutadans. I és que la metodologia en aquesta SA, permet la participació activa de tots els alumnes, afavorint el seu èxit educatiu i la igualtat d'oportunitats per aprendre.	Treball implícit de les finalitats educatives de l'INS Guinovarda: • <u>Visió</u> – <i>Disposar d'una dotació de recursos materials i humans per millorar el rendiment acadèmic i la maduresa personal dels alumnes</i> – <i>Foment del creixement personal i social dels alumnes tot reforçant les habilitats socials</i> – <i>La creació d'un entorn de treball participatiu i motivador</i> • <u>Objectius estratègics</u> – <i>Millorar els resultats acadèmics</i> – <i>Millorar la cohesió social</i> • <u>Principis en la metodologia de treball</u> – <i>Promovem i potenciem la formació del centre per tal d'incorporar i millorar aspectes metodològics i pedagògics</i> – <i>Potenciem la curiositat, el rigor intel·lectual i l'esperit de recerca al mateix temps que desenvolupem una cultura del treball, l'esforç personal i la responsabilitat</i> – <i>Desenvolupem el treball competencial</i> – <i>Desenvolupem la capacitat interpretativa i comunicativa</i> – <i>Utilitzem les noves tecnologies amb eines digitals (TIC) com un dels eixos bàsics de l'activitat docent</i> • <u>Valors i Actituds</u> – <i>Coeducació</i> – <i>Educar en l'esforç i la responsabilitat</i>	⇒ Aprenentatge Cooperatiu (metodologia de treball coed.) Seguint aquesta metodologia de treball a l'aula, es permeten fer agrupacions mixtes i heterogènies, sense atendre a discriminacions ni diferenciació entre els alumnes. A més, tots i totes parteixen en igualtat d'oportunitats per a l'aprenentatge i èxit educatiu en la SA.

8.1.6 SA 6 — Continuem la volta al món amb: melé, toc de dits i touchdowns

Continuem la volta al món amb: melé, toc de dits i touchdowns		Curs: Segon	Nº SA: 6	Trimestre: Tercer	Nº sessions (x1h): 14
Context	Atenint-nos als reptes de l'actual sistema educatiu, es plantegen alternatives per oferir una educació de qualitat i, sobretot, competencial. Els nous enfocaments posen el focus del procés d'ensenyament-aprenentatge en l'alumne que, prioritàriament ha d'entendre què fa, i no únicament reproduir els coneixements exposats pel professor.				
Repte a resoldre	En l'Educació Física, el nou plantejament abandona la centralització dels aprenentatges en el treball i adquisició d'unes grans habilitats tècniques, centrant-se en la necessitat de l'alumne per entendre el joc que practica. Es considera el Model Compensiu (MC) de l'ensenyament esportiu, la millor proposta. Aquí es planteja un treball integrat tècnic-tàctic, de l'estratègia i la presa de decisions, per a la comprensió de l'esport mitjançant diferents formes jugades (el joc). Alhora, es fomenta l'aprenentatge per descobriment guiat i la reflexió contínua de l'alumnat.				
Producte final	La comprensió de nous esports, com són el voleibol (xarxa), i el rugbi i el <i>Flag Football</i> (territorial o invasió). Segons la tipologia d'esports de què es tracta, la manera d'abordar l'ensenyament i els jocs modificats, varia. A través del MC, l'alumne ha entès i participat en la dinàmica bàsica dels jocs esportius, sense gaire aprofundiment, atenint-nos a les sessions disponibles. A més, mostra la capacitat de veure i comprendre què succeeix en un partit, així com de jugar i donar resposta a les situacions bàsiques plantejades.				
Competències Clau del Perfil de sortida (Unió Europea, 2018)	<i>Clau Transversals</i>	- C. Ciutadana (CC): seguint el Model Compensiu, es permet posar en pràctica diferents habilitats socials, actituds i valors, com el respecte i escolta activa en la interacció amb els companys i professorat. A més, amb els aprenentatges que perseguim, podem concloure que l'ODS 4 'Educació de qualitat' de l'Agenda 2030, és directament treballat. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1'-2º ESO, destaquen: CC1 (1.3). - C. Emprenedora (CE): els alumnes utilitzen els seus coneixements per obtenir resultats de valor propis i també ajudant als companys. Alhora, es desenvolupa la seva capacitat de pensament estratègic i de reflexió per a la presa de decisions, gràcies als principis de treball del model d'ensenyament. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1'-2º ESO, destaquen: CE1 (1.2), CE2 (2.1, 2.2), CE3 (3.3). - C. Personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA): mitjançant el MC i la interacció constant amb els companys, es despleguen les habilitats de reflexionar sobre un mateix (autoconeixement i autoconcepte) i de gestió del mateix aprenentatge, així com de col·laboració amb els altres d'una manera constructiva. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1'-2º ESO, destaquen: CPSAA1 (1.1, 1.2), CPSAA3 (3.1, 3.2), CPSAA4 (4.1, 4.2). - C. Digital (CD): es proposen activitats que impliquen les noves tecnologies digitals, fomentant un ús segur, sostenible, crític i responsable; per a l'aprenentatge de l'alumnat. • Competències Clau incloses i Criteris d'Avaluació del cicle 1'-2º ESO, destaquen: CD1 (1.1, 1.2), CD3 (3.1), CD4 (4.1, 4.2, 4.6), CD5 (5.3).			
	<i>Clau</i>	× C. en Comunicació lingüística (CCL): interactuar de forma oral o escrita en diferents contextos amb un propòsit comunicatiu és essencial. Per aquest motiu, es fomenten activitats d'expressió oral davant del grup classe (: fent les aportacions personals durant les assemblees de reflexió i debat). A més, gràcies al fet que treballen en equips durant el joc, també hi queda implícita la comunicació i expressió entre els companys.			
Vectors (Decret 175/2022, d' Ed.Bàsica)	◇ Aprenentatges competencials: sense dubte, amb el Model Compensiu es promou que els alumnes adquireixin un aprenentatge funcional, en contextos variats i resolent els problemes o reptes plantejats, per si mateix. ◇ Perspectiva de gènere: (justificat en el darrer punt de la SA). ◇ Universalitat del currículum: el MC permet l'accessibilitat de totes les persones en l'adquisició dels aprenentatges i coneixements. Atén la igualtat d'oportunitats, independentment del nivell d'habilitats de cadascú, afavorint que tothom se senti particip i motivat en el procés d'E-A i, finalment, aconseguixi l'èxit educatiu. ◇ Qualitat de l'educació de les llengües: mitjançant la col·laboració per resoldre els problemes i activitats, els alumnes despleguen totes les eines necessàries per raonar, entendre i relacionar-se amb els companys. Es fomenta la llibertat de comunicació i escolta activa, argumentant què es diu i respectant sempre les opinions dels companys, per trobar una solució. ◇ Ciutadania democràtica i consciència global: l'educació busca formar una ciutadania crítica i compromesa en desmuntar els prejudicis i, precisament, això és el que permet el MC. Es promou la igualtat d'oportunitats dels alumnes, sense atendre a cap classe de discriminació, i facilitant la col·laboració per aconseguir l'objectiu final. ◇ Benestar emocional: respon a l'experiència subjectiva de sentir-se bé i tenir la sensació de satisfacció per haver superat reptes. En aquest cas, el MC facilita que l'alumne se senti particip del seu aprenentatge i això li motiva, alhora que interactuant amb els companys desplega habilitats socials i altres emocions positives pel benestar personal.				

SA 6 — Continuem la volta al món amb: melé, toc de dits i touchdowns

Objectius d'Aprenentatge	Comp. Específica	Criteris Avaluació curriculars	Indicadors d'assoliment temporals		
			Nivell 2 (AS) - SATISFACTORI	Nivell 3 (AN) - NOTABLE	Nivell 4 (AE) - EXCEL·LENT
Construir el coneixement propi comprnent allò que fa l'alumne, col·laborant i ajudant als companys, descobrint i resolent els problemes de forma guiada, sentint-se particip i motivat per aprendre, i valorar positivament els beneficis de la pràctica físic-esportiva; gràcies a un entorn d'aprenentatge en què el joc és el protagonista.	CE1. Salut CE2. Jocs i esports (*prioritat) CE5. Valors	- 5.1 - 5.2 - 5.3	Participa de manera limitada en les activitats i els jocs proposats. Quan ho fa, no mostra gaire actitud d'entusiasme, motivació ni col·laboració, per assolir l'objectiu de l'activitat. Comprèn de manera limitada el joc. És capaç d'entendre allò que fa bé, però no busca propostes de millora per solucionar els errors ni reflexiona per aconseguir-ho.	En la majoria d'ocasions, participa activament en les tasques proposades, mantenint una actitud de respecte i col·laboració amb els companys. És capaç de comprendre els objectius de les tasques. Reflexiona sobre allò que fa bé i malament, però amb dificultats per trobar propostes de millora o solucions.	Participa activament en totes les tasques, mantenint una actitud d'entusiasme, interès per aprendre, respecte i col·laboració. És capaç d'ajudar als companys quan ho necessiten. Es deixa guiar en l'aprenentatge i, per això, és capaç de comprendre el joc i entendre allò que fa bé i buscar solucions per millorar les dificultats que té.
Familiaritzar l'alumnat amb els elements materials i espacials, la dinàmica i les regles bàsiques del joc esportiu; per a la comprensió i resolució de problemes tàctics mitjançant el desplegament tècnic-tàctic integrat, en diferents contextos del joc.		- 2.1 - 2.2	Interactua de manera limitada en els jocs modificats, demostrant un coneixement bàsic de la dinàmica i regles del joc. Per culpa d'això, li resulta complicada la resolució dels problemes plantejats.	És capaç d'interactuar en la dinàmica del joc, demostrant un bon coneixement de les regles bàsiques. De vegades, és capaç de resoldre les situacions que se li plantegen, utilitzant els coneixements tècnic-tàctics per a una bona presa de decisions.	Interactua de manera continuada en la dinàmica del joc i demostrant un clar coneixement de les regles. En la majoria d'ocasions, resol els problemes tàctics plantejats amb una encertada presa de decisions i col·laborant en equip.
Utilitzar els recursos i aplicacions digitals moderns com una eina de treball, per a l'execució i anàlisi d'habilitats motrius específiques, descobrint juntament els companys el ventall de possibilitats que ofereix i valorant positivament el seu ús.		- 1.5 - 2.1 - 5.3	Descobreix i selecciona diferents recursos digitals, però no és capaç d'entendre la seva finalitat ni valorar l'ús per a l'Educació Física. No col·labora amb els companys per aprendre'n més.	És capaç de cercar i seleccionar diferents recursos digitals que siguin d'utilitat en la matèria, valorant positivament la seva aplicació.	Selecciona, de manera crítica, els recursos digitals més útils per a la tasca demanada. És capaç de fer un ús responsable i autònom de les eines TIC, demostrant un domini de la Competència Digital. Ajuda els companys a descobrir les possibilitats que ofereixen les noves tecnologies en l'Educació Física.

Sabers curriculars

* **Bloc de VIDA ACTIVA I SALUDABLE:** **1)** Identificació dels aspectes importants per a la planificació de l'activitat física: parts d'una sessió d'activitat física (fase d'activació, fase d'assoliment d'objectius o part principal, i tornada a la calma), els principis bàsics de l'entrenament (adaptació, continuïtat i progressió), valoració del nivell individual, la freqüència cardíaca com a indicador d'intensitat i recuperació, càrrega d'entrenament (volum i intensitat)... **2)** Valoració de l'activitat física com a font de gaudi, d'alliberació de tensions i benestar. **3)** Reconeixement dels recursos i aplicacions digitals com una eina útil per a la pràctica d'activitat física.

* **Bloc de RESOLUCIÓ DE PROBLEMES EN SITUACIONS MOTRIUS:** **4)** Consolidació de les diferents habilitats motrius bàsiques associades a l'activitat motriu. **5)** Execució d'habilitats tècniques associades a diferents esports individuals, d'adversari i col·lectius en joc reduït. **6)** Posada en pràctica de les habilitats tàctiques comunes dels esports individuals, d'adversari i col·lectius en situacions de joc reduït. **7)** Assimilació dels principis bàsics de la fase ofensiva i defensiva dels esports d'equip en situacions de joc reduït. **8)** Planificació d'estratègies prèvies d'atac i defensa en funció de les característiques dels integrants de l'equip en jocs o esports d'equip. **9)** Pràctica de diferents jocs i esports individuals, d'adversari amb contacte i sense contacte i col·lectius respectant el reglament bàsic, les normes i les persones implicades en el joc. **10)** Esforç per completar reptes individuals i en grup adaptant la pròpia condició física als requeriments de les diferents propostes plantejades. **11)** Realització de l'acció o de la tasca en situacions cooperatives mitjançant pautes grupals per optimitzar els recursos motrius del grup. **12)** Resolució de reptes i projectes motors amb originalitat i riquesa creativa de manera individual i en grup. **13)** Valoració del treball personal durant el procés i del resultat final en la consecució del repte. **14)** Utilització de materials alternatius en jocs i esports valorant la riquesa motriu de la pràctica físicoesportiva.

* **Bloc d'ACTIVITATS MOTRIUS LÚDIQUES, CULTURALS I EXPRESSIVES:** **15)** Ús de tècniques d'expressió i comunicació en diferents contextos.

* **Bloc de VALORS, AUTOREGULACIÓ EMOCIONAL I INTERACCIÓ SOCIAL EN SITUACIONS MOTRIUS:** **16)** Participació activa en tot tipus de situacions motrius essent capaç d'assumir diferents rols. **17)** Desenvolupament de la consciència, la regulació i l'autonomia emocionals com a capacitat de reconèixer, gestionar i autoregular les emocions (superació, perseverança, estrès, autocontrol en les situacions de contacte,...) en contextos físicoesportius. **18)** Desenvolupament progressiu d'habilitats socials (escolta activa, diàleg, resolució de conflictes, entesa, compromís social) en situacions motrius col·lectives. **19)** Adopció d'habilitats personals i socials que permetin col·laborar i cooperar en contextos motrius diversos. **20)** Interiorització de l'esportivitat com a valor per sobre de la consecució de resultats. **21)** Valoració d'aspectes positius i negatius de l'esport i l'activitat física en l'actualitat: competició vers cooperació, principis d'igualtat i solidaritat, aportació individual envers l'equip. **22)** Reconeixement de les discriminacions de gènere, ètniques i de la diversitat motriu en la pràctica de l'activitat física i esportiva.

* **idem a la SA 1 (Compremem l'esport: iniciem l'aventura en el món de l'handbol)**

SA 6 — Continuem la volta al món amb: melé, toc de dits i touchdowns

Seqüenciació i descripció de les activitats d'aprenentatge i d'avaluació que es desenvolupen en les sessions

Activitats d'aprenentatge		Avaluació						
Nº sessió	Breu descripció	Tipus	Finalitat		Instrument	Agent		
		(I/D/E/A)	Reg.	Qual.		Auto	Co	Hetero
1	<i>Voleibol.</i> Aproximació a la dinàmica del joc.	I						
2 – 6	<i>Voleibol.</i> Familiarització de l'alumnat amb el mòbil, l'espai, la dinàmica i les regles bàsiques del joc esportiu; per a la seva comprensió. Introducció i aplicació dels jocs modificats i reduït.	D – E						
5	<i>Voleibol.</i> Debat grupal: Propostes de millora i valoració de la SA.	E	X		Anecdolari			X
7, 8	<i>Voleibol.</i> Progressió al joc real o complet (6c6).	A						
7, 8	<i>Voleibol.</i> Avaluació del docent.			X	Rúbrica i graella d'observació			X
8	<i>Voleibol.</i> Avaluació pròpia de l'estudiant.			X	Graella d'observació (fitxa autoav.)	X		
9, 10	<i>Flag Football.</i> Proposta d'iniciació al rugbi, amb una aproximació al joc esportiu.	D						
11 - 14	<i>Rugbi.</i> Familiarització de l'alumnat amb el mòbil, l'espai, la dinàmica i les regles bàsiques del joc esportiu. Pràctica de jocs modificats i reduït (*sense placatge).	E – A						
9 – 14	<i>Rugbi.</i> Avaluació del docent (I).		X (9-11)	X (13-14)	Anecdolari			X
14	<i>Rugbi.</i> Avaluació del docent (II).			X	Escala d'avaluació			X
	<i>Rugbi.</i> Avaluació pròpia de l'estudiant.			X	Graella d'observació (fitxa autoav.)	X		
*Obs.	Ampliació dels esports en quatre sessions compreses: entre la finalització del període lectiu (avaluació 3r trimestre) i el final de curs.							

SA 6 — Continuem la volta al món amb: melé, toc de dits i touchdowns

Gestió de l'aula, Recursos didàctics i altres aspectes organitzatius i metodològics

Estratègies metodològiques	La metodologia de treball, més concretament el model pedagògic que se segueix en la SA, és el Model Comprensiu (MC). Amb aquest es pretén fomentar un ensenyament que centri els aprenentatges i el procés d'adquisició d'aquests, en l'alumne.
Distribució de l'alumnat a l'aula	Segons la sessió, l'activitat i l'esport en qüestió practicat, el professor realitza agrupacions de menor o major nombre de persones. En cada esport, l'agrupació màxima sempre es dona quan té lloc la pràctica del joc real o complet. Fins aleshores, el professor treballa en jocs reduïts i, conseqüentment, amb agrupacions de jugadors menors a la realitat del joc esportiu. A més, hi ha activitats que es realitzen de manera conjunta, en gran grup. És el cas de les assemblees inicials i finals de sessió, en què el professor es reuneix per debatre i reflexionar amb el grup classe. També es poden donar assemblees grupals durant la sessió, o bé, amb cadascuna de les agrupacions de treball de manera particular.
Espais	Es disposa del gimnàs i pati de l'institut. En el pati, a més de dues pistes grans amb porteries i cistelles, també hi ha una pista de voleibol habilitada. De la mateixa manera, unirem amb cinta dues cistelles, per així muntar noves pistes de voleibol. A més, malgrat que les sessions del dimarts són sempre al gimnàs, es pot fer ús però de la pista de voleibol i adaptar-se a l'espai; havent-hi la possibilitat de compartir una de les pistes transversals amb un altre grup. En les sessions del gimnàs, s'aprofitarà l'espai per fer algunes de les pràctiques de rugbi i <i>Flag Football</i> , ja que l'espai i el sostre d'aquest no resulten un impediment pràctic.
Materials	El llistat de material que es necessita és el propi de cada esport i es troba en completa disposició en el magatzem del gimnàs.
Selecció i ús dels recursos digitals	En les sessions que es destinen a la fase final de comprensió de cadascun dels jocs esportius, en què centrem els aprenentatges en una millora de l'execució tècnica (sempre necessària abans d'iniciar el joc real), farem ús de recursos digitals. Aquests poden ser diferents aplicacions de tauleta digital o dispositius mòbils, per a l'enregistrament i anàlisi dels gestos tècnics específics a millorar.

Atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema inclusiu

Tipus d'adaptació	Principis DUA	Com es porta a terme l'adaptació?
Universal	Implicació	↔ S'identifiquen les capacitats i habilitats dels alumnes, donant també valor al treball i esforç per l'èxit. No es detecten únicament les dificultats i errors. ↔ Es tenen altes expectatives respecte cadascun d'ells, independentment del nivell de partida. ↔ Es preveuen estratègies per ajudar l'alumne a identificar què ha après, les dificultats que té i com pot millorar, gràcies a debats i assemblees grupals. ↔ Es comparteix i explica què s'espera de l'alumnat en la SA, amb especial èmfasi als objectius d'aprenentatge. ↔ S'usen instruments i activitats d'avaluació amb finalitat reguladora i qualificadora en el procés d'ensenyament-aprenentatge.
	Representació	↔ Es prioritzen les mesures facilitadores de l'atenció a la diversitat amb una orientació inclusiva dels aprenentatges: metodologia de treball cooperatiu, ús de suports tecnològics, etc. ↔ Es fa una valoració del procés de resolució del repte, per davant del resultat final. ↔ Es respecten els diferents ritmes de treball de l'alumnat.
	Acció i expressió	↔ Es faciliten tasques perquè tothom expressi les seves idees, aprenentatges i punts de vista, fomentant l'escolta activa i el respecte als companys. ↔ S'ofereixen diferents activitats d'avaluació de caràcter oral, mitjançant exposicions o debats grupals. ↔ Se'ls avisa anticipadament sobre les activitats que hauran de realitzar, per tal de resoldre-les amb èxit, sobretot en les de caràcter expressiu.

SA 6 — Continuem la volta al món amb: melé, toc de dits i touchdowns

Observacions de la Situació d'Aprenentatge

Vinculació amb els ODS de l'Agenda 2030	Relació amb el Projecte de Centre	Elements per la Coeducació i la Perspectiva de Gènere
Es relaciona amb els ODS 3 i 4, essent aquest darrer el que té un desplegament prioritari. ◇ ODS 3 'Salut i benestar'. Com tota pràctica física, té la finalitat de promoure l'esport i l'activitat física com a font de gaudi i benestar, fomentant un estil i hàbits de vida saludables. ◇ ODS 4 'Educació de qualitat'. L'educació és un dret fonamental i hauria de ser accessible per a tothom. En la SA, la 'qualitat' té tres manifestacions: 1. El centre fomenta un treball pedagògic innovador amb el MC com a model d'ensenyament, posant l'alumne en el centre del procés E-A. 2. Promoció d'aprenentatges de tipus competencial i funcionals. Es planteja un repte contextualitzat a l'alumne que, gràcies als seus coneixements, serà capaç de resoldre i aprendre'n més. 3. El MC dona resposta als interessos i necessitats dels alumnes, independentment del seu nivell de coneixement previ en l'assignatura. Per tant, atén la inclusió dels aprenentatges, oferint una "educació per a tothom".	Treball implícit de moltes de les finalitats educatives de l'INS Guinovarda, però les més relacionades són: • <u>Visió</u> – <i>El foment del creixement personal i social dels alumnes, tot reforçant-los les habilitats socials</i> – <i>La creació d'un entorn de treball participatiu i motivador</i> • <u>Objectius estratègics</u> – <i>Millorar els resultats acadèmics</i> • <u>Principis en la metodologia de treball</u> – <i>Promovem i potenciem la formació del centre per tal d'incorporar i millorar aspectes metodològics i pedagògics</i> – <i>Potenciem la curiositat, el rigor intel·lectual i l'esperit de recerca al mateix temps que desenvolupem una cultura del treball, l'esforç personal i la responsabilitat</i> – <i>Desenvolupem el treball competencial</i> – <i>Desenvolupem la capacitat interpretativa i comunicativa</i> – <i>Utilitzem les noves tecnologies amb eines digitals (TIC) com un dels eixos bàsics de l'activitat docent</i> • <u>Valors i Actituds</u> – <i>Coeducació</i> – <i>Educació socioemocional</i> – <i>Educar en l'esforç i la responsabilitat</i> – <i>Educar en el respecte</i>	⇒ Model Comprensiu (model pedagògic de l'ensenyament) Com tota SA proposada, s'atén la coeducació com un aspecte imprescindible en les actituds que busquem fomentar a l'alumnat. En aquest cas, tothom té igualtat d'oportunitats i d'inclusió en els aprenentatges, independentment del gènere o el nivell d'habilitats; promovent una participació activa de tots els alumnes gràcies al MC. A més, durant els jocs es fan agrupacions mixtes i heterogènies, fomentant que tots juguin amb tots, respectant-se i valorant les capacitats de cadascú. Per tant, en la SA es fomenten actituds i es treballa en contra de qualsevol manifestació de discriminació, generant un espai de trobada en què l'única finalitat és aprendre i gaudir per mitjà del joc.